Sēdes video translācija 14.12.2022 10.30 13.00 15.00

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2427
https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=ce801915-e590-43f4-9b0b-c7baeae213d1

14.12.2022. 14.Saeima desmitā sēde, rudens sesija, ārkārtas Ministru kabinets *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Edvards Smiltēns*
2022.gada 8. decembra sēde sākas pl. 10:30
sēde slēgta pl. 16:46, sēdes ilgums- 6 h 16 minūtes

Latvijas Republikas 14. Saeimas rudens sesijas desmitā (ārkārtas) sēde 2022. gada 14. decembrī

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs Edvards Smiltēns.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi
Sēdes videotranslācija
Sēžu videotranslācijas (arhīvs)

Sēdes vadītājs. Godātie kolēģi, ir pulksten 10.30. Es aicinu sēsties darba vietās. Kariņa kungs, es aicinu jūs ieņemt vietu Sēžu zālē. *(Pauze.)*
Godātie kolēģi, sākam Saeimas 2022. gada 14. decembra ārkārtas sēdi.

Darba kārtībā – lēmuma projekts **"Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam"**.

Vārds Ministru prezidenta amata kandidātam Arturam Krišjānim Kariņam.

A. K. Kariņš (Ministru prezidenta amata kandidāts).

Saeimas priekšsēdētāja kungs! Cienījamās deputātes, godājamie deputāti! Mēs visi zinām, ka dzīvojam, maigi izsakoties, izaicinājumiem bagātos laikos. Kamēr mēs te, Rīgā, Latvijā, varam uztraukties, ka trakākais, kas ir, ir nedaudz sniegs uz ceļiem un nedaudz grūti izbraukt, tikmēr pavisam netālu, Ukrainā, sniegs, man liekas, cilvēkiem ir pēdējā bēda. Tur krīt bumbas, mirst cilvēki, jo Krievija turpina brutāli agresīvo karu... tepat Eiropā, tepat netālu no mums. Šis karš izmaina ļoti daudz ko. Tas izmaina drošības situāciju Eiropā kopumā un tiešā veidā ietekmē visu pasauli ekonomikas ziņā.

Pirmām kārtām kara izraisītās sekas visā pasaulē ir strauji augošās energocenas... ne tikai Latvijā, ne tikai Eiropā, bet visā pasaulē. Un šis cenu pieaugums enerģētikā ir izraisījis nākamo ķēdes efektu – vispārējo inflāciju jeb cenu pieaugumu, kas mūsu valstī tagad (un ne tikai mūsu valstī, visā mūsu reģionā) rezultējies ar ekonomikas piebremzēšanos. Tātad Krievija uzbrūk Ukrainai, Ukrainā mirst cilvēki un pārējā pasaulē – Eiropā, Latvijā, – ekonomika sāk bremzēties. Visās definīcijās to raksturotu kā krīzes situāciju. Bet mēs zinām – katra krīze ir arī iespēja, iespēja vēlreiz izvērtēt, kas ticis darīts līdz šim un kas būtu jāmaina, lai ne tikai tiktu galā ar krīzi, bet arī – ko mēs varam šajos laikos darīt citādi, domājot par dzīvi pēc krīzes.

Un šis ir tas, kam, nākamajai valdībai un Saeimai kopīgi strādājot, ir jābūt mūsu kopīgam mērķim – izmantot šo neskaidro laiku, lai pārkārtotu tautsaimniecību tā, lai labklājība... lai patika dzīvot Latvijā būtu plašāka un mums būtu aizvien vairāk cilvēku Latvijā, kas ir apmierināti ar dzīvi un saredz savu nākotni šeit.

Tas nav viegls uzdevums. Es to kopumā saucu par plašu ekonomikas transformāciju, bet tas ir izdarāms ar nosacījumu... Un tas nosacījums ir tāds, ka mēs nevis koncentrējamies uz to, kas mūs

šķir, – domstarpībām, pieeju atšķirību, pārliecību par vienu otru jautājumu... Vienkāršoti sakot, sastrīdēties nav māksla, tas notiek pats par sevi, bet sadarboties un strādāt kopīgam mērķim – tas ir mūsu kopīgais izaicinājums, kā mēs kā Saeimas deputāti, arī kā valdības locekļi varam kopā strādāt valsts iedzīvotāju labad. Tas ir mūsu pamatuzdevums.

Lai panāktu šo transformāciju, ir jāstrādā visās frontēs vienlaikus. Tas ir izaicinājums. Ja mēs teiktu, ka mums tikai viena lieta jādara – sakārtosim šo, un viss būtu labi –, tā būtu viena situācija, bet faktiski mums ir jāstrādā daudzās, daudzās frontēs, daudzos virzienos vienlaikus. Es sadalīšu šobrīd šo pasauli piecās lielās kategorijās. To varētu, iespējams, sadalīt vēl kādās citās.

Pirmā lielā kategorija ir drošība, mūsu valsts drošība, – tā, lai katrs iedzīvotājs to arī izjustu. Varbūt viens no drošības pamatiem nebūs ne militārā, ne civilā aizsardzība, bet – tiesiskums. Tā drošība, ka likuma vara ir pārāka par visu. Nevis pazīšanās, nevis kādas apšaubāmas rakstura ietekmes, bet likuma vara, uz ko mēs visi varam paļauties, jo, ja varam paļauties uz likumu, tad viss pārējais var attīstīties.

Protams, mums ir arī militārā drošība. Tur pamatā ir sadarbība NATO militārajā aliansē. Kamēr mēs sēžam šajā jaukajā Sēžu zālē, tikmēr vairāk nekā desmit NATO valstu karavīri dien mūsu valsts teritorijā kopā ar mūsu Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, ikdienā vingrinās, padarot mūsu reālo drošību daudz, daudz stiprāku.

Bet mums nepietiek, un mēs, protams, nevaram tikai paļauties... Līdzīgi kā līdz šim neesam paļāvušies tikai uz sabiedrotajiem, mums ir jāspēj vairāk paļauties uz sevi. Tātad militārās drošības ziņā mums ir jāizveido... jāpieņem likums un jāiedzīvina valsts aizsardzības dienests, lai varam palielināt apmācīto karavīru skaitu. Tas pats par sevi ir svarīgi – iesaistīt vairāk cilvēku tieši valsts aizsardzībā, līdz ar to uzbūvējot arī reāli efektīvu rezervistu korpusu.

Tātad, iedzīvinot valsts aizsardzības dienestu, mēs uzlabosim savu devumu kopējiem NATO spēkiem, jo atcerēsimies, ka NATO partneri savulaik aicināja viņus atbalstīt. Vai tas ir bijis Irākā, vai tas ir bijis Afganistānā vai kur citur – mēs gājām saviem draugiem palīgā, un tagad, kad mums ir grūtāki laiki, draugi ar uzviju ir nākuši un nāk mums palīgā. Tātad – jo spēcīgāki esam, jo labāk varēsim ar NATO partneriem sadarboties.

Mēs varam skatīties uz Ukrainas piemēru. Drošība nebeidzas ar militāro drošību vien un tiesiskumu, ir arī civilās aizsardzības sistēma. Mūsu civilās aizsardzības sistēma ir, manuprāt, nepilnīga tādā ziņā, ka ne visi valsts iedzīvotāji zina, kas viņiem kādā situācijā būtu jādara . Vai tiešām ir tā, ka visi mediķi saprot, kas krīzes situācijā viņiem individuāli būtu jādara, kur jāiet? Vai viņi turpina strādāt kā līdz šim, vai viņiem kaut kas mainās? Bet ne tikai medicīniskajam personālam... civilā aizsardzība iet daudz plašāk.

Tātad mums ir jāstiprina civilā aizsardzība, protams, arī policijas spēki, robežsardzes spēki un ugunsdzēsības un glābšanas dienests – arī tas ir tikpat svarīgi. Ukraina parāda: fronte un aiz frontes – abiem jāstrādā tandēmā. Šis aspekts mums ir jāstiprina. Stiprinot mūsu drošību, tas palīdzēs rast apstākļus, lai šī ekonomikas transformācija varētu notikt. Jo, ja netic, ka Latvijā viss būs droši, tad jau mums nenāks – nedz no pašu cilvēkiem, nedz no malas – investīcijas, kas ir nepieciešamas. Taču, lai nāktu investīcijas, kas veiktu šo transformāciju, mums ir vajadzīgi labi izglītoti, labi sagatavoti cilvēki visos līmeņos.

Mēs zinām, ka valstī vietām ir izcili rezultāti – izcili rezultāti! Mēs zinām, ka Latvijā ir skolu, vidusskolu, beidzēji, kuri ar ļoti labiem rezultātiem iestājas ne tikai mūsu valsts augstskolās, bet arī – pa visu pasauli... Tātad mēs kā valsts spējam, līdzīgi kā sportā, izaudzināt tādu eliti. Taču mums, tā teikt, jāiet plašāk – mums jāceļ uz augšu ne tikai augšējais, bet, varētu teikt, arī vidējais

segments, lai tas cilvēks, kas gājis vidusskolā, spēj iestāties arī augstskolā. Jo mūsdienās vidusskolas izglītība – bez augstskolas izglītības – nepalīdz nevienam diemžēl vairs darba tirgū.

Ja nav akadēmiskās izglītības... Augstskola nav tam cilvēkam domāta... Lai tas cilvēks spēj, gana jauns būdams, pāriet uz profesionālo izglītību, iegūt cita veida kvalifikāciju, jo ir vajadzīgi visāda veida kvalificēti cilvēki.

Un, stiprinot mūsu valstī izglītības kvalitāti (un galvenais te ir kvalitāte!), mēs spēsim sagādāt apstākļus, lai šī ekonomikas transformācija varētu notikt. Tātad – droša vide un labi izglītoti cilvēki. Daudz kas darbojas labi, bet tikpat daudz vēl ir krasi uzlabojams, un to mēs varam izdarīt.

Trešā joma (šīs jomas nav prioritātes ziņā pirmā, otrā, trešā), proti, vēl viena joma, ir enerģētika – enerģētika kopumā.

Krievijas karš Ukrainā – tas atgādina un padara visiem skaidri redzamu to, ka enerģētikas jomā līdzšinējā Latvijas un Eiropas politika ir neauglīga, proti, paļauties vai pārlieku paļauties uz Krievijas energoresursiem – to jau neviens vairs nevar atļauties.

Latvijā mēs jau elektrības tirdzniecību esam izbeiguši... Faktiski mūsu naftas produktus, kurus mēs pārsvarā izmantojam mūsu autotransportam... tie nāk no rafinērijām, kuras vairs neizmanto Krievijas naftu. Dabasgāzi... ar Saeimas likumu... Mēs zinām, ka no 1. janvāra neviens kubikmetrs gāzes vairs nevarēs šķērsot Latvijas robežu un nonākt pie mums – Inčukalna krātuvē.

Bet neatkarīgi no Krievijas avotiem... nav pilnā aina... Kas tad aizvietos šos Krievijas avotus? Mums uzsvars pirmām kārtām jāliek uz tādas enerģijas ražošanu, kas ir mūsu pašu mājās, tātad – kas mums ir; ko, kā saka, Dievs mums ir devis. Dievs mums dod vēju – bezmaksas vēju. Protams, nedaudz jāmaksā, lai turbīnu uzstādītu, pieslēgtu tīkliem un izmantotu, bet pats vējš neko nemaksā. Tas pūš – vai nu mēs to izmantojam, vai vienkārši, kā saka, savelkam jakas, lai nesalstam. Labāk izmantosim! Un savilksim jakas, lai nesalstam!

Mums ir arī saulīte, kas mums šajos, ziemas, mēnešos īpaši daudz nespīd pat tad, ja debesis nav aizklājusi mākoņu sega, bet vasaras – un ne tikai vasaras – mēnešos gana daudz Latvijā spīd un ir izmantojama. Mums ir piemēri: Latvijā ir arī pašvaldības, kuras ir veiksmīgi izmantojušas saules enerģiju, kombinējot ar biomasu, ļoti veiksmīgiem siltuma risinājumiem. Mums ir mūsu ūdens resursi, mums ir mūsu biomasas resursi.

Un mērķis būtu kāpināt ražošanas apjomus Latvijā, lai mēs vairs nebūtu deficīta valsts, kura vairāk importē, nekā spēj paši saražot, bet lai mēs varētu kļūt pat par enerģijas... neto... gada griezumā... eksportējošu valsti. Jo – kas ir vajadzīgs mūsu tautsaimniecībā? Lai ne tikai ir enerģija, bet lai tā ir konkurētspējīgā cenā – konkurētspējīgā cenā! –, lai mēs varētu "pievilkt" arī nākotnes industriju, kurai enerģija jau ir un būs nepieciešama. Tas ir mūsu spēkos , protams, ejot kopā uz mūsu – ne tikai Latvijas, bet arī visas Eiropas – klimata mērķiem. Tātad mēs to varam sasniegt, bet mums ir koncentrēti jāsniedz...

Un šis ir viens no galvenajiem vai svarīgajiem posmiem (trešo es te esmu nosaucis, uzskaitījis) mūsu ekonomikas transformācijā, lai mēs pārejam no vienas sistēmas... Varētu teikt, tā ēra ir pagājusi, bet tā jaunā vēl līdz galam nav atnākusi.

Ceturtā joma ir plaša, gandrīz tikpat plaša kā piektā joma, un tā ir mūsu konkurētspēja kopumā. Mēs neesam vieni – tur ir labums. Bet izaicinājums ir tas, ka no ekonomikas viedokļa, no investīciju viedokļa mēs konkurējam ar visu reģionu – ne tikai Lietuvu un Igauniju, bet arī ar visām Skandināvijas valstīm, Poliju, Vāciju arī...

Esmu pārliecināts, ka Eiropas uzņēmumi aizvien vairāk samazinās savus ražošanas apjomus Ķīnā. Iemesli tam būs dažādi – arī no drošības viedokļa, no ekonomikas konkurences viedokļa. Jā, varbūt pirms gadiem divdesmit, kad sākās masveida ražošanas eksports no Eiropas uz Ķīnu... Tagad tendence būs pretēja, īpaši – augstajās tehnoloģijās... nu, no drošības viedokļa. Un tagad ir jautājums: ja ne Ķīnā, tad – kur...? Kur notiks šī ražošana? Un visas Eiropas valstis jau šodien naski strādā, lai tās investīcijas būtu pie viņiem.

Mums ir jābūt tādai videi, lai pietiekami daudz šo investīciju nonāktu arī Latvijā. Tātad mums jāskatās, kā mēs varam kāpināt eksporta īpatsvaru iekšzemes kopproduktā, īpatsvaru mūsu ekonomikā. Un, protams, jo lielāks eksportā ir augsto tehnoloģiju īpatsvars... tai komponentei... jo labāk mums visiem, jo, kur ir augstas tehnoloģijas, tur ir arī lielas algas. Un tas jau ir mūsu mērķis! Bet, lai tiktu pie tām lielajām algām, jābūt ļoti kvalificētiem cilvēkiem, tur nevar kurš katrs... Tātad izglītība iet roku rokā ar šo aspektu.

Mums ir digitalizācijas izaicinājumi. Katrs šo vārdu saprot citādi... laika gaitā esmu sapratis nedaudz citādi, bet tur ir ar elementārām lietām... kā prasmēm... daudz kur – ar fizisko savienojamību... Nu, tā saucamā pēdējā jūdze – varbūt lielais kabelis ir izvilkts, bet līdz skolai vai bibliotēkai, vai dzīvojamo namu masīvam, vai līdz attālākām individuālām mājām tas varbūt vēl nav aizvilkts...

Mums ir kiberdrošības jautājumi. Mums ir jautājums, kā mēs kā valsts iedzīvotāji... kā uzņēmēji mijiedarbojas ar valsts pārvaldi; cik viegli vai grūti ir kārtot tā saucamos papīrus. Ir svarīgi, ka mēs šo jautājumu risinām. Mūsu ceļi, mūsu dzelzceļa sistēma, *Rail Baltica* attīstība... Te ir ļoti daudzi elementi... Kopā strādājot, mēs uzlabosim mūsu valsts konkurētspējas pozīcijas, protams, tai skaitā.

Mums visiem – pozīcijai un opozīcijai – būs jārunā par to, kā mēs varam aizvien uzlabot mūsu nodokļu sistēmu reģionālā kontekstā tā, lai nauda ienāk valsts kasē, lai mums ir, kur ieguldīt – izglītībā, veselībā, drošībā –, un lai ir pievilcīga vide arī tālākām investīcijām.

Un pēdējā, piektā, plašā kategorija ir dzīves kvalitāte kopumā.

Mums ir bijis izaicinājums, kopš mēs pievienojāmies Eiropas Savienībai, ka daudz, laikam vairāk nekā 200 tūkstoši (īsto statistiku neviens nezina, bet – vismaz kādi 200 tūkstoši), mūsu valstspiederīgo ir emigrējuši – izvēlējušies dzīvot un strādāt citur. Un iemesli tam ir dažādi, to skaitā varbūt personīgie dzīves apstākļi, kad cilvēks vienkārši grib tikt prom. Taču visbiežāk tas notiek ekonomisku apsvērumu dēļ – vienkārši tāpēc, ka citur labāk maksā, varbūt ir labāki dzīves apstākļi... nu, gludāki ceļi, modernāki vilcieni... Mums ir jādomā, kas mums jādara, lai uzlabotu apstākļus, lai mums būtu labāk, jo, ja mums ir labāk, tad jebkuram citam arī būs labāk.

Veselības aprūpe ir viena no šīm lielajām sistēmām, kur ir daudz kas uzlabojams, uzsvaru liekot uz kvalitāti. Tad, kad cilvēks saslimst, viņam taču nav vajadzīga "kaut kāda" aprūpe, viņam ir vajadzīga laba aprūpe. Un te ir jautājums – vai tai aprūpei jābūt tuvāk vai tālāk...? Manuprāt, tai jābūt kvalitatīvai, kaut varbūt jādodas drusku tālāk, bet – lai cilvēks tiek pie labas aprūpes. Tieši pieejamība ir viens no lielajiem jautājumiem. Protams, te, šajā zālē, būs daudzi, kas teiks: ir jāiegulda vairāk naudas sistēmā. Un to es neapšaubu, bet tikpat daudz šī sistēma ir jāpārkārto tā, lai tā būtu efektīvāka – efektīvāka sistēma! Nav runa par ārstu prasmēm. Mūsu ārsti ir ļoti prasmīgi, kaut vai ja par mērauklu ņem, cik mūsu ārsti ir pieprasīti ārzemēs, – tādu netrūkst. Mūsu speciālisti ir tādi (es pats esmu ticies), kas dodas uz ārzemēm, lai mācītu tehnoloģijas un pieejas, kādas ārzemēs nezina, kas mums ir attīstītākas. Izaicinājums nav individuālā cilvēka zināšanas vai – cik laba ir medmāsa (mūsu medmāsām kvalitātes netrūkst), bet – kā tā sistēma strādā, lai kalpotu – kam? – pacientiem, mūsu sabiedrībai.

Bet nav tikai šis. Protams, tāpat mums ir tiesiskā sistēma, kas uzlabo dzīves vidi, mums ir vide kā tāda – lai tā ir tīra un droša. Mums ir latviskā kultūrtelpa, lai mēs visi, kas dzīvo Latvijā, justos labi. Mums ir bērnu aprūpes un labklājības sistēma, kur ir ļoti daudz kas uzlabojams. Mēs visi esam ieinteresēti lielākā dzimstībā, bet mums ir jārod apstākļi, lai ģimenes gribētu laist pasaulē vairāk bērnu. Un tur ļoti daudz kas kopā saiet. Ja mēs paņemtu to pašu ceļu infrastruktūru – tas viss tur iekšā kā dzīves kvalitāte sastāv.

Bet, kolēģi, šīs piecas lielās jomas – drošība, izglītība, enerģētika, konkurētspēja un dzīves kvalitāte kopumā... Tie, kuri ir izlasījuši mūsu valdības deklarāciju, var arī detalizētāk saprast, kurā virzienā mēs gribam strādāt, bet – kā es to elementāri saredzu –, ja mēs gribam dzīvot labāk, tad pārkārtojam vidi, lai ir labāk dzīvot šeit! Un šo es saucu par plašo ekonomikas transformāciju.

Kolēģi, mums šodien ir konkrēts balsojums par valdības izveidošanu, kura ir apņēmības pilna īstenot šo manis aprakstīto, deklarācijā sīkāk skaidroto programmu. Es aicinu šodien domāt plašāk – ne tikai savas partijas vai savas pārliecības ietvaros, bet mums kā Latvijas iedzīvotāju pārstāvju... domāšanā un interesēs... padomāt, vai mēs gribam uzsvērt to, kas mūs šķeļ, vai labāk uzsvērt to, kas mūs vieno, un strādāt kopā.

Būs valdība, būs opozīcija. Tā tas ir visās demokrātijās. Tas izaicinājums mums un visām demokrātijām ir – kā valdība vai koalīcija, strādājot ar opozīciju, uzklausa labās idejas, kas nāk no opozīcijas, jo vienmēr nāk arī labas idejas palīdzēt koalīcijai īstenot šo programmu... tas būs mūsu izaicinājums. Bet es esmu pārliecināts, ka mēs visi un ikkatrs šajā zālē esam patiesi Latvijas patrioti, tāpēc mēs visi esam izvēlējušies kļūt par politiķiem, nākt strādāt Saeimā un viena daļa ir gatava nākt strādāt valdībā – jo mēs mīlam šo valsti, mēs mīlam mūsu valsts iedzīvotājus un mēs uzņemamies atbildību darīt visu, lai mūsu valsts iedzīvotājiem būtu labāk.

Tātad es aicinu balsot par valdību šādā sastāvā:

Ministru prezidents – tas būtu es pats – Arturs Krišjānis Kariņš,

aizsardzības ministre – Ināra Mūrniece,

tieslietu ministre – Inese Lībiņa-Egnere,

ārlietu ministrs – Edgars Rinkēvičs,

ekonomikas ministre – Ilze Indriksone,

finanšu ministrs – Arvils Ašeradens,

iekšlietu ministrs – Māris Kučinskis,

izglītības un zinātnes ministre – Anda Čakša,

klimata un enerģētikas ministrs – Raimonds Čudars,

kultūras ministrs – Nauris Puntulis,

labklājības ministre – Evika Siliņa,

vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs – Māris Sprindžuks,

satiksmes ministrs – Jānis Vitenbergs,

veselības ministre – Līga Meņģelsone un

zemkopības ministrs – Didzis Šmits.

Tātad, kolēģi, aicinu atbalstīt nākamo valdību.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Paldies, Kariņa kungs.

Uzsākam debates.

Sēdi vada Saeimas priekšsēdētāja biedre Z. Kalniņa-Lukaševica.

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi, vārds debatēs Saeimas priekšsēdētājam Edvardam Smiltēnam.

E. Smiltēns (Saeimas priekšsēdētājs).

Godātie kolēģi! Topošie ministri un topošais premjerministra kungs! Šīs sēdes uzdevums ir lemt par jaunā Ministru kabineta apstiprināšanu. Latvijas nu jau vairāk nekā simts gadus ilgajā vēsturē šis ir trīsdesmit devītais Saeimas apstiprināšanai virzītais Ministru kabinets. Un droši vien katra no iepriekšējām valdībām varēja iezīmēt laiku, kurā tai jāstrādā, kā sarežģītu un veicamos uzdevumus – kā ārkārtīgi grūtus.

Jāteic, ka arī šī valdība nav izņēmums, taču grūtību pakāpe ir stipri virs vidējās. Nebūs arī pārspīlēti teikts, ka tā darbu sāks, iespējams, Latvijai 21. gadsimtā vienā no sarežģītākajiem posmiem. Sabiedrības gaidas ir ļoti lielas, un, cienījamie ministri un premjerministra kungs, arī atbildība ir ļoti liela. Tai ir jārada drošības sajūta: par drošu armiju uz robežām, par droši pārlaistu krīzes ziemu, par neatkarīgu un pašu resursos balstītu enerģētiku, par savaldītu inflāciju, tai skaitā arī par pieejamu medicīnu, par tālredzīgu izglītības un zinātnes politiku, par reģionu attīstību un arī konkurētspējīgu ekonomiku.

Kolēģi! Darāmā tiešām ir ārkārtīgi daudz. Tāpēc es gribu vēlēt jaunajai valdībai saglabāt mērķa izjūtu, neiegrimt sīkumos, taču neaizmirst nevienu, kam vajadzīga tās uzmanība un atbalsts, būt saliedētai, neiegrimt stagnācijā un nezaudēt dinamismu.

Kolēģi, valdības apstiprināšana ir viens no lielajiem konstitucionālajiem Saeimas pienākumiem, taču es gribu atgādināt, ka ar to mūsu darbs neaprobežojas, tas tikai sākas. Valdības darba uzraudzība, kontrole, tās lēmumu pilnveidošana un uzlabošana ir ne tikai parlamenta tiesības, bet, es atgādinu, arī skaidrs, noteikts pienākums. Aicinu jauno valdību neaizmirst, ka tā nav vis Nacionālās apvienības, APVIENOTĀ SARAKSTA vai Jaunās VIENOTĪBAS vēlētāju valdība – tā ir visas Latvijas Republikas iedzīvotāju valdība. Tā rūpējas un aizstāv pilnīgi visus.

Aicinu Saeimu atbalstīt valdību tās darbā ar savām idejām, priekšlikumiem un iniciatīvām un, kas arī ir svarīgi, ar savu kritiku. Labas idejas vienmēr – agri vai vēlu – tiek realizētas, un racionāla, konstruktīva kritika allaž tiek ņemta vērā. Aktīvs, savu lomu apzinošs parlaments un dinamiska valdība, to cieša sadarbība ir tas, kas Latvijai šobrīd ir visvairāk nepieciešams.

Tāpēc, cienījamie kolēģi, aicinu atbalstīt lēmuma projektu "Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam". *(Aplausi.)*

Sēdes vadītāja. Paldies.

Nākamais – frakcijas vārdā – deputāts Kaspars Briškens.

K. Briškens (PRO).

Augsti godājamais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Godājamais Kariņa kungs! Godājamie kolēģi! Ekselences! Dāmas un kungi! Šajās ģeopolitiskajās krustcelēs Latvija ir svarīgas izvēles priekšā – vai mēs turpināsim samierināties ar stagnātisku un šauru interešu dominētu ekonomikas attīstības kursu vai tomēr izlēmīgi virzīsimies uz tādu ekonomiku, kas priekšplānā izvirza Latvijas konkurētspēju eksporta tirgos, gudru specializāciju perspektīvās attīstības nišās, kā arī investīcijas cilvēkos, inovācijā, nākotnes tehnoloģijās un modernā infrastruktūrā.

Topošās valdības deklarācija valsti salīdzina ar mašīnu, kurā izglītība ir tās degviela un enerģētika – motors, bet ir aizmirsts par vadītāja krēslu un stūri, jo, mūsuprāt, ekonomikas izrāviens, kas citstarp attīsta spēcīgu vidusslāni un sociālo aizsardzību, nav iespējams bez drosmīgiem lēmumiem un skaidra kustības virziena. Un to mēs diemžēl neredzam šajā deklarācijā, kas drīzāk ir 328 punktu saraksts... lielākoties ar lietām, kuras būtu jebkuras valdības deklarācijā. Acīmredzot šīs valdības trīs kāju krēsls ir pietiekami stabils, lai vienlaikus noturētu vairāk nekā 300 prioritāšu.

Tāpēc šodien frakcijas PROGRESĪVIE vārdā vēlos runāt par būtisko un akcentēt, mūsuprāt, piecas Latvijas šībrīža galvenās prioritātes: pirmkārt, jaunu ekonomikas attīstības modeli; otrkārt, drošību; treškārt, atbalstu krīzē; ceturtkārt, investīcijas cilvēkos un sociālās nevienlīdzības mazināšanu; piektkārt, tiesiskumu un labu pārvaldību.

Tātad pirmām kārtām jauns ekonomikas attīstības modelis. Lasot deklarāciju... Mēs viennozīmīgi atbalstām akcentu uz ekonomikas transformāciju. Tas ir svarīgs un ļoti aktuāls vadmotīvs, tomēr mums ir nopietnas bažas par to, ka par lielo bildi deklarācijā ir aizmirsts. Mēs neredzam konceptuāli jaunu pieeju ekonomikas transformācijai, mēs neredzam apziņu, ka Latvija nevar specializēties pilnīgi visās jomās un līdz ar to nespecializēties nekur. Latvijas ekonomikas transformācijas atslēga ir drosme un tālredzība specializēties noteiktās eksporta un augsti pievienotās vērtības nišās, kurās Latvija spēj konkurēt ar pasaules labākajiem. Šai modernajai industriālajai politikai nepieciešami skaidri atbalsta mehānismi, tostarp pilnvērtīga attīstības finanšu institūcija, pētniecības un attīstības granti komercializējamām inovācijām mūsu uzņēmumos, daudz ambiciozāks diplomātiskā dienesta atbalsts jaunu eksporta tirgu apgūšanā.

Runājot ar uzņēmējiem, mēs arvien vairāk pārliecināmies, ka Latvijai ir jāinvestē nākotnes tehnoloģijās. Dažās no šīm tehnoloģijām mums jau ir dabiskas priekšrocības – koksnes inovatīva izmantošana būvniecībā, tai skaitā iesaistoties iniciatīvā "Jaunais Eiropas *Bauhaus*", atjaunīgo resursu enerģētika, tostarp ūdeņraža tehnoloģijas, viedā mobilitāte un loģistika, pilnvērtīgi izmantojot arī *Rail Baltica* sniegtās iespējas, un virtuālā un papildinātā realitāte, kas ir šībrīža pasaules visstraujāk augošā tehnoloģija. Tās ir tikai dažas no iespējām, kur Latvijai jau ir zināmas iestrādes un kur mēs varam būt starp pasaules labākajiem.

Diemžēl deklarācijā mēs neredzam skaidru ambīciju veidot Latvijā šo moderno industriālo politikas ietvaru ar skaidrām prioritātēm un vienlaikus vēlmi izmantot zaļo kursu kā iespēju, nevis apdraudējumu. Faktiski deklarācijā nolasāma interpretācija, ka zaļais kurss ir drīzāk slogs, apdraudējums mūsu ekonomikas konkurētspējai, nevis mūsu lielā iespēja.

Attiecībā uz fiskālo un investīciju politiku. Diemžēl deklarācija ir dogmatisma triumfs pār veselo saprātu un ekonomikas loģiku. Ieejot recesijas fāzē, Latvija nevar atļauties ieslīgt taupības slazdā,

gan īstermiņā, gan ilgtermiņā Latvijai ir jāinvestē, jāinvestē un vēlreiz jāinvestē. Tuvākajos septiņos gados Latvijai būs pieejami vismaz 10 miljardi Eiropas Savienības struktūrfondu... līdz ar to Latvijai ir vienmēr jāspēj sagrabināt tas viens eiro, lai līdzfinansētu un saņemtu sešus eiro no Eiropas šajās atbalsta programmās. Ir steidzami jāpārnes nodokļu politikas akcents no mūsu visvērtīgākā resursa – darbaspēka – uz neproduktīvu kapitālu, īpaši dīkstāves īpašumiem lielajās pilsētās.

Otrā prioritāte – drošība. Es ceru, ka šajā zālē nevienam nav šaubu par to, ka Latvijai kā NATO dalībvalstij ir jāturpina stiprināt savu iekšējo un ārējo drošību. Mēs uzskatām, ka Latvijā katram sabiedrības loceklim ir jāzina sava loma konflikta gadījumā, tāpēc mēs atbalstām visaptverošas valsts aizsardzības pieeju. Vienlaikus mēs nedrīkstam aizmirst arī par citiem ārējiem draudiem. Krievijas kiberuzbrukumi Latvijai var izmaksāt simtiem miljonu. Mēs redzam, ka Lietuva un Igaunija ir pasaules *Top* piecniekā pasaules kiberdrošības indeksā, Latvija – 25. vietā. Ja mēs dubultotu finansējumu kiberdrošībai, arī mēs varētu veidot kiberdrošības ekselences centru kopā ar Baltijas partneriem.

Līdzīgi mums ir jāizmanto ziemeļu kaimiņu – Zviedrijas un Somijas – vēsturiskā pievienošanās kopīgajai NATO aliansei, lai veidotu šeit vienotu, integrētu Baltijas jūras drošības telpu. Mēs arī atbalstām to, ka mēs izmantotu labos Skandināvijas piemērus, lai izveidotu efektīvu valsts aizsardzības dienestu. Bet tajā pašā laikā mēs nedrīkstam aizmirst par infrastruktūru. Krievijas neskaitāmās neveiksmes karā pret Ukrainu skaidri parāda, ka militārajai loģistikai un apgādei var būt izšķiroša nozīme.

Arī Latvijas gadījumā, piemēram, *Rail Baltica* projekta kontekstā ir jāveido kravas savienojums ar Rīgas ostu, Rīgas lidostu, dažādām NATO militārajām iekārtām, ilgtermiņā mums ir jādomā par dzelzceļa sistēmas konvertāciju uz Eiropas platuma sliedēm un vienlaikus arī, izmantojot šos dzelzceļa koridorus, jāattīsta NATO komunikācijas vajadzībām drošs platjoslas tīkls. Protams, kritiska mūsu drošības komponente ir investīcijas energoneatkarībā ar akcentu uz atjaunīgajiem resursiem.

Attiecībā uz trešo prioritāti – atbalstu krīzē. Recesija jau ir sākusies, un mēs esam sociālas spriedzes priekšā, ko noteikti radīs arvien pieaugošās energoresursu, pārtikas, kredītprocentu un dažādas citas izmaksas. Līdz ar to valdībai, šai topošajai valdībai, ir iespēja nepieļaut tās kļūdas, kas tika pieļautas 2008. gadā un arī kovida krīzē, kad krīzes smagumu uz saviem pleciem iznesa Latvijas vidusslānis. Atbalsta mehānismi nav nekāda labdarība vai helikoptera nauda, vai naudas izdāļāšana, tas ir gudrs veids, kā valsts neļauj kristies vidusslāņa un mazāk turīgo iedzīvotāju dzīves līmenim, viņu pirktspējai, lai vidējā termiņā ekonomika varētu atgūties daudz ātrāk. Mums būs grūtāki un ilgāki laiki recesijā, ja vidusslāņa ģimenes šajā krīzē nodedzinās savus uzkrājumus elektrības rēķinos un citos izdevumos.

Ceturtā prioritāte – investīcijas cilvēkos un sociālās nevienlīdzības mazināšana. Eksperti, Latvijas sabiedrība, veselības nozares darbinieki situāciju veselības aprūpē jau ilgstoši vērtē kā kritisku. Latvijā – ieklausieties! – ir otra augstākā mirstība no novēršamām slimībām Eiropas Savienībā, tie ir pieci tūkstoši – pieci tūkstoši! – novēršamu nāvju gadā. Līdz ar to veselības finansējuma pieaugums ir kritiska prioritāte.

Mēs vienmēr pēc vēlēšanām saskaramies ar pretrunu starp politiķu solījumiem un politisku gribu, un to pašu mēs redzam arī izglītības sadaļā – mēs redzam, ka deklarācija mērķē pārāk zemu. Šeit ir jāparedz publiskā sektora finansējuma palielinājums. Un, protams, mums ir nepieciešama armija ar skolotājiem, kas būtu ne tikai sagatavoti strādāt latviešu valodā, pārejot uz mācībām latviešu valodā visos līmeņos, bet arī pietiekami labi ekipēti ar mācību materiāliem, tai skaitā ieviešot "Skola 2030" jauno saturu, vienlaikus neaizmirstot par investīcijām zinātnē un

pētniecībā. Mums ir jāpadara pedagoga darbs par prestižu amatu – tā, kā tas ir izdevies Somijai un arī Igaunijai.

Visbeidzot, runājot par iekļaujošu sabiedrību, mēs nedrīkstam aizmirst pamatprincipus. Mēs aicinām valdību aktīvi strādāt pie tā, lai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām būtu dzīves autonomija. Tas nozīmē, ka mēs integrējam šos cilvēkus darba tirgū, palielinām tiem vides, pakalpojumu un preču piekļūstamību. Latvijā nevajadzētu eksistēt bērnunamiem – tā ir 21. gadsimta traģēdija. Un visām Latvijas ģimenēm ir jāsniedz vienlīdzīga tiesiskā aizsardzība.

Piektā prioritāte, mūsuprāt, ir tiesiskums un laba pārvaldība. Daudzas nevalstiskās organizācijas ir norādījušas, ka valdības deklarācijas izstrādes process bijis noslēgts un nepieejams, vienlaikus atsevišķām īpaši privileģētām lobiju organizācijām bijusi iespēja nepastarpināti šajā procesā lobēt savas idejas. Arī mēs kā topošās opozīcijas partija deklarācijas galavariantu saņēmām tikai vakar ar masu mediju starpniecību. Ģeopolitiskās un sociālekonomiskās krīzes laikā ir īpaši svarīgi parādīt, ka valdība nostāsies sabiedrības, nevis šauru interešu grupu pusē, tāpēc mēs ceram, ka pirmais jaunā vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra lēmums būs atcelt aizejošā ministra lēmumu par Rīgas teritoriālā plāna apturēšanu. Apstākļos, kad Rīga jau būtiski atpaliek no Tallinas un Viļņas, ir nekavējoties jāatceļ lēmums, kas faktiski ir uzlicis uz rokas bremzes vairāk nekā 100 miljonus investīciju Rīgas ekonomikā... kas vienlaikus ir arī Latvijas ekonomikas dzinējspēks. Tajā pašā laikā mums ir jāļauj pašvaldībām bez liekiem ierobežojumiem lemt par azartspēļu aizliegšanu, kā to priekšvēlēšanu laikā ir solījušas visas, arī topošās pozīcijas, partijas.

Latvijā noteikti ir jāatrod līdzsvars starp meža nozares produkcijas pievienotās vērtības kāpumu, tai skaitā veicinot koksnes efektīvāku izmantošanu būvniecībā, un ilgtspējīgu mežu pārvaldību. Atkal gandrīz visi topošās koalīcijas politiskie spēki priekšvēlēšanu kampaņā solīja samazināt cirsmas, tai skaitā atceļot iepriekš pieņemto neilgtspējīgo lēmumu, kas pilnīgi noteikti ir parādījis, ka savu sākotnējo paredzamo mērķi nav sasniedzis.

Noteikti nav pieļaujamas atkāpes no labas pārvaldības un godīgas amatpersonu atlases valsts kapitālsabiedrībās. Visu mūsu acīm ir jābūt vērstām uz "Latvijas valsts mežiem", kur pēdējos gados, pēdējos mēnešos ir bijuši nopietni pārvaldības skandāli; "Latvijas dzelzceļu", kas gan tehnoloģiski, gan biznesa mentalitātes ziņā joprojām dzīvo austrumu kaimiņa ietekmes orbītā; vienlaikus arī visām *Rail Baltica* projektā iesaistītām institūcijām, tai skaitā starptautisko kopuzņēmumu "RB Rail", kurš ilgstoši cieš no interešu konfliktiem un pārvaldības problēmām.

Visbeidzot. Mēs nedrīkstam atkāpties ne centimetru no tiesiskas valsts principiem. Likumdevējs var nepiekrist Satversmes tiesas spriedumiem, bet tiesiskā valstī, kas respektē varas dalīšanas principu, likumdevējam ir atbildība tos ievērot.

Lai arī frakcija PROGRESĪVIE nebalsos "par" valdību un strādās opozīcijā, mums pilnīgi noteikti nebūs pašmērķa nodarboties ar kritizēšanu kritizēšanas pēc. Jā, mēs neatlaidīgi norādīsim uz valdības darba nepilnībām, bet darīsim to konstruktīvi un pēc būtības.

Tāpēc noslēgumā es vēlos pateikties Krišjānim Kariņam par sadarbību ar PROGRESĪVO komandu valdības koalīcijas sarunās. Par daudzām prioritātēm mēs esam vienisprātis, un mēs esam gatavi šo dialogu turpināt.

Mēs zinām, ka Ukraina šo karu uzvarēs, bet mēs nezinām, kad. Tāpēc šajā ģeopolitiski sarežģītajā situācijā vēlam topošajam Ministru prezidentam Krišjānim Kariņam veiksmi un izturību, vadot Latviju drošākas, pārtikušākas un vienlīdzīgākas valsts virzienā.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs

Edvards Smiltēns.

Sēdes vadītājs. Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas vārdā – deputāts Viktors Valainis.

V. Valainis (ZZS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj, augsti godātais Ministru prezidenta kandidāta kungs! Šodien man ir tāda sajūta kā pirms četriem gadiem – tāda mazliet *déjà vu* sajūta –, ka pieredzējušie kolēģi ar Krišjāni Kariņu priekšgalā cenšas sekmīgi iestāstīt to pašu, tikai nedaudz citiem vārdiem, ka tas nav tas pats Kariņš, ka tā nav tā pati valdība, ka tā ir jauna valdība, jauns Kariņš.

Tomēr objektīvi šī ir tā pati valdība, kuras pamatu veido Nacionālā apvienība, Jaunā VIENOTĪBA, un šobrīd APVIENOTAIS SARAKSTS ļoti kareivīgi stāsta, ka ir apņēmies kaut ko mainīt, līdzīgi kā pirms četriem gadiem to darīja Jaunā konservatīvā partija – tikpat kareivīgi, skaļi, brīžiem nesaprotami kā šodien APVIENOTAIS SARAKSTS. Arī toreiz bija tādi paši saukļi, un pirmie lēmumi no Saeimas puses – atcelt OIK, palielināt mediķiem atalgojumu. Mēs taču visi to atceramies.

Šobrīd Saeima ir mainījusies un šie lēmumi ir mazliet savādāki – vairāk tā kā pašiem par sevi, mazāk par tautu. Jauna ministrija, ministru biedri... viens, divi, trīs... tad atkal neviens. Laiks rādīs, cik īsti viņu būs, tomēr fakts ir skaidrs – šī ir tā pati Kariņa valdība, kurā JKP vietu un lomu šobrīd ieņem APVIENOTAIS SARAKSTS. Bet dīvainā kārtā APVIENOTĀ SARAKSTA faktiskais līderis paliek tā kā pelēkais kardinmāls, un tas demokrātijā nav smuki. Viņš nav ņēmis dalību nedz kādā partijā, nedz valdībā – nav izvēlējies sevi apliecināt nevienā politiskā amatā. Vismaz pagaidām nekādu godu tas nedara, un tas, no mūsu puses, nav cienījami. Jāsliecas piekrist tiem cilvēkiem, kuri teic, ka Pīlēna kungs spēj tikai runāt.

Kolēģi, es apzināti saku šos vārdus, lai jūs mudinātu tomēr rīkoties un kaut ko mainīt. Visas iespējas – visas iespējas ir jūsu pašu rokās! Šodien situācija nav tāda pati, kāda tā bija pirms četriem gadiem. Situācija Latvijā un parlamentā ir stipri mainījusies. Valstiskos, ģeopolitiskos jautājumos, NATO atbalstā šī Saeima ir daudz vienotāka nekā iepriekšējā. Arī pats Kariņš diezgan skaidri ir paudis pozīciju, ka šobrīd paveras iespējas daudz plašākiem manevriem un ir arī citas koalīcijas veidošanas iespējas, kas nāca gaismā koalīcijas veidošanas sarunās.

Es šo situāciju viennozīmīgi vērtēju pozitīvi, jo šāda situācija neļaus nevienam atslābt, šāda situācija noteiktos apstākļos... var radīt apstākļus, kad var nomainīt jebkuru no koalīcijas partneriem. Iepriekšējā Saeimā diemžēl tas nebija iespējams un mēs redzējām ļoti augstu bezatbildības līmeni.

To visu ņemot vērā, vēršu, kolēģi, jūsu uzmanību, ka pirms četriem gadiem Krišjānis Kariņš sāka ar 61 balsi, šobrīd viņš turpina ar jauniem atbalsta spēkiem, bet tās tomēr šodien ir 54 balsis. Tas man liek domāt, ka šīs valdības mūžs nebūs ilgs, un Kariņa kungs, vismaz šobrīd, arī pats izskatās mazliet saguris.

Protams, jāvērtē pēdējos četros gados padarītais, un es pieskaršos tikai dažām lietām, kas ir bijušas pēdējos četros gados. Mēs ar skaļu pompu dzirdam apliecinājumu, ka ir bijušas nozīmīgas reformas. Administratīvi teritoriālā reforma. Kolēģi, jūs piekritīsiet, ka administratīvi teritoriālā reforma nebija nekas vairāk kā Latvijas reģionālās kartes pārzīmēšana Vecrīgas kabinetos. Netika ņemti vērā ne izglītības, ne veselības, ne citi reģionālie kartējumi, kas ir ļoti svarīgi, lai tiešām

veiktu šādas reformas. Plika kartes pārzīmēšana – tā ir kartes pārzīmēšana, to nedrīkst saukt par reformu. Veselības tīkls, izglītības tīkls, sabiedriskā transporta tīkls – šiem jautājumiem bija jābūt vienkopus.

Tas pats attiecas arī uz plaši izskanējušo ostu reformu. Ko tad mēs ostu reformā redzējām? Šis ilgstošais sapnis daudzām, daudzām valdībām par to, ka jāpārņem kontrole pār ostām, piepildījās, tas piepildījās ļoti strauji, bet mēs redzam šo sapņu piepildījuma rezultātu. Vai tas tiešām deva kādu piepildījumu? Vai mēs ieraudzījām ekonomisko uzrāvienu, attīstību Latvijas ostās?

Mēs redzējām attīstību tajās ostās, kur valdība ar savu darbību neiejaucās. Spilgts piemērs – Liepāja, mēs visi to zinām. Bet tajās vietās, kur šo atbildību uzņēmās valsts, samazinājās pašvaldību atbildība, un tur, tā teikt, viedā reindustrializācija apstājās. Mēs neredzējām ienākam jaunas darbavietas, jaunus uzņēmumus, mēs tos redzējām pirms tam – pirms valdība uzņēmās šo atbildību. Un šī ir lieta, kas ir jāpārdomā.

Tāpat nevienlīdzības mazināšana, Covid-19 naudas dalīšanas principi. Pie kāda rezultāta tas noveda? Tas noveda pie tā, ka pēc būtības plaisa sabiedrībā tikai palielinājās. Bija absolūti nesaprotama politikas maiņa attiecībā uz bērnu brīvpusdienām, ko šī Saeima... Tā bija viena no pirmajām lietām, ko valdība izdarīja, – atcēla bērniem brīvpusdienas. Tā bija politika, kura bija ar tālejošu mērķi, – arvien vairāk un vairāk attīstīt valsts atbalstu šajā lietā. Bet iepriekšējā Saeima... Kariņa vadībā... izvēlējās iet pretējo soli, kam būs tālejošas sekas, un tas atspoguļojās... uz pašvaldības risinājumiem, pastāvīgiem finansējuma samazinājumiem, jauniem un jauniem pastāvīgiem pārbaudījumiem.

Tāpat arī skolu vardarbīgā slēgšana. Tik tiešām – daudzviet tā bija vardarbīga, kur palika neatrisināti mobilitātes un sociālie jautājumi. Tādā veidā to nedrīkst turpināt. Augustā, septembrī tas sasniedza visaugstāko līmeni, kad valdība mēģināja uzspiest pašvaldībām risināt pedagogu atalgojuma jautājumu uz sava rēķina. Pēc būtības tas nozīmētu to, ka vienīgās vietas valstī, kur tiktu saglabātas skolas, būtu lielās pilsētas un attīstības centri. Pēc būtības tas to nozīmē. Paldies dievam, izdevās panākt izpratni šajā jautājumā, bet jaunajai ministrei tieši kopā ar pašvaldībām būtu jādomā, kādā veidā šos jautājumus risināt.

Es domāju, ka būtisku ietekmi (un arī šobrīd mēs to redzam) ir atstājis lēmums iznīcināt mazās uzņēmējdarbības režīmus, kas notika tieši tajā laikā, kad mazie uzņēmēji sastapās ar vislielākajām grūtībām. Daudzi līdz galam nepārdomāti lēmumi noveda pie tā, ka cilvēki, kuriem palīdzība bija nepieciešama visvairāk, nonāca ļoti grūtā situācijā. Arī mūsu senioru aicinājumi pēc palīdzības pietiekamā apjomā... tas bija novēloti un nepietiekamā apjomā. Arī šodien šajā deklarācijā mēs neredzam solījumus, perspektīvu senioriem, tikai to, kas jau likumos ir ietverts. Un tas viss notiek uz fona, kad šī valdība četru gadu laikā aizņēmās aptuveni septiņus miljardus eiro.

Kolēģi, var jau teikt – vārds pret vārdu, bet skaitļi ir skaitļi, un fakti ir fakti, un atpalicība no Lietuvas un Igaunijas – tie ir skaitļi, kas parāda to, ka šī valdība pēdējo četru gadu laikā nav strādājusi labi. Ēnu ekonomikas pieaugums gadu no gada, šobrīd ir sākusies recesija, un arī šeit mēs redzam, ka šai valdībai īsti nav plāna, ko darīt šajā situācijā, nav redzējuma, kas būtu jādara, lai situāciju uzlabotu.

Es aicinu aizdomāties: liela daļa Latvijas iedzīvotāju, īpaši tie, kuru ieņēmumi ir nedaudz virs minimālā, bet nesasniedz vidējo, – tie ir tie iedzīvotāji, kuri nespēj kvalificēties pašvaldību atbalstam, dažādiem valsts atbalstiem, viņi šodien ir visgrūtākajā situācijā. Viņi šodien nesaņem nekādu valsts atbalstu, un viņu dzīves grūtības arvien pieaugošajos dārdzības apstākļos ir ļoti, ļoti lielas. Kolēģi, tie ir 60 procenti Latvijas iedzīvotāju, kuriem tuvākajā laikā alga nepieaugs, tie ir 20 procenti iedzīvotāju, kuriem šodien... Ja Kariņa kungs savā uzrunā pirms dažām minūtēm

minēja, ka 200 tūkstoši aizbrauca tajā brīdī, kad mēs iestājāmies Eiropas Savienībā, kad pavērās šīs iespējas, vienotais tirgus, šobrīd 400 tūkstoši apsver domu pamest Latviju – 20 procenti Latvijas iedzīvotāju.

Publiskots pētījums, kurā redzams, ka 46 procentiem Latvijas mājsaimniecību finanšu situācija šogad ir pasliktinājusies, tostarp katrai sestajai mājsaimniecībai tā ir ievērojami... sarukusi. Krišjānis Kariņš dažas nedēļas atpakaļ no šīs tribīnes teica, ka palīdzēs ikvienam iedzīvotājam, kad tas būs jādara. Kolēģi, es jums saku, ka tas laiks sen jau ir pienācis un ir jāpalīdz šobrīd. Un vilcināšanās ar valsts budžeta pieņemšanu šādos apstākļos ne ar ko nav attaisnojama. Tā ir bezatbildība pret valsti un tās iedzīvotājiem.

Šobrīd mums tiek piedāvāta deklarācija. Valsts budžets ir dokuments, kurā ir nevis deklarācija, bet konkrēti uzdevumi, finansējums, kur ir definēti mērķi. Tas ir galvenais politikas atspoguļošanas dokuments valstī. Tas, ka mēs vilcināmies ar šī dokumenta izstrādi, – tā ir jūsu katra atbildība, mūsu atbildība.

Kolēģi, Zaļo un Zemnieku savienība šajā procesā būs konstruktīva, un mēs aicinām ikvienu ministru, topošo ministru, deputātu, pelēko kardinālu – visus – iesaistīties šajā darbā, lai budžetu mēs pieņemtu janvārī, lai mēs neatliktu šo jautājumu uz februāri, martu. Tas ir galvenais politikas plānošanas dokuments, mēs nedrīkstam vilkt garumā šī dokumenta pieņemšanu. Visiem ir jāiesaistās – gan pozīcijai, gan opozīcijai –, lai tas pēc iespējas ātrāk, vienalga, kāds tas būtu, tiktu pieņemts. Šajos apstākļos tas ir īpaši svarīgi.

Kolēģi, mums ir jāturpina darbs, atbalstot Ukrainu. Drošības jautājums – tā būs prioritāte, ko arī Zaļo un Zemnieku savienība atbalstīs. Bet, kā jau Kariņa kungs minēja, ir Latvijas energopolitika un ir Eiropas energopolitika. Un šeit es gribu teikt, ka Latvijas politikai energojomā ir jābūt vienotai ar Eiropas politiku energojomā. Nevar būt tāda situācija, ka Latvija no 1. janvāra vairs neiepirks nevienu kubikmetru gāzes, bet mēs skatāmies, ka citas Eiropas valstis to turpina darīt. Tādā veidā Latvijas uzņēmēji, mūsu uzņēmēji, mūsu iedzīvotāji cieš no tā, ka kāds cits turpina to darīt, vistiešākajā veidā. Cieš mūsu uzņēmēji, konkurētspēja, un tas nav pieņemami, par to jārunā skaļāk ne tikai Latvijā, bet arī ārpus Latvijas, lai arī citi ievēro šos pašus principus. Pretējā gadījumā tas nav godīgi pret Latvijas uzņēmējiem un pret Latvijas iedzīvotājiem.

14. Saeimai ir jāspēj kopīgiem spēkiem panākt samazinātās PVN likmes piemērošanu, ne tikai – kā to izdarīja iepriekšējā Saeima – grāmatām, bet arī pārtikai, zālēm, izmitināšanas pakalpojumiem. Šīs ir lietas, kas nevar palikt ministriju plauktos. Ir gana daudz runāts, un beidzot ir jāsāk šīs lietas ieviest arī dabā.

Ir daudz neērtu jautājumu, kas nav risināti pēdējos četrus gadus. Minēšu tikai dažus piemērus.

Nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība. Šis jautājums nepārprotami ir jāsasaista ar nodokļu politikas jautājumiem. Mēs visi piekrītam, ka nodokļu slogs ir pārāk liels, bet jāsāk kaut kas arī darīt, nedrīkst izvairīties no neērtiem jautājumiem.

Otrā līmeņa pensiju ieguldījumu vērtība pastāvīgi krītas – mēs redzam to, ka šis jautājums nenonāk politiskajā dienaskārtībā, bet tam tur būtu jābūt. Mums ir jāsaprot, kas notiek ar mūsu senioru uzkrājumiem un ko mēs varam darīt, lai piebremzētu šo kritumu. Tas nevar palikt pašplūsmā, kā tas ir šobrīd, īpaši attiecībā uz tiem senioriem, kuri pensionēsies jau tuvākajā laikā. Viņi no šīs situācijas cieš visvairāk, bet viņi tajā galīgi nav vainīgi.

Izglītības jomā jāstrādā plecu pie pleca kopā ar pašvaldībām, lai tiktu galā ar tiem izaicinājumiem, kas nozarē ir jau šobrīd, neradot jaunus izaicinājumus. Jaunā mācību satura

ieviešana, pāreja uz mācībām latviešu valodā, jaunu pedagogu piesaiste, pirmsskolas pedagogu atalgojums un citi – ja tos risinās plecu pie pleca kopā ar pašvaldībām, būs fantastiski rezultāti.

Tas pats attiecībā uz vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru. Daudzos uzstādījumos, daudzās lietās, es domāju, mēs jūs atbalstīsim, un aicinu tomēr sākt ar galveno – izanalizēsim pašvaldību robežu pārzīmēšanu un novērsīsim tās kļūdas, kas ir acīmredzamas. Jaunajam vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram ir daudz labu domu, bet es atgādināšu tikai vienu lietu, kas jums ir jāsaprot, – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs atbild par visu Latviju, ne tikai par Pierīgu. Ja mēs šajā jautājumā būsim vienisprātis, mēs jūs daudzos jautājumos atbalstīsim un kopā noteikti paveiksim daudzas labas lietas. *(Starpsauciens.)*

Veselības jomā steidzami ir jāpalielina naudas apjoms nozarei. Un ir pilnīgi skaidrs, ka vajag efektivizēt valsts pārvaldi, ikvienā jomā vajag efektivizēt, un es teiktu, ka tas ir pašsaprotami, kolēģi.

Sēdes vadītājs. Valaiņa kungs, vai jūs vēlētos apvienot debašu laikus?

V. Valainis. Apvienosim, jā.

Sēdes vadītājs. Valaiņa kungs, jums ir vēl piecas minūtes.

V. Valainis. Godātie kolēģi! Veselības jomā, tāpat kā citās jomās, ir jāveic reformas, optimizācija, par kurām šodien runāja arī Kariņa kungs, bet es uzskatu, ka šī lieta ir pašsaprotama. Ikvienā ministrijā ir jāveic darba pastāvīga efektivizācija, tā ir pašsaprotama lieta, bet veselības jomā... jo īpaši es vēlos aicināt jauno veselības ministri un ikvienu – frakciju kolēģus, deputātus – apzināties to, ka aizpildīt to robu, kas ir veselības budžetā, mēs nevarēsim uz Veselības ministrijas iekšējā rēķina. Mums ir jāatrod papildu nauda veselības jomai. Ja mēs mēģināsim satracināt, optimizēt, slēgt ciet vēl kādu slimnīcu, pārskatīt šos līmeņus, tādā veidā mēs arvien vairāk un vairāk satracināsim veselības jomu, bet diez vai panāksim gaidīto rezultātu, lai veselības pakalpojums tiešām būtu pieejams. To mēs panāksim tikai tad, ja būs papildu finansējums veselības jomai.

Mums daudz mērķtiecīgāk ir jāsniedz atbalsts tiem cilvēkiem, kuriem tas ir visvairāk nepieciešams. Lielā mērā... absolūti lielākā daļa tiek novirzīta tieši Rīgai un Pierīgai. Un arī šie lielie energoatbalsti pārsvarā "nosēžas" Rīgā un Pierīgā, bet daudz ir arī mazākas programmas kā, piemēram, elektromobiļu iegāde, saules paneļu uzstādīšana. Šobrīd ar šīm programmām mēs lielus resursus vēršam uz to, lai sponsorētu bagātniekus, cilvēkus, kas var atļauties šos pakalpojumus arī bez visa šī valsts atbalsta. Vairāk jādomā, lai šādas programmas būtu pieejamas plašākam iedzīvotāju skaitam, lai arī skolotāji un mediķi varētu atļauties braukt ar elektromobili. Mainīt pieeju, kādā veidā mēs sniedzam šo atbalstu. Mēs neesam tik bagāta valsts, lai varētu atļauties tik izšķērdīgu valsts līdzekļu tērēšanu. Mums pēc iespējas ātrāk budžeta plānošanā ir jāņem vērā teritoriālais griezums, lai saprastu, cik naudas atstājam Rīgā un Pierīgā un cik paliek pārējiem reģioniem. Mums arī jāskatās uz to, lai valdība un Saeima nespriestu pēc savas personīgās pieredzes. Mēs redzam – tas ir atstājis smagas sociālekonomiskās sekas. Mums ir jāieklausās Latvijas Darba devēju konfederācijā, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībā, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā, Latvijas Pašvaldību savienībā, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrībā, Latvijas Ārstu biedrībā, Latvijas Zinātņu akadēmijā – ir jāieklausās ekspertu viedokļos, un mūsu lēmumi kļūs kvalitatīvāki.

Kolēģi, Ministru prezidents Krišjānis Kariņš pēdējo četru gadu laikā ir skaidri apliecinājis, ka sociālie partneri tiek ignorēti. Es aicinu ikvienu izdarīt spiedienu uz valdības vadītāju, lai tas tā vairs neturpinātos un mēs atjaunotu dialogu ar sociālajiem partneriem.

Valdības vadītājs līdz šim, godātie kolēģi, ir parādījis, ka viņš, krīzi vadot, vienmēr uztic kādam citam... vienmēr izvairās no atbildības uzņemšanās tajos brīžos, kad valdības vadītājam tas ir jādara visvairāk. To mēs novērojām arī tajā brīdī, kad tika veidota valdība. Pat tik vienkāršā lietā kā amatu dalīšana mēs redzējām, ka valdības vadītājs neiztur, pamet zāli un ļauj to darīt citam. Kolēģi, tas parāda to, ka, manā ieskatā, valdības vadītājs ir mazliet noguris no grūtiem jautājumiem. Bet, kolēģi, īstam latvietim nepienākas baidīties no darba. Un es aicinu Kariņa kungu nebaidīties no darba, strādāt, uzņemties atbildību arī sarežģīto jautājumu risināšanā un nebaidīties no tā, ka kāds ministrs strīdas... Droši iesaistieties šajā darbā, un tad rezultāti būs labāki.

Kolēģi, tā ir ne tikai opozīcijas atbildība – vērst uz šiem jautājumiem uzmanību –, tā ir arī visu jūsu atbildība – piespiest Kariņa kungu neizvairīties no atbildības uzņemšanās. Tas ir mūsu kopējais darbs, lai valdības vadītājs uzņemtos atbildību par darbu, ko viņš dara.

Kolēģi, mēs, protams, atbalstīsim jūs lauksaimniecības jautājumos, ar to jūs varat droši rēķināties, bet atbalstīt Krišjāņa Kariņa valdību – tā tomēr būtu nostāšanās pret mūsu vēlētājiem, un mēs to nedarīsim. Zaļo un Zemnieku savienība ilgstoši ir kritizējusi gan Krišjāni Kariņu, gan viņa ministrus un valdības darbu kopumā, un šobrīd tā būtu nostāšanās pret mūsu vēlētājiem.

Ņemot vērā, ka ir Adventes laiks, es šodien īpaši neesmu kritizējis valdību, esmu konstatējis dažus faktus.

Kolēģi, vairosim labo, sadarbosimies, konstruktīvi un cieņpilni risināsim jautājumus, kuri mums tuvākajā laikā būs.

Paldies, un šodien aicinu Saeimu balsot pēc sirdsapziņas. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Frakcijas "Nacionālā apvienība" vārdā – frakcijas vadītājs Raivis Dzintars.

R. Dzintars (NA).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Premjerministr, ministri, kolēģi deputāti! Dāmas un kungi! Mēs jau kādu brīdi cits citu esam iepazinuši, tāpēc es neplānoju šodien aicināt kādu balsot "par" vai "pret" jauno valdību. Visticamāk, visi, kam šodien ir tiesības balsot, savu lēmumu, kā to darīt, jau pirms laba laika ir veikuši.

Bet, patīk mums tas vai ne, viena lieta ir fakts – vairākums no tiem balsstiesīgajiem Latvijas pilsoņiem, kas piedalījās 14. Saeimas vēlēšanās, ir balsojuši par tām partijām, kas šodien ir vienojušās veidot valdību. Tas mums var patikt, var nepatikt, bet tas ir vairākums. Manuprāt, tas ir pietiekams pamats, lai vismaz veiksmi jaunajai valdībai vēlētu mēs katrs. Vara dod iespējas īstenot vai vismaz daļēji īstenot idejas, kas mums ir svarīgas un kurām mēs ticam. Bet varai ir arī cita īpašība – tā mēdz apreibināt, tā mēdz cilvēkus atraut no realitātes izjūtas. Gan topošajai koalīcijai, gan opozīcijai derētu paturēt prātā, ka šajā Saeimā nevienai partijai vēlētāji nav devuši vairāk kā 20 procentu atbalstu, neviena partija nevar teikt, ka Latvijas sabiedrība tai būtu devusi ekskluzīvu valdīšanas mandātu. Mandāts ir dots tikai mūsu sadarbībai. To es arī novēlu jaunajai valdībai – dzirdēt citam citu, cienīt citam citu, sadarboties.

Man prieks, ka Kariņa kungs jau izteica to, ko es arī biju gribējis teikt, jo es pilnībā piekrītu, ka cīnīšanās un strīdi politikā – tas tāds kā dabīgs agregātstāvoklis, tas notiek pats no sevis. Spēja sadarboties – tas ir kaut kas, kas prasa piepūli, talantus un prasmi.

Novēlu, lai jaunā valdība dzirdētu arī opozīciju. Laiki strauji mainās, kā mēs zinām: kas šodien opozīcijā, rīt var būt pozīcijā; kas šodien pozīcijā, rīt var būt arī opozīcijā. Varas reibumā pieļauta kļūda – un visa piramīda var sabrukt kā kāršu namiņš. Varas pozīcijas, kurās mēs atrodamies, ātri mainās un tiek aizmirstas, bet pēcgarša pēc cilvēciskas necieņas, augstprātības vai neturētiem solījumiem saglabājas ilgi.

Paldies Krišjānim Kariņam par gatavību uzņemties šo darbu! Novēlu izdošanos jaunajam premjerministram un viņa komandai, izdošanos Latvijas valstij. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Frakcijas "APVIENOTAIS SARAKSTS – Latvijas Zaļā partija, Latvijas Reģionu Apvienība, Liepājas partija" vārdā – frakcijas vadītājs Edgars Tavars.

E. Tavars (AS).

Augsti godājamais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Cienījamās dāmas, godātie kungi! Kolēģi! APVIENOTAIS SARAKSTS atbalsta jauno valdību, deleģē tajā četrus ministrus – Līgu Meņģelsoni, Māri Kučinski, Didzi Šmitu un Māri Sprindžuku –, lai īstenotu tādu politiku, kas nodrošinātu valsts drošību un sociālekonomisko attīstību, lai vērstu lietu kārtību uz labo pusi, labi apzinoties, ka mainīgi apstākļi būtiski ietekmē situāciju Latvijā, bet gaidāmo izaicinājumu apjoms var izrādīties daudz lielāks, nekā mēs to esam paredzējuši, rakstot šīs valdības deklarāciju.

Mēs uzņemamies līdzatbildību par valdības darbu, jo mēs nācām politikā, uzskatot, ka valsts varētu būt labāk pārvaldīta. Mēs nācām, lai uzsāktu pakaļdzīšanos pēc gandrīz visos ekonomiskajos un labklājības rādītājos priekšā esošajiem kaimiņiem – Lietuvas un Igaunijas.

Latvijas sabiedrība mūsu redzējumu atbalstīja, ne tikai balsojot par mums, uzticot 15 Saeimas deputātu mandātus, bet arī paužot skaidru attieksmi, nebalsojot par trim no piecām iepriekšējās Saeimas koalīcijas partijām. Reizē vēlētājs daudzas balsis atdeva premjera partijai Jaunā VIENOTĪBA un stabili balsoja arī par Nacionālo apvienību.

Savā ziņā varam teikt, ka Latvijas sabiedrība negatīvi novērtēja iepriekšējās valdības darbu, reizē pasakot, ka par vainīgo uzskata nevis premjeru un viņa partiju, bet gan lielāko daļu viņa sadarbības partneru 13. Saeimā. Lai tā būtu, jo apstrīdēt Latvijas pilsoņu gribu, maigi izsakoties, būtu dīvaini.

Kolēģi no JAUNĀS VIENOTĪBAS, vēršos pie jums. Jums ir iespēja pierādīt vēlētājiem, ka Latvijas sabiedrība nekļūdījās ar saviem secinājumiem. Un mēs jums palīdzēsim, jo arī mūsu labākajās interesēs ir izpildīt dotos solījumus. To šobrīd izdarīt varam tikai kopā ar jums, strādājot visas Latvijas interesēs. Mēs būsim profesionāls sadarbības partneris ar pieredzi tautsaimniecībā, pašvaldību darbā, iekšējā un ārējā drošībā, krīzes vadībā, kā arī veselības aprūpē, vides aizsardzībā un zemkopībā.

Mēs nedursim dunci mugurā, bet sniegsim roku, lai koleģiāli kopā strādātu. Vienlaikus es vēlos uzsvērt, ka šī sadarbības apņēmība spēkā būs tik ilgi, cik šī valdība patiesi koleģiāli strādās visas Latvijas interesēs.

Lai arī valdības veidošanas process nav bijis vienkāršs, vēlamies uzsvērt, ka APVIENOTAIS SARAKSTS nevairās un nevairīsies uzņemties pašus smagākos uzdevumus, no kuriem nereti citi mūk kā velns no krusta.

Turēsim mūsu valsts intereses visaugstākajā godā!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Frakcijas LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ vārdā – deputāts Vilis Krištopans.

V. Krištopans (LPV).

Saeimas priekšsēdētāja kungs, cienījamie deputāti! Vispirms – kāpēc mēs nebalsosim "par" šo valdību? Tīri programmatiski mēs diemžēl ļoti atšķiramies.

Nekur deklarācijā mēs neatrodam tautas vēlētu prezidentu, jaukto vēlēšanu sistēmu, referenduma slieksni 30 tūkstoši parakstu esošo 155 tūkstošu vietā. Nav ne vārda par kovida izmeklēšanu, par pārspīlēto sodu atcelšanu. Vēl sliktāk – APVIENOTAIS SARAKSTS jau rīt valdības mājā uzzinās, ka joprojām ir spēkā Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums, Ministru kabineta 662. noteikumi, joprojām atlaiž mediķus no darba lielajās slimnīcās, joprojām darbā nepieņem nepotētus mediķus, un tas ir ne tikai slimnīcās. Valdība ar 662. noteikumiem joprojām saka: "Jūs, nepotētie, neesat mūsu valstij vajadzīgi, brauciet projām!"

Nacionālā attīstības banka nav redzama deklarācijā... kas bija mūsu programmā. Ja jau "Latvenergo" ir lieki 100 miljoni, lai pirktu purvu, jūs varējāt mierīgi tos ieguldīt *Altum* pamatkapitālā un pārveidot *Altum* no parasta uzņēmuma par attīstības banku, kā mēs bijām plānojuši. Tāpat jums nav paredzēts nacionālais attīstības fonds, no kura mēs plānojām atbalstu jaundzimušajiem bērniem un ģimenēm.

Jums ļoti patīk atsaukties uz Skandināvijas piemēriem. Šī deklarācija ir... izmaksātu, ja šīs... Ja šo upi ar ķīseļa krastiem varētu realizēt, tas izmaksātu apmēram tik, cik ir Somijas budžets nākamgad – apmēram 80 miljardi eiro. Diemžēl Latvijas budžets diez vai sasniegs 13 miljardus.

Man zvanīja Krišjāņa Kariņa "advokātu" birojs – ne ta *rečekisti*, ne ta *Re:Baltica* –, kauninājа mani, ka salīdzinu Latviju ar Igauniju, bet prezidents Levits arī uzdeva ķert Igauniju, nevis, piemēram, Zimbabvi. Es nezinu, kāda būs skolotāju alga Zimbabvē, bet Igaunijas valdība jau pieņēma budžetu, kur 2023. gadā skolotāju vidējā alga būs 2054 eiro. Latvijas skolotāju vidējā alga diez vai sasniegs 1000 eiro nākamajā gadā.

Nabadzīgākajā Eiropas Savienības dalībvalstī nevar būt laba aizsardzība, izglītība vai medicīna. No 51 lapas deklarācijā, mūsuprāt, uz 50 lapām bija jābūt rakstītam, kā detalizēti glābt ekonomiku, un viena lapa varēja būt pilna ar "veicināsim", "uzlabosim", "pilnveidosim", "palielināsim", "nodrošināsim", "turpināsim", "veidosim", "sekmēsim". Diemžēl nav atbildes, par kādu naudu.

Starp citu, vasaras vidū valdības sēde bija Ludzā, un daži no jums varbūt pamanīja "Dienas Biznesa" pētījumu par to, kā Latvijā pilna darba samaksas darbus cilvēki strādā sabiedriskajā sektorā, valsts un pašvaldību uzņēmumos vai ekonomikā. Un manā Latgalē, visos septiņos pagastos un divās pilsētās... Rekordisti ir Balvi un Krāslava – no simta 63 cilvēki strādā valsts vai pašvaldības iestādēs. Jūs iedomājieties: no simta – 63! Respektīvi, ir tā – deviņas Latgales pašvaldības šogad no pašvaldību izlīdzināšanas fonda un no valsts budžeta saņems 88 miljonus eiro. Tā tendence ir tāda: ja jūs tā turpināsiet, tad pienāks mirklis, kad visa pārējā Latvija maksās Latgalē šiem cilvēkiem par šīs milzīgās teritorijas uzturēšanu, kurā, visticamāk, nebūs vai būs tikai daži uzņēmumi un daži uzņēmēji. Tie ir fakti.

Diemžēl jūsu deklarācijas moto ir vecais: "Mēs jums, uzņēmēji, palīdzēt nevaram, bet varam kontrolēt, ķert un sodīt." Ar to mēs no jums principiāli atšķiramies, jo viens no nācijas izdzīvošanas pamatiem ir ģimenes uzņēmumi, dzīvesstila uzņēmumi un mazie uzņēmumi.

Pirmajās 100 dienās mēs sakārtotu uzņēmējdarbības vidi, nodokļu vidi, atceltu veselu virkni nodevu un samazinātu... Tautai tiktu dota iespēja strādāt, dota cerība, un tad nebūtu grēks arī aizņemties. Šobrīd jūs domājat otrādi – jūs atkal aizņemsieties, lai 2024. gadā mēģinātu mainīt nodokļu sistēmu un kaut ko darīt ar uzņēmējdarbības vidi. Diemžēl tas būs daudz par vēlu.

Vēlu jums veiksmi! Ceru, ka APVIENOTAIS SARAKSTS ienesīs svaigas vēsmas stagnācijas pilnajā Ministru kabineta sēžu zālē. Vēlreiz – vēlu veiksmi!

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Rosļikova kungs, es jums piedāvāšu izvēles iespēju – līdz pārtraukumam atlikušas 12 minūtes. Vai jūs izmantosiet šīs divpadsmit vai runāsiet pēc pārtraukuma? *(Dep. A. Rosļikova starpsauciens.)* Tātad jūs izvēlaties izmantot šīs divpadsmit.

Frakcijas "Stabilitātei!" vārdā – frakcijas vadītājs Aleksejs Rosļikovs.

A. Rosļikovs (ST!).

Augsti godātie kolēģi! Priekšsēdētāja kungs! Kariņa kungs, noteikti mēs šodien "par" jums nebalsosim, tur šaubu nav, bet man ir bišķiņ cits vēstījums.

Godīgi, absolūti... Nacionālā apvienība, es jūs ļoti lūdzu – dariet visu, lai mūsu valstī nebūtu kara. Neatkarīgi no tā, ko no mums patiesībā prasa sabiedrotie, dariet pilnīgi visu, lai saglabātu mūsu zemi neskartu, lai neviens, pilnīgi neviens, pat tas, kurš izliekas par mūsu draugu, nebūtu spējīgs šeit darīt neko pret mūsu valsti, brīvību un tautu! Es jums šajā amatā novēlu veiksmi, kaut "par" jums noteikti nebalsošu. Bet veiksmi jums! Dariet pilnīgi visu! Tas ir no tīras sirds. Paskaidrošu beigās, kāpēc nebalsošu, tas arī ir ļoti svarīgi.

Kučinska kungs, es ļoti ceru, ka beidzot Valsts policijas darbinieki redzēs normālas darba vietas, normālas algas, beidzot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests varēs saglabāt darba vietas un visi Latvijas iedzīvotāji varēs izbaudīt patiesu drošumu. Es ceru, ka jūs aiziesiet bišķiņ tālāk nekā Valsts policijas formas iepirkums par pieciem sešiem miljoniem un būs reāls rezultāts. Es no sirds novēlu jums veiksmi šajā amatā un ļoti ceru, ka jums izdosies.

Es ļoti lūdzu absolūti visus cilvēkus, kas ir izveidojuši Krišjāņa Kariņa komandu, – mēģiniet strādāt labāk nekā iepriekšējā valdība! Tas ir ārkārtīgi svarīgi. Es neloloju cerības, ka jums izdosies, bet gribu domāt pozitīvi. Es gribu jums novēlēt, lai pēc gada mēs, opozīcija, šeit vienkārši iztiktu bez vārdiem, jo mums nebūtu nekā slikta, ko par jums pateikt, jo jūs visu būtu izdarījuši perfekti.

Es ļoti ceru, ka Ašeradena kungs savā... nu jau vairs ne jaunā... amatā tomēr paveiks reālus darbus.

Nu, godīgi sakot, šinī momentā viss, kas attiecas uz "Sadales tīklu" un "Augstsprieguma tīklu"... nu murgs! Varbūt jums izdosies apvienot šīs divas iestādes un kaut kādā veidā atrisināt... Vai arī – varbūt Klimata un enerģētikas ministrija... Es nezinu, bet kaut kādā veidā viss šis jautājums ir jāatrisina. Es tiešām no sirds novēlu jums un APVIENOTAJAM SARAKSTAM to visu izdarīt.

Man nedaudz žēl, ka spīdošais, spīdošais lidojums... no APVIENOTĀ SARAKSTA... pārvērties par šādām beigām.

Diemžēl, kungi, man jāpasaka, ka VIENOTĪBA jūs apspēlēja pilnīgi – un neatkarīgi no tā, ka jūs... mēģinājāt tagad pateikt, ka jūs viņus atbalstāt un, tā teikt, piesedzat. Nu nekādā gadījumā...! Viņi jūs apspēlēja. Un, ticiet man, pēc četriem gadiem viņi jūs apēdīs un nekas no jums nepaliks, tas ir absolūts fakts.

Kāpēc mēs, mūsu frakcija, šodien nebalsosim "par" Krišjāņa Kariņa topošo valdību? Ne dēļ topošajiem ministriem. (Es vēlreiz saku – novēlu jums veiksmi!) Paša Krišjāņa Kariņa dēļ. Iepriekšējie četri gadi nebija labi – nu, varbūt tā dēļ, ka tur tā komanda bija ļoti vāja. Bet tomēr Krišjānis Kariņš ir bijis premjerministrs, viņš taču varēja kaut ko darīt, viņš varēja rīkoties citādāk. Nekas netika izdarīts.

Ja jūs esat jauna komanda, kas tiešām grib kaut kādas pārmaiņas, nu tad varbūt atrodiet savā starpā kaut kādu citu premjerministru. Nē, nesanāk, kāds varbūt neļauj to darīt.

Tāpēc katram no jums, topošie ministri, es novēlu būt par tiešām atsevišķu līderi, kurš cīnīsies par savu nozari – vai nu izglītību, vai veselību... Ka neatkarīgi no tā, kāda ir tā nozare un kāds tur ir finansējums, jūs cīnīsieties tiešām par cilvēkiem.

Un es tiešām ļoti ceru, ka jūs atbalstīsiet Smiltēna kunga savulaik ierosināto ideju. Ceļojiet pa Latviju un runājiet ar parastajiem cilvēkiem, kuriem nav tik milzīga alga kā jums! Viņi jums izstāstīs par veselību, par izglītību. Mēģiniet tiešām runāt par... un darīt visu, lai mūsu sabiedrība būtu iekļaujoša!

Skaidra lieta, ka mums LGBT jautājumi ir ārkārtīgi svarīgi, bet mums uz šo momentu ir arī enerģētikas jautājumi, tur ir pilnīga katastrofa. Uz šo momentu, lai apslāpētu "Sadales tīkla" un "Augstsprieguma tīkla", teiksim, vēlmi pelnīt uz iedzīvotāju rēķina, vajadzīgi nieka 180 miljoni. Es domāju, ka valdība varētu atrisināt šo jautājumu topošā budžeta ietvaros. Kāda jums starpība – aizņemties divus miljardus vai divus miljardus divsimt...? Vismaz kaut ko labu cilvēkiem izdarīsiet.

Tāpēc no frakcijas "Stabilitātei!" puses novēlu veiksmi. APVIENOTAJAM SARAKSTAM vienīgi es gribētu vēl novēlēt nomainīt Didzi Šmitu. Viņš tik spīdoši maina čības gaisā... es domāju, ka jums būs tikai kauns par viņa darbu, neko labu jūs tur neredzēsiet.

Augsti godātie kungi, topošie ministri, vēlreiz atkārtoju: manā skatījumā, Krišjānis Kariņš nav piemērots premjerministrs. Ir tāds teiciens: *Na bezribje i rak riba*.

Vot, Krišjānis Kariņš šajā gadījumā... izskatījās tieši šādi. *(Starpsauciens.)*

Sēdes vadītājs. Rosļikova kungs, es aicinu runāt šeit Latvijas...

A. Rosļikovs. Jā, paldies, paldies.

Sēdes vadītājs. ... Republikas valsts valodā.

A. Rosļikovs. Paldies, paldies.

Tāpēc, topošie ministri, no sirds novēlu jums panākt lielus darbus. Mūsu topošajai valdībai no sirds novēlu būt stiprai. Un īpaši Nacionālajai apvienībai novēlu nepieļaut karu mūsu valstī. Ļoti jūs lūdzu – nepieļaujiet to!

Nebalsosim.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vilka kungs, man jums arī ir līdzīgs piedāvājums izvēlei – runāt tagad septiņas minūtes vai pēc pārtraukuma runāt. *(Dep. A. Vilka starpsauciens.)* Septiņas minūtes.

Vārds deputātam Andrejam Vilkam. Lūdzu!

A. Vilks (ZZS).

Augsti godātais priekšsēdētāja kungs! Godātie kolēģi! Esošie un arī nākamie ministri! Es vēlētos runāt par trim lietām – par pagājušo, par tagadni un par mūsu deklaratīvo nākotni.

14. Saeimas pirmajā sēdē 1. novembrī tika pieņemts iepriekšējās, 13., Saeimas... Artura Krišjāņa Kariņa...

Sēdes vadītājs. Es atvainojos, Vilka kungs! Burtiski sekundīti! *(Sēdes vadītājs noklaudzina ar āmuru.)*

Kolēģi, ir sešas minūtes līdz pārtraukumam. Lūdzu nedaudz pacietības!

A. Vilks. ... Krišjāņa Kariņa apstiprinātās valdības, Ministru kabineta, ziņojums par savu pilnvaru nolikšanu. Tika pavilkta svītra iepriekšējam darbības periodam. Viss it kā sākas no jauna, no jaunas baltas papīra lapas, uz kuras tiek rakstīta jauna deklarācija. Pilnvaras tiek noliktas, un pagājušais tiek aizmirsts.

Tomēr politisko procesu loģika nosaka to, ka ir jābūt ciešai pēctecībai, ciešai sasaistei starp iepriekšējo politikas menedžmentu un sekojošo jaunās valdības darbību. Politisko procesu efektīva pārvaldība vai arī centieni to veikt prasa, lai tomēr sabiedrībai, Latvijas iedzīvotājiem un Saeimai, tiktu sniegts ziņojums par iepriekšējās valdības deklarācijas un valdības rīcības plāna izpildi, veiksmēm un, bez šaubām, arī neizpildīto.

Ja deklarācija ir tikai formāls lozungs, vīzija un ieceru kopums, pārskatam par deklarācijā ietvertajiem punktiem nav nozīmes. To neprasa pašreizējais spēkā esošais tiesiskais regulējums. Taču to nosaka loģiskās likumsakarības... no politisko procesu sekmīgas pēctecības nodrošināšanas.

Analizējot iepriekšējo valdību deklarācijas, es konstatēju, ka šajos politikas plānošanas dokumentos... nereti no vienas deklarācijas nākamajā vienkārši *copy/paste* tiek iekļauti iepriekšējās valdības politikas plānošanas dokumentu punkti. Ko tas nozīmē? Tas ir politiskās plānošanas primitīvisms, sabiedrības muļķošana vai arī politiķu vai ierēdņu bezatbildība? Ir iespējami dažādi atbilžu varianti – kā jums tīk.

Tas ir tikai tāpēc, ka iepriekšējā valdība par paveikto vai arī par savām neizdarībām nekādā veidā neatbild. Kāpēc? Iespējams, tas ir retorisks jautājums. Mēs taču zinām, ka politiskā atbildība ir diezgan sveša mūsu pārvaldības naratīvā. Tikai retais atbild (ja atkāpšanos no amata var uzskatīt par pilnvērtīgu atbildību kā tādu).

Šeit es vēlētos citēt no cienījamā premjera Artura Krišjāņa Kariņa uzstāšanās 2019. gada 23. janvārī, kad tika apstiprināta jūsu iepriekšējā valdība. Tika teikts sekojošais: kādi ir mērķi, kā mēs kopā strādāsim, kas būs mūsu prioritātes. Kā plašākus mērķus izvirzu trīs galvenās lietas. Pirmais – visaptverošs: celt tautas labklājību. Un tad būtu jādara jebkas, lai sasniegtu šo valdības

mērķi. Protams, mums ir jānodrošina taisnīgums un tiesiskums, mums ir jāsamazina nevienlīdzība visās tajās izpausmes formās, kādas ir.

Ja runājam par labklājību, šeit, bez šaubām, Valaiņa kungs minēja, ka aptaujas rezultāti liecina: 46 procenti Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka situācija ir pasliktinājusies. Bet mēs varam skatīties arī uz antipodu – tad runa šeit ir par nabadzību. Nabadzības riskam 2018. gadā bija pakļauti 22,9 procenti Latvijas iedzīvotāju, Eiropas Savienībā šis rādītājs bija 17,1.

Kāda ir tendence? 2020. gadā nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju skaits jau sasniedza 23,4 procentus (tātad – plus 1,8 procentpunkti) jeb –439 tūkstoši Latvijas iedzīvotāju dzīvoja uz nabadzības riska robežas.

Bet nu par tagadni. Vai mēs varētu padomāt par jaunu politisko tradīciju, kura būtu arī tiesiski nostiprināta? Ministru kabinets *(Nav skaidri saklausāms.)*... ministru pārskata sniegšanu par veikto, nesasniegto un perspektīvām turpmākajā Ministru kabineta un resoru darbā. Perspektīvas būtu ne tikai jaunā deklarācija, bet konstruktīvs skats uz situāciju konkrētajās jomās.

Aizejošie ministri daudzos gadījumos atstāj, teiksim, to, kas paliek, tātad sev saistošas lietas... Jā, un, bez šaubām, atsevišķos gadījumos ir tās trīs aploksnītes... Tradīcijas jāievēro.

Un, ja runājam par Ministru kabineta jauno deklarāciju, man kā jaunam deputātam bija ļoti interesanti konstatēt to, ka ar šo deklarāciju, kurā ir minēti 328 nozīmīgi, būtiski punkti par Latvijas nākotnes ekonomiku, attīstību, transformāciju un tā tālāk, un tā tālāk... ka ar tās oficiālo versiju mums bija iespējas iepazīties tikai no pulksten 10.00 (tātad tikai tajā laikā šis dokuments tika ievietots mūsu, Saeimas, informatīvajā vietnē). Vai kaut kur citur, citās valstīs, ir šāda pieeja... šāda attieksme?! Iespējams, ka šādā veidā Latvija pūlas iekļūt Ginesa rekordu grāmatā.

Lai pusstundas laikā iepazītos ar šo pietiekoši plašo deklarāciju... Bez šaubām, deklarācija tapa vairākus mēnešus, bet mūsu iespējas, lai ar to iepazītos un to analizētu, bija ļoti, ļoti niecīgas. Vai tas ir nopietni, profesionāli, atbildīgi? Manuprāt, tas ir tālu no kompetentas un izsvērtas pieejas, jo tādējādi no deputātiem tiek gaidīta tikai papļāpāšana par deklarāciju, neiedziļinoties tās saturā, pietiekoši skrupulozi neanalizējot tos prioritāšu virzienus, neiepazīstoties ar šo dokumentu; tad, bez šaubām, mēs būsim slikti padomdevēji, lai šo deklarāciju tālāk attīstītu un virzītu.

Es gribētu tomēr konstruktīvi pieskarties tai jomai, kura varētu būt tieši man tuvāka, – iekšlietas.

Atbilstoši Ministru kabineta iekārtas likuma 15. panta pirmajai daļai deklarācijā par Ministru kabineta iecerēto darbību tiek ietvertas Ministru kabineta darbības prioritātes, sasniedzamie mērķi un rezultāti. Taču jaunās Ministru kabineta deklarācijas projektā praktiski netiek ietverti sasniedzamie rezultāti; tās projektā trūkst konkrētības, piemēram, par infrastruktūru, jaunu ēku projektēšanu un tā tālāk.

Par iekšējo drošību ir minēts, ka palielināsim iekšējās drošības un sabiedriskās kārtības finansējumu, līdz 2026. gadā tas sasniedz 2,5 procentus no iekšzemes kopprodukta. Taču būtu vēlams, lai paaugstinājums būtu proporcionāls un katru gadu finansējums iekšējai drošībai pieaugtu par vienu procentu, 2026. gadā sasniedzot trīs procentus no iekšzemes kopprodukta.

Es gribētu minēt arī to, ka būtu vēlams izveidot vienotu pašvaldības policijas un Valsts policijas infrastruktūras tīklu, kurš būtu vērsts uz savstarpējo funkciju nodrošināšanu, efektivizāciju un resursu ekonomiju.

Attiecībā uz ārējo drošību būtu vēlama sadarbība ar Eiropas Policijas biroju jeb Eiropolu, Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai, Eiropas Policijas akadēmiju, *Frontex* un tā tālāk, un tā tālāk.

Es domāju, ka būtu vēlams, lai atsevišķi ieteikumi, kas nāk no opozīcijas, tiktu uzklausīti un tiktu arī pieņemti.

Mēs vēlam Krišjāņa Kariņa jaunajai valdībai veiksmi. Lai tas, kas ir iecerēts, izdodas!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Paldies, Vilka kungs.

Kolēģi, ir pienācis laiks pārtraukumam, bet atgādinu, ka pārtraukums sākas brīdī, kad ir nolasīti reģistrācijas rezultāti.

Lūdzu zvanu! Lūdzu balsošanas... Lūdzu reģistrācijas režīmu! Lūdzu rezultātu!

Lūdzu Saeimas sekretāra biedri nolasīt reģistrācijas rezultātu. *(Starpsaucieni.)*

Taču pirms tam vārds Jānim Vucānam – **paziņojumam** par Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas sēdi.

J. Vucāns (ZZS).

Labdien, kolēģi! Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas deputātiem atgādinu, ka pēc četrām minūtēm mums sākas komisijas sēde.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds Antoņinai Ņenaševai. Lūdzu!

A. Ņenaševa (14. Saeimas sekretāra biedre).

Reģistrējušies ir 92 deputāti. Nav reģistrējušies astoņi: Gundars Daudze, Igors Judins, Irma Kalniņa, Dmitrijs *(Starpsauciens.)*... ir, es redzu... Dmitrijs Kovaļenko, Kaspars Melnis, Viktors Pučka, Jana Simanovska... nav, Juris Viļums... Juris Viļums...

Sēdes vadītājs. Juris Viļums ir. *(Starpsauciens.)*

A. Ņenaševa. Redzu! Trīsreiz nosaucu...

Sēdes vadītājs. Tātad, kolēģi, pārtraukums ir 57 minūtes – līdz pulksten 13.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs
Edvards Smiltēns.

Sēdes vadītājs. Cienījamie kolēģi! Lūdzu ieņemt savas vietas Saeimas Sēžu zālē. Atsākam Saeimas 2022. gada 14. decembra ārkārtas sēdi.

Atgādinu, ka šobrīd darba kārtībā ir lēmuma projekts "Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam".

Šobrīd norit debates.

Vārds deputātei Ramonai Petravičai.

R. Petraviča (LPV).

Godātais Saeimas priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Es balsošu "pret" Jaunās VIENOTĪBAS, APVIENOTĀ SARAKSTA un Nacionālās apvienības veidotās valdības apstiprināšanu, jo es to neredzu kā profesionāļu valdību.

Un tā 50 lappušu garā deklarācija ir izcils tukšvārdības paraugs. Varbūt tāpēc – pretēji labas pārvaldības principiem – valdības deklarācijas teksts nebija pieejams sabiedrībai un Saeimas deputātiem savlaicīgi, bet parādījās tikai vakar "Delfos"?

Tā ir necieņa pret parlamentārisma principu – tik svarīgu dokumentu, valdības deklarāciju, nomest deputātu priekšā pēdējā brīdī (šodien no rīta pulksten 10.00 tas bija pieejams Saeimas mājaslapā), nedodot laiku tās izvērtēšanai un publiskai apspriešanai.

Ja valdība bez steigas tika stiķēta kopā tik ilgu laiku, tad kāpēc ārkārtas sēde par valdības apstiprināšanu bija jāsasauc tādā ārprāta steigā? Vai tik ļoti bail no deklarācijas kritizēšanas? Šodien pulksten 10.00 saņēmu īsziņu, ka tieši pēc pusstundas tiek sasaukta ārkārtas sēde. Iepriekš par to, ka tāda sēde šodien būs, varēja uzzināt tikai Saeimas pīpētavā, bet tiem, kas nepīpē, tādu iespēju nebija. Un iepriekš ar deklarācijas melnrakstu varēja iepazīties portālā *puaro.lv*. Nu tad pīpētava un portāls *puaro.lv* laikam turpmāk būs valdības informācijas avoti?

Ja jau valdības deklarācijā minētais, ka cilvēks ir galvenā Latvijas vērtība, ir taisnība, tad varēja atstāt laiku, lai sabiedrība varētu iepazīties ar lieliskajiem valdības nodomiem un tos attiecīgi – ar sajūsmu – novērtēt.

Diemžēl labākai dzīvei veltītajā valdības deklarācijā es neatradu atbildi uz to, kā cilvēki pārlaidīs krīzi, kā varēs nomaksāt rēķinus un kas tiks darīts, lai uzņēmumi neaizvērtos un vēl vairāk cilvēku nepamestu mūsu valsti. Nemaz nav runāts par to, kā kādreiz noķert Igauniju, kura no mums arvien vairāk attālinās.

Atcerieties – kādreiz mēs sapņojām, ka kaut kad tālā nākotnē noķersim Zviedriju. Tagad neaizsniedzams mērķis ir Igaunija. Traģiski, vai ne?

Latvijas Pensionāru federācija valdībai prasīja trīs konkrētas lietas: bāzes pensijas ieviešanu katram pensionāram no valsts pamatbudžeta, piemaksas pie pensijām par uzkrāto darba stāžu līdz 1996. gadam un pensiju indeksāciju divas reizes gadā. Vai tas ir valdības deklarācijā? Nav. Tur ir rakstīts: mēs rūpēsimies par sociālā budžeta noturību un ilgtspēju, cienīgām vecumdienām, turpinot pensiju indeksāciju atbilstoši dzīves dārdzībai un īpaši atbalstot nabadzības riskam pakļautos seniorus. Pensijas tāpat tiek indeksētas katru gadu 1. oktobrī. Kāpēc tas ir jāraksta deklarācijā? Vai tiešām spējam iedomāties, ka turpmāk varētu neindeksēt pensijas? Tikpat labi var rakstīt, ka skolā mācības sāksies 1. septembrī. Tās tāpat katru gadu sākas 1. septembrī, tā ir tukšvārdība.

Toties starp tukšvārdību es salasu kādam paredzētu konkrētu amata veidošanu. Ko nozīmē: "Lai veicinātu tautas ataudzi Latvijā, pilnveidosim bērnu un ģimeņu atbalstu, nosakot vienu atbildīgo

par šīs politikas starpnozaru koordināciju, jo bērnu labbūtības un dzīves kvalitātes stiprināšana ir vislielākais ieguldījums nākotnē." Vai šis viens atbildīgais, kas tagad pats veicinās tautas ataudzi, ir kādam vienam konkrētam cilvēkam paredzēts amats? Nu tas ir tā, ka ministru biedri ir ierakstīti deklarācijā. Un atbildiet man, kā bērnu labbūtību, kas ir vislielākais ieguldījums nākotnē, ietekmēs obligātais dienests?

Valdības deklarācijā ir ļoti konkrēti ierakstīts: "Izveidosim valsts aizsardzības dienestu ar pirmo iesaukumu 2023. gada vidū." Toties nav pateikts, kādas sociālās garantijas saņems iesauktā ģimene, kas nodrošinās iesauktā bērnu, jo iesaukšanas vecums (vismaz iepriekš) bija paredzēts no 18 līdz 26 gadiem. Kā tad būs ar šī bērna labbūtību, kamēr tētis kalpos valsts dienestā? Vai tad tas nebūtu jānosaka valdības deklarācijā, ja mēs gribam panākt jauniešu patriotismu pret savu valsti? Pretējā gadījumā mēs panāksim nevis tautas ataudzi, bet reproduktīvā vecumā esošu jauniešu bēgšanu no valsts – ja jaunieši neredzēs, kā valsts rūpējas par viņu mazajiem bērniem, kamēr viņi dien obligātajā dienestā.

Vēl nesen valsts visus dzina vakcinēties, iztēlojot to kā panaceju. Nekas nav beidzies. Vēl tagad ir profesijas, kurās darba devējs var likt un liek saviem darbiniekiem piespiedu kārtā vakcinēties, piemēram, veselības aprūpē strādājošajiem. Tas viss turpināsies. Jaunā valdība izliekas, ka tādas vakcinācijas vairs nav. Ne vārda par to. Attieksme pret vakcinācijas jautājumu tiek apieta, lai gan patiesībā cilvēki joprojām tiek spiesti to darīt.

Kā ar cilvēku kā galveno vērtību? Kur ir konkrēti solījumi onkoloģijas slimniekiem? ONKOALIANSE ir izvirzījusi konkrētas prasības onkoloģijas pacientu vajadzību neatliekamam finansējumam. Vai tās atspoguļojas jaunās valdības deklarācijā? Nē, tur nav neviena konkrēta skaitļa. Tur ir tukšvārdība. "Pārskatīsim un precizēsim pašvaldību funkcijas veselības aprūpes jomā." Piedodiet, kā? Ar šādiem teikumiem valdības deklarācijā var sarakstīt sazin ko. Tie nozīmē tieši neko.

Vai solījumi, kuri tiek solīti no jauna un atkal: "Noteiksim vienotu pašvaldību minimālo sociālo pakalpojumu grozu." Piedodiet, vēl būdama labklājības ministre, es to ierosināju, un jau 2020. gadā bija izveidota darba grupa, un, cik zinu, šī gada vasarā tas tika nodots sabiedriskajai apspriešanai. Tad kāds ir rezultāts? Vai tam jau nevajadzēja būt realitātē, nevis solījumu formā?

Mani biedē pieaugošā valdības atrautība no parastiem cilvēkiem un reālās dzīves. Tam, ar ko dzīvo un saskaras cilvēks ikdienā, – valdības solījumos, tās deklarācijā nav šīs sapratnes. Gluži pretēji – tiek deklarētas gaužām dīvainas tēzes. "Ziemeļvalstu pieredze rāda, ka kopējā dzīves kvalitātes uztvere investoru piesaistei un ekonomikas attīstībai ir svarīgāka par dzīves dārdzību vai nodokļu slogu." Uztvere tātad esot svarīgāka par dzīves dārdzību un nodokļu slogu, teikts deklarācijas ievadā. Piedodiet, vai jūs jau pašā sākumā atzīstaties, ka neko netaisāties darīt ar dzīves dārdzību un nodokļu slogu? Tikai mainīsiet uztveri, tas ir, ar propagandas palīdzību centīsieties iestāstīt tautai, cik viss ir labi un pareizi? Ja cilvēks nespēj samaksāt rēķinus, tad viņš tam nespēs noticēt. Bez ārsta palīdzības palicis vēža slimnieks tam nespēs noticēt. Un uzņēmējs, kuru nospiedīs nodokļu slogs, tam nespēs noticēt.

Tāpēc es balsošu "pret" šādu valdību, kurai trūkst izpratnes par sabiedrības reālajām vajadzībām, par to, kā šodien dzīvo un iztiek Latvijas cilvēks, kam būtu jābūt, bet kas diemžēl veidojamai valdībai nav un nebūs pirmajā vietā.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Mārcim Jencītim.

M. Jencītis (LPV).

Godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Cienījamie kolēģi deputāti! Latvijas tauta! Kāpēc es balsošu "pret" uzticības izteikšanu jaunizveidotajam Ministru kabinetam?

Es gribu šo pasniegt nedaudz no līderības aspekta. Un kāpēc tieši es gribu runāt par vadību? Jo Ministru kabinetam ir konkrēts cilvēks, kurš šo kabinetu ir vadījis četrus gadus un kā kandidāts vēlas arī turpināt vadīt nākamo valdību.

Vispirms vēlos izteikt pateicību APVIENOTAJAM SARAKSTAM un Nacionālajai apvienībai par balsojumu ģimenes vērtību jautājumos. Ir ārkārtīgi svarīgi mūsu valsts pastāvēšanai, lai tiktu cienītas tradicionālās ģimenes, ņemot vērā to, ka mēs visi zinām, kādi ir Krišjāņa Kariņa un Jaunās VIENOTĪBAS uzskati šajā jautājumā.

Jebkuras veiksmīgas organizācijas pamatā ir veiksmīgs līderis. Veiksmīgi konsultanti vai uzņēmēji, kuri konsultē vai pērk bankrotējošu vai neefektīvu uzņēmumu, parasti maina vadību. Retos gadījumos strādā arī ar konkrēto vadītāju, bet es nespēju iedomāties, kurš varētu strādāt ar pašreizējo Ministru prezidentu. (Un, kā tikko Īlons Masks nomainīja "Twitter" vadītājus... reizē strādā arī ar līderiem, kā es tikko jau minēju...) Bet Krišjāņa Kariņa vadītajai valdībai bija dots laiks – četri gadi – sevi pierādīt. Manā un manu vēlētāju skatījumā, viņiem tas neizdevās.

Ģimenes jautājumi. Iepriekšējā Kariņa valdības deklarācijā – arī šodien ir jauna deklarācija – pirmais punkts sadaļā par Latvijas cilvēkiem bija veidot Latviju par ģimenēm ar bērniem draudzīgāko valsti. Realitātē visos Latvijas reģionos, izņemot Pierīgu, ir samazinājies bērnu skaits, mums ir katastrofāla demogrāfiskā situācija. 2021. gadā Eiropā esam otrajā vietā aiz Bulgārijas ar vislielāko iedzīvotāju skaita samazinājumu, pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, pēc atsevišķām prognozēm, kuras veic ASV valdības institūcija, šogad būsim līderos iedzīvotāju skaita samazinājumā Eiropas Savienībā.

Pirms Krišjāņa Kariņa stāšanās amatā bijām piektajā vietā pēc iedzīvotāju samazinājuma Eiropas Savienībā. 2018. gadā valdības deklarācijā solīja veidot tādu ģimeņu politiku, kas veicinātu dzimstību, bet Kariņa darbības rezultātā mūsu valstī ir zemākā dzimstība pēdējos simts gados. Katrs aizbraukušais un nepiedzimušais cilvēks ir zaudējums mūsu valstij un arī mūsu ekonomikai. Protams, ekonomika ir svarīgs demogrāfijas faktors, bet ir valstis ar zemāku ekonomiku nekā Latvijā, taču dzimstība tajās ir daudzkārt augstāka. Tātad tomēr valdības politika, izglītība, veselības aprūpe... un tā tālāk, un tā joprojām. Turklāt Krišjānis Kariņš kā valdības vadītājs turpina atbalstīt viendzimuma attiecību propagandu, kas nekādi neveicinās dzimstību.

Šis bija par ģimenes jautājumiem, kuri gan man, gan maniem vēlētājiem, gan manis pārstāvētajai partijai LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ ir preambulā... mums ir kardināli svarīgas mūsu prioritātes – ģimene, ģimenes vērtības.

Nodokļi. Kariņa valdība īpaši nav izcēlusies ar nodokļu palielināšanu, bet šis tas tomēr ir paveikts. 2021. gadā pandēmijas apstākļos valdība pacēla mikrouzņēmumu nodokļa likmi no 15 procentiem uz 25 procentiem, dubultoja nodokļa likmi, ja pārsniedz apgrozījumu, – līdz 40 procentiem. Un vēl ir paaugstinātas dabas resursu nodokļa likmes. Tāpat plāno izbeigt arī autoratlīdzību līgumu iespēju. 2019. gadā stājās spēkā arī slavenais Čeku loterijas likums, kuru tagad plāno izbeigt.

Latvijā ir relatīvi augsts nodokļu slogs – starpība starp darba devēja izmaksāto un darbinieka saņemto –, un tas ir augstāks par pārējām Baltijas valstīm. Nodokļu slogs nav arī būtiski samazināts, un tas atsaucas uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti un ekonomiku kopumā.

Kad Krišjānis Kariņš stājās amatā, inflācija, pēc Finanšu ministrijas datiem, bija aptuveni divi procenti, pagājušā gada nogalē tā bija aptuveni astoņi procenti, bet tagad – jau gandrīz 22 procenti. Visa vidējās algas izaugsme ir tikai uz papīra, realitātē esošā inflācija ir ievērojami lielāka par vidējās algas pieaugumu.

Mūsu valstī ir liela plaisa starp turīgajiem un nabadzīgajiem. Mūsu nabadzības rādītāji ir vieni no augstākajiem Eiropā; pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2021. gadā gandrīz katrs ceturtais Latvijas iedzīvotājs bija pakļauts nabadzības riskam. Dažkārt nepieciešams samazināt nodokļus, lai rezultātā pieaugtu ieguvums iedzīvotājiem. Piemērs tam ir Reigana ieviestā nodokļu samazināšana ASV, kuras rezultātā samazinājās bezdarbs, inflācija un pieauga reālie ienākumi.

Pēc Valsts kases datiem, Kariņa laikā valsts parāds ir pieaudzis no 10,6 miljardiem 2018. gadā līdz 15,3 miljardiem 2021. gadā. Finanšu ministrijas dati rāda, ka Latvijai ir lielākais valsts parāda pieaugums visā Eiropā pēdējo gadu laikā.

Tāpat arī cilvēktiesības un ievainota demokrātija, tā to varētu nosaukt. Vakcinācijas jautājumā – pēdējos pāris gados agresīvā vakcinācija visās sabiedrības grupās nav nesusi cerētos rezultātus. Tādās valstīs kā Somija un Īrija, kurās nebija piespiedu vakcinācijas, saslimstības rādītāji ir zemāki nekā Latvijā. Valdības politika attiecībā uz obligāto vakcināciju bija visbargākā Eiropas Savienībā, aizliedzot visiem valsts un pašvaldību iestādēs strādāt pat attālināti bez Covid-19 sertifikāta un visiem citiem aizliedzot strādāt klātienē.

13. Saeimas un tās ieceltās valdības kļūdas un pārspīlējumi populārā vīrusa vārdā ne tikai netiek atzīti, bet tiek ieteikts tos turpināt. Šonedēļ Saeimas Prezidijs saņēma no veselības ministra Pavļuta informatīvo ziņojumu, kurā tiek uzskatīts, ka pandēmijas ieviestie ierobežojumi ir jāturpina.

Noslēgumā – to var nosaukt par vienkāršiem meliem. Kariņš solīja, ka vakcinācija būs pilnīgi brīvprātīga, bet gadu pēc šī solījuma 62 tūkstošiem iedzīvotāju "demokrātiski" un "nepiespiesti" tika liegta iespēja strādāt vakcinācijas sertifikāta neesamības dēļ.

Ja jūs apmierina iepriekšējo četru gadu sasniegumi, tad – uz priekšu! Es, mani vēlētāji un manis pārstāvētā partija LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ neuzticas jaunās valdības sastādītājam Krišjānim Kariņam. Minēto iemeslu dēļ mēs – gan es, gan mūsu partija – balsosim "pret". Bet, kā jau minēju pašā sākumā, ir izņēmuma gadījumi, ka vadību nevis atceļ, bet tomēr ar to strādā. Gadījumā ja šodien apstiprinās jauno Ministru kabinetu un arī Ministru prezidentu, tad es aicinu šos manus norādījumus jeb kritiku ņemt vērā šo četru gadu laikā un vēlu veiksmi vadīt valsti uz labāku, gaišāku nākotni.

Lai Latvija būtu pirmajā vietā! Dievs, svētī Latviju!

Paldies par uzmanību. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Andrim Kulbergam.

A. Kulbergs (AS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Godātie kolēģi! Godātais Kariņa kungs! Jaunie ministri! Gribu pateikt, pirms savu runu sāku, referenci par to, ko Krištopana kungs teica. Mūsu jaunajā koalīcijas sadarbības līgumā jau ir minēts punkts par balsojuma sliekšņa samazināšanu, tāds punkts ir ielikts, kā arī Saeimas vēlēšanu sistēmas maiņas punkts. Mēs laipni aicināsim arī jūs piedalīties, vēršot šo par labu, – mainīt tā, kā tas ir ierakstīts valdības sadarbības līgumā.

Bet es gribu teikt, ka APVIENOTĀ SARAKSTA vēlētājs un vairākums vēlētāju balsoja par pārmaiņām. Atkārtoti darot to pašu, sagaidīt citu rezultātu nav īpaši produktīvi, tāpēc es gribu vērst JAUNĀS VIENOTĪBAS un Nacionālās apvienības uzmanību – mums ir nepieciešamas pārmaiņas, mums ir vajadzīga jauna pieeja, lai transformētu ekonomiku, lai noķertu citas Baltijas valstis, un lūdzu jūs ieklausīties arī mūsos, jo tikai kopā mēs to varēsim paveikt. Tāpēc es un APVIENOTAIS SARAKSTS nākam kā profesionāļi, lai mainītu šo lietu kārtību un mēs labprāt redzētu, ka Latvija uzņem citu kursu.

Reiz Latvija bija Baltijas "tīģeris", mēs atceramies. Reiz tas tā bija. Es domāju, ka mums pietiek ostīt Lietuvas un Igaunijas dūmus kā iedzinējiem. Mums vajadzētu viņus noķert, mums beidzot vajadzētu šo kursu pārlauzt, jo pārāk ilgi un pārāk sistemātiski mēs esam atpalikuši Baltijā. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc es nācu šeit, valdībā un Saeimā. Ir pienācis laiks mums sapūst vaigos un beidzot sadzīt kaimiņus.

Es šeit dzirdu daudz sakām to, ka mums vajadzētu samazināt nodokļus, un, ejot cauri valdības deklarācijas veidošanai, tikpat daudz redzu, cik mums daudz vajadzētu palielināt izdevumus, jo mums ir tik daudz vajadzību. Tikai es no malas un iekšpusē vēroju – kur mēs ņemsim to naudu? Ļoti maz mums ir sarunu tieši par to, kā mēs vairosim naudas līdzekļus, lai pareizi liktu tos lietā. Tas, manuprāt, mums iztrūkst, un tam ir jāvelta vislielākais fokuss.

Ekonomikai ir nepieciešams grūdiens, bez šī grūdiena mums Baltijas valstis nenoķert, tāpēc darīt tieši to pašu, ko iepriekš, nevar. Un ir jāapzinās, ka mūsu ekonomika ir vājā pozīcijā, tā ir vāja, to norāda cipari, piemēram, 43 procentiem mūsu uzņēmumu ir negatīvs pašu kapitāls, mūsu ražojošajiem uzņēmumiem ir zema produktivitāte, mums trūkst investīciju – investīciju tieši ražošanā un modernizācijā, kas celtu produktivitāti. Šie ir tie punkti, kā mums trūkst. Un tas ir jāsaprot – ekonomika ir vāja, un kādu laiku mums tā būs jāaudzē siltumnīcā. Tā, ja. Bez tā neiztikt. Tā ir jāpieskata, lai no tās izaugtu kaut kas labs.

Tāpēc es gribu teikt, ka aizņemtā nauda ir dārga un tā kļūst arvien dārgāka, tāpēc tai ir jāliek strādāt, tā jāliek lietā, lai tā pelnītu. Eksportam ir jākļūst par mūsu visu reliģiju, jo tas ir vienīgais ceļš, kā vairot mūsu labklājību. Un, lai tas notiktu, viens no primārajiem jautājumiem, ko mēs tagad jau šinī epicentrā jūtam un zinām, ir enerģētikas jautājums. Bez risinājuma – lētā, pieejamā, mums vajadzību apmierinošā enerģijas daudzumā – ne mājsaimniecības izdzīvos, ne arī ekonomika un mūsu eksports vairosies. Tāpēc tam ir jāvelta lielas pūles. Īstermiņā – atbalstīt, ilgtermiņā – risināt, lai mums ir saražota, diversificēta, sabalansēta elektroenerģija, lai tā nav balstīta uz dārgiem gāzes resursiem, kas mazina mūsu konkurētspēju reģionā. Un, jo ātrāk mēs to izdarīsim, jo ātrāk mēs nonāksim pie tā, ka mūsu reliģija būs eksports un eksportspējīgi uzņēmumi būs... spējīgi konkurēt.

Nākamais punkts, kas ir jāsaprot (un ko es redzēju mūsu deklarācijas procesā... rakstot), – tas ir pieejams un kvalificēts darbaspēks. Tur būs lielākie šķēpi, kas būs jālauž, jo, lai mēs eksportētu vairāk, mums ir nepieciešams darbaspēks, un, ja tā nebūs, mēs esam limitēti tam, kam mēs esam limitēti šobrīd, – mēs nevarēsim eksportēt vairāk. Tāpēc ir jāceļ produktivitāte un ir vajadzīgs kvalificēts darbaspēks.

Un mums ir jābūt investīcijām modernizācijā. Ja mēs neinvestēsim ražošanā, ražošanas uzņēmumos, mums nebūs produktivitātes. Mēs nedrīkstam riskēt šinī procesā, kas ir šobrīd, zaudēt cilvēkus, kas ir mūsu lielākais resurss, un zaudēt mūsu uzņēmumus, kas ir mūsu lielākais resurss. Dižķibelē mēs to piedzīvojām un redzam sekas. Otrreiz šāds eksperiments nedrīkst būt, tāpēc mums ir jāstimulē ekonomika un jāsaudzē mūsu svarīgākais kapitāls – cilvēks, tāpēc mums ir jāievieš arī konkurētspējīga nodokļu politika, lai mēs varētu ar šo cilvēkresursu apsteigt mūsu kaimiņus. Un nevajag aizmirst, ka lielāko vairumu no ekonomikas un no visa ražošanas mehānisma sastāda dzīvesstila uzņēmumi un jaunuzņēmumi, kuri ir nākotnes potenciāls, tāpēc tie ir jāatbalsta.

Uzņēmumiem, uzņēmējiem, tāpat kā visiem cilvēkiem, jājūtas vajadzīgiem un piederīgiem. Ar to es gribu teikt, ka no ģimenē nemīlēta bērna nekas labs neizaugs. Ar to es domāju, ka Valsts ieņēmumu dienestam... valsts iestādēm... pilnībā ir jāmaina sava attieksme un domāšana – no kontrolējošās uz atbalsta aģentūru, uz atbalstošo...

Nākamais resurss, kuram mēs ļoti maz pievēršam uzmanību, ir ēnu ekonomika. Tā ir kļuvusi par mūsu ikdienas sastāvdaļu (jau iepriekšējās valdībās un jau ilgu laiku), tur slēpjas arī mūsu konkurētspējas trūkums, tās dēļ, un tur arī slēpjas mūsu lielā iespēja – tie ir 2,8 miljardi eiro, kas ir iegriežami mūsu ekonomikā. Mums nav nepieciešams pastāvīgi aizņemties, mūsu nauda jau ir šeit, tepat Latvijā, mūsu ekonomikā. Ir tikai pareizi jāpaņem, un tas vairos konkurētspēju.

Un kā visvairāk trūkst? Latvijai nav nākamā mērķa, jo mums bija... Kas visus vienoja – gan cilvēkus, gan uzņēmējus, gan visu sabiedrību... gan arī tos, kas bija "pret", un tos, kas bija "par", – mēs iestājāmies Eiropas Savienībā, mēs iestājāmies NATO – par savu drošību, mēs ieviesām eiro, lai mums būtu droša valūta un attīstība tautsaimniecībā. Tie bija mūsu mērķi, bet kopš eiro ieviešanas mēs esam pazaudējuši savu kursu. Mēs katru gadu liekam prioritātes, bet nav kopīgu mērķu, kas vienotu visu sabiedrību, uzņēmējus un arī pretiniekus.

Tāpēc tautsaimniecības transformācija, manā vērtējumā, būtu tautsaimniecības transformācija caur digitalizāciju. Digitālā Latvija – tas ir tas, uz ko mums jāiet, tas ir tas, ar ko mēs noteikti varam būt priekšā Eiropai, kā Eiropas priekšrindnieks, un arī Baltijai itin visā: gan valsts pārvaldē, gan uzņēmējdarbībā, gan izglītībā. Digitalizācija ir mūsu nākotne, nākotnes Eiropas "nafta" ir tieši digitalizācija.

Es atbalstu šo koalīciju un atbalstu šo valdību, lai mēs beidzot ieviestu dzīvē reālas pārmaiņas un nevilcinātos. Es novēlu uzņemties atbildību, pieņemt svarīgus lēmumus.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Andrim Šuvajevam.

A. Šuvajevs (PRO).

Saeimas priekšsēdētāja kungs! Deputāti! Paldies par iespēju izteikties. Ja mans frakcijas kolēģis Kaspars sniedza tādu vispārēju mūsu frakcijas skatījumu un kritiku attiecībā uz valdības deklarāciju, tad es vēlos koncentrēties uz tiem jautājumiem, kas konkrēti skar fiskālo politiku un finansiālo politiku, jo tie, manuprāt, ir jautājumi, kas mūsu parlamentā netiek pārāk bieži problematizēti.

Un es vēlos komentēt tieši tos četrus punktus, kas ir ierakstīti valdības deklarācijā, lai parādītu to, ka tie, manuprāt, ir savstarpēji... pretrunīgi. Tie praktiski ir neiespējami. Manuprāt, tos raksturo zināma fantāzija un arī zināms dogmatisms. Es zinu, ka fiskālie un finansiālie jautājumi bieži

vien šķiet sausi un nepieejami. Parasti tā reakcija no cilvēkiem, kas varbūt ikdienā nestrādā ar šiem jautājumiem, ir tāda, ka vai nu tiek pieņemts pilnīgi viss, ko saka zināmas autoritātes šajos jautājumos, vai arī netiek pieņemts pilnīgi nekas.

Es gribētu domāt, ka es tāds neesmu, ka mēs – es un mana frakcija – domājam par šiem jautājumiem pietiekami pragmatiski un līdz ar to vēlamies vienkārši komentēt to, ka, ja mēs šajā valdības veidošanas procesā būtu piedalījušies pilnvērtīgi, tad šāda veida tēzes – attiecībā uz fiskālo politiku – šādā deklarācijā nevarētu atrasties. Es vēlos nolasīt katru no tēzēm un arī īsi komentēt.

Pirmā tēze, kas ir 129. punkts, skan šādi: "Veidosim pretciklisku fiskālo politiku, lai būtu iespējams mērķtiecīgi sniegt atbalstu iedzīvotājiem un uzņēmējiem krīzes situācijā un veikt ekonomikas transformāciju, nodrošinot straujāku eksporta un IKP izaugsmi." Šī ir tēze un punkts, kas man patīk visvairāk, un es jūsu vietā pie šī būtu arī apstājies, jo, manuprāt, tas pasaka svarīgāko, šādā deklarācijā izvairās no liekiem skaitļiem un būtībā pasaka stratēģiju, kas, manuprāt, ir korekta.

Tajā pašā laikā es jūtu nepieciešamību mazliet arī paskaidrot, ko īsti nozīmē "pretcikliska fiskālā politika", jo esošajā kontekstā tā retorika, kas nāk no topošās koalīcijas pārstāvjiem, – par taupīšanu, par potenciālu jostu savilkšanu, par nepietiekamu naudu – tā tomēr neiet kopā... Šis ir brīdis, kad vajag rīkoties pretcikliski. Mēs jau atrodamies recesijā, mums tiek prognozēta recesija nākamajā gadā. Šajā brīdī, ja biznesa cikls iet uz leju, klasiskā pieeja ir tāda, ka valdība piedalās ar papildu investīcijām, ne tikai ar kompensēšanu šajā ekonomikas ciklā, lai nodrošinātu to, ka sabiedrībā nesamazinās pieprasījums, lai nodrošinātu to, ka arī uzņēmējiem ir zināma drošība, pārliecība par nākotni, par to, ka viņu preces un pakalpojumi tiks realizēti, tātad būs nopērkami.

Šī ir pretcikliskas fiskālās politikas būtība, un tas nozīmē, ka mēs šajā brīdī nevaram uzstādīt vidēja termiņa mērķi – mazināt parādu, jo tas ir vienīgais iemesls, kāpēc mēs šobrīd runājam par to, ka pieejamā fiskālā telpa mums ir tikai 90 miljoni, nākamajā gadā – 200 miljoni... un tā tālāk. Tas ir tikai tāpēc, ka mēs uzstādām vidēja termiņa mērķi – samazināt parādu, bet, ja mēs uzstādām šādu mērķi, tad mēs nevaram vienlaicīgi runāt par pretciklisku fiskālo politiku.

Otrais punkts jeb 130. punkts valdības deklarācijā skan šādi: "Pakāpeniski samazināsim vispārējās valdības budžeta strukturālo deficītu līdz 0,5 procentiem no IKP 2025. gadā un turpmāk to uzturēsim šajā līmenī." Es esmu pārliecināts, ka lielākā daļa nezina, ko nozīmē strukturālais deficīts, tāpēc es vēlos to īsi paskaidrot.

Strukturālo deficītu var pretnostatīt tā sauktajam cikliskajam deficītam. Ja valsts budžets vienu gadu ir deficītā, tas obligāti nenozīmē kaut ko sliktu, jo varbūt vienkārši ir beidzies biznesa cikls, līdz ar to potenciāli ir palielinājies bezdarbs, ir iestrādājušies automātiskie stabilizatori – būtībā bezdarba pabalsti, kas attiecīgi palielina valdības tēriņus. Līdz ar to deficītam var būt gadījuma raksturs. Tieši tāpēc tiek runāts arī par tā saucamo strukturālo deficītu, lai apzīmētu valsts bilanci relatīvi pret pilnīgi visu biznesa ciklu, un pastāv pieņēmums, ka šim deficītam ir jābūt pēc iespējas mazākam vai – ideālā gadījumā – nav jābūt vispār.

Bet aiz šī uzskata slēpjas vēl viens pieņēmums, un tas ir tāds, ka privātais sektors tautsaimniecībā spēj efektīvi nodarbināt pilnīgi visus cilvēkus un pilnīgi visus produktīvos resursus. Situācija, kas vēsturiski nekad nav notikusi. Pat tā saucamajā zelta laikmetā, kapitālisma zelta laikmetā, pēc Otrā pasaules kara Rietumeiropā, kad tik tiešām varēja redzēt gandrīz pilnu nodarbinātību visās lielākajās pasaules ekonomikās, publiskais sektors bija aktīvs nodarbinātājs un aktīvs investors.

Tomēr šajā otrajā punktā attiecībā uz strukturālo deficītu ir vairākas problēmas: pirmkārt, tas ir pretrunā ar pirmo punktu – vai nu mēs rīkojamies pretcikliski šobrīd recesijas apstākļos, vai arī mēs ejam uz strukturālā deficīta samazināšanu; otrkārt, strukturālā deficīta samazināšana nav iespējama bez sociāli ekonomiska satricinājuma, jo strukturālā deficīta mazināšanai būtībā ir trīs iespējas . Pirmā iespēja – publisko izdevumu samazināšana, kas nenotiks; otrā iespēja – vispārēja nodokļu celšana, kas arī nenotiks; un trešā iespēja – ievērojams privāto investīciju pieaugums, lai aizvietotu samazinātā deficīta ienākumus, kas arī, visticamāk, nenotiks augošo procentu likmju dēļ. Mums ir trīs iespējas, un esošajā kontekstā neviena no tām man nešķiet ticama, it īpaši tāpēc, ka, lai īstenotu visus deklarācijā nospraustos mērķus, šāda fiskālā politika, kas mērķē uz strukturālā deficīta mazināšanu, vienkārši nav iespējama. Šis punkts, manuprāt, ir fantāzija, kas netiks realizēta.

Trešais punkts jeb 131. punkts valdības deklarācijā skan šādi: "Ārpus šī nosacījuma finansēsim aizsardzības un iekšējās drošības izdevumu pieaugumu un vienreizējus izdevumus, kas saistīti ar Krievijas kara pret Ukrainu izraisītās krīzes seku mazināšanai un valsts enerģētiskās neatkarības no Krievijas nodrošināšanai." Man nav iebildumu pret šo punktu, bet es to vēlos pieminēt divu iemeslu dēļ.

Pirmkārt, tas apliecina to, ka pastāv iespēja zināmai grāmatvedības akrobātikai, jo teikt, ka ir konkrēti izdevumi, kas nepakļaujas fiskālās disciplīnas loģikai, ir politisks lēmums. Un šajā punktā minētie iemesli, kas iziet ārpus šī nosacījuma, nepārprotami ir vissvarīgākie, to mēs neapstrīdam. Bet šī pieeja apliecina, ka kādu dienu mēs līdzīgi varētu domāt arī par citām jomām – izglītību, zinātni, sociālo darbu, veselību un tā tālāk. Manuprāt, šis ir precedents, un šis precedents noteikti ir tāds, ko PROGRESĪVIE nākotnē izmantos, lai argumentētu par labu investīcijām šajās nozarēs, jo arī tām būtībā ir eksistenciāla nozīme.

Otrkārt, tiek runāts par vienreizējiem izdevumiem kontekstā ar Krievijas karu Ukrainā. Arī tie ir pieļaujami, kā teikts šajā punktā, bet mums nav zināms, cik ilgs būs karš, kādas būs nākotnes izmaksas šī kara dēļ, līdz ar to – vai ir korekti tās definēt kā "vienreizējas"? Arī kovida izmaksas teorētiski bija vienreizējas, lai gan tās atkārtojās vismaz trīs gadus pēc kārtas. Tāpēc, kā jau es minēju, šāda grāmatvedības akrobātika šajos jautājumos neliecina par pilnīgi pārliecinošu fiskālās politikas ideju.

Un visbeidzot ceturtais punkts jeb 132. punkts šajā deklarācijā: "Lai nodrošinātu ekonomikas noturību pret potenciālajiem satricinājumiem nākotnē, pēc kara izraisītās krīzes beigām īstenosim tādu fiskālo politiku, kas samazina vispārējās valdības parādu zem 40 procentiem no IKP." Un šis ir punkts, kas mani, atklāti sakot, tomēr sadusmo, jo te mēs redzam zināmu dogmatismu, kas mūsu finanšu politikā ir novērojams diezgan bieži. Šī dogmatisma pamatā ir pārliecība, ka mūsu sabiedrības spēju izturēt nākotnes satricinājumus nosaka valsts parāda līmenis, nevis mūsu sociālā sistēma, veselības sistēma, mūsu energosistēma un mūsu publiskā infrastruktūra.

Es vēlos uzsvērt un atgādināt, ka valsts parāds ir abstrakcija, tā ir grāmatvedības kategorija, tas ir viens no vairākiem faktoriem, kas ir jāņem vērā, domājot par valsts attīstību, bet sabiedrības spēju izturēt satricinājumus noteiks mūsu veselība, mūsu solidaritāte, mūsu spēja sadarboties, uzticēties, pārvietoties, veids, kādā mēs ražojam un patērējam enerģiju. Un, lai sekmētu šīs spējas, valsts parādam, iespējams, ir jāpieaug. Piemēram, 2008. gadā pēc īslaicīga, bet ievērojama parāda pieauguma sekoja ilglaicīga fiskālā disciplīna. Un vai tas uzlaboja mūsu veselības sistēmu? Vai tas uzlaboja mūsu energoneatkarību? Es teiktu, ka iemesls, kāpēc mums kovida laikā tik tiešām bija nepieciešams aizņemties ievērojamā apjomā, kāpēc arī šobrīd mums būs nepieciešams aizņemties ievērojamā apjomā, ir tieši tas, ka mēs vēlējāmies samazināt mūsu valsts parādu. Manuprāt, tas nav ilgtspējīgi.

Es vēlos arī uzsvērt, ka skaitlis 40 ir vienkārši no gaisa izrauts. Pirms gada tika runāts par 50 procentiem, tagad par 40 procentiem. Tam nav nekāda ekonomiskā pamata, tur nav nekādu aprēķinu, tie nav izvērsti, un nav pamatots, ko tas nozīmēs iedzīvotāju labklājībai. Visbeidzot frāze par fiskālo politiku "pēc kara izraisītās krīzes" arī man raisa šaubas. Mēs nezinām, kad beigsies karš un kad beigsies krīze pēc kara. Iespējams, ne tuvāko četru gadu laikā.

Tāpēc noslēgumā es vēlos teikt, ka Latvijas iedzīvotāji ir pelnījuši progresīvu fiskālo politiku – tādu fiskālo politiku, kas ir vērsta uz investīcijām cilvēkos, kas nav piepildīta ar fantāzijām par disciplīnu, un tādu, kas ir pragmatiska, nevis dogmatiska.

Un vēl es vēlos atgādināt (nesaistīti ar šo) Puntuļa kunga pagājušās ceturtdienas solījumu nākt šeit un sniegt savu publisko atbildi kultūras darbiniekiem, kas parakstīja vēstuli, kurā tika kritizēts Puntuļa balsojums Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā, tāpēc es ceru, ka šis solījums tiks pildīts.

Liels paldies jums. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātei Daigai Mieriņai.

D. Mieriņa (ZZS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Cienījamie kolēģi! Daudz kas no tā, ko es arī vēlējos teikt, šeit jau ir izskanējis. Tāpēc, cienot visu mūsu laiku, es neatkārtošos. Bet ir tomēr dažas lietas, ko es gribu uzsvērt. Manā skatījumā, veiksmīga valdības darbība atkarīga no trīs lietām.

Pirmkārt, izcils valdības vadītājs. Es nekomentēšu, kāds ir Krišjānis Kariņš, kurš jau ir vadījis vienu valdību. Tam visam jums un arī man ir savs vērtējums.

Profesionāla komanda un skaidri un saprotami definēti uzdevumi un mērķi. Rūpīgi lasot valdības deklarācijas melnrakstu, jo, kā jau kolēģi minēja, īstais variants mums tika iesniegts 27 minūtes pirms sēdes sākuma, man rodas iespaids, ka pats Kariņa kungs šo deklarāciju nav lasījis. Kāpēc? Tāpēc, ka skaidri redzams – katru nodaļu ir rakstījis cits autors, tēmas un darāmie plāni un darbi atkārtojas. Varbūt tas ir apzināti, bet man palika iespaids, ka nav kopēja redzējuma par vienota veseluma attīstību, kas ir vitāli svarīgs, domājot par valsti. Katru tēmu redzu no savas puses. Līdz ar to rodas pretrunas starp jomām, darāmajiem darbiem. Kā piemēru varu minēt – ārpolitika deklarē, ka stiprināsim visu veidu saites ar diasporām, vienlaikus plānojam liegt viņiem saņemt medicīnas pakalpojumus Latvijā.

Vai topošās valdības deklarācija sniedz iedzīvotājiem atbildes, kuras viņi grib saņemt jau šodien? Kādi būs apkures tarifi, kādi būs elektrības tarifi, kas notiks nākotnē, vai tiek meklēti risinājumi to samazināšanai? Vai iedzīvotājiem kompensēs milzīgās inflācijas radītās sekas, lai cilvēki gluži vienkārši varētu izdzīvot un neiedzītu viņus tālāk nabadzībā? Vai cilvēki turpmāk varēs saņemt visus nepieciešamos veselības pakalpojumus? Un ko darīt tiem pacientiem, kuriem valsts nekompensē zāles? Nav tālu jāskatās, tepat nesen bija pikets, kur cilvēki man stāstīja, ka viņi nevar saņemt zāles un ka viņiem visu laiku ir jādzīvo tikai no *Ziedot.lv* ziedojumiem. Atbilde ir – nē.

Deklarācija ir uzrakstīta tā, lai zem katra punkta varētu sarakstīt un palikt visu un nekas nevienam par to nebūtu, jo konkrētu apņemšanos ir ļoti maz. Apņemšanās ir tikai "pārskatīt" un "pilnveidot". Visā deklarācijas tekstā ir virkne vārdu: "nodrošināsim", "stiprināsim"... un tā tālāk. Kolēģi, es nezinu, vai jūs pievērsāt tam vērību, bet es pievērsu. Vienu ļoti svarīgu vārdu jūs

deklarācijā neatradīsiet. Es pārlasīju veco tekstu, pārskatīju jauno un neatradu vārdu "prioritāte" un vārdus "prioritārie uzdevumi". Kāpēc es par to runāju? Tāpēc, ka deklarācijā ir ļoti, ļoti daudz punktu, un mēs visi zinām – ja prioritāte ir viss, tad prioritāte nav nekas.

Es saprotu deklarācijas autorus – varbūt ir bailes nostādīt kādu jomu augstāk par citām, lai savā starpā tās nekonkurētu. Bet es gribu teikt, ka pirmo reizi redzu tādu deklarācijas melnrakstu (es uzsveru – melnrakstu!) – jo tagad esošajā deklarācijā tas ir parādījies – visā divu mēnešu apspriešanas laikā nevienam nav prātā ienācis, ka veselība varētu būt prioritāte. Un man jāsaka paldies jaunajai... topošajai ministrei – es ceru, ka tas ir viņas darbs –, ka veselība arī ir pielikta pie dzīves kvalitātes kā prioritāte.

Deklarācijā tiešām, jā, viss ir vēlamības izteiksmē. Ir dažas lietas, kas ir nosauktas skaidri un nepārprotami, bet kam es iebilstu – piemēram, Skultes termināļa būvniecība. Deklarācijā nav skaidru, konkrētu sasniedzamo rezultātu vai, pareizāk sakot, to ir maz. To arī var saprast. Es paskatījos – no 369 punktiem, kas bija deklarācijas melnrakstā, tagad ir 328. Tikai deviņos punktos ir konkrēti rezultatīvie rādītāji, un tie ir pielīdzināti iekšzemes kopproduktam. Vienā gadījumā veselībai paredzēti 12 procenti no kopējiem valsts budžeta izdevumiem. Es nepaslinkoju, sarēķināju, cik tas varētu maksāt katrai jomai atsevišķi, man sanāca, ka tikai šie daži – pieci rezultatīvie vai četri rezultatīvie – rādītāji vien budžetā prasītu papildu 652 miljonus eiro. Ar to arī varētu beigt, jo pārējam naudas vienkārši nebūtu. Bet vēl mums priekšā, pēc jūsu rakstītā, ir vēlme samazināt vispārējās valdības budžeta strukturālo deficītu līdz 0,5 procentiem no iekšzemes kopprodukta un samazināt valdības parādu zem 40 procentiem. Vēl mums ir paredzēts papildus izveidot ministriju, Tieslietu akadēmiju, daudz un dažādus centrus – es saskaitīju vairāk nekā astoņus.

Nodokļu politika, jā, ir aprakstīta. Es arī saprotu bailes šobrīd kaut ko konkrētu teikt, jo tas šajā situācijā, kādā mēs atrodamies, būtu tiešām milzīgs signāls – vai nu palielināt... neviens to šobrīd neiedrošinās teikt, bet arī neiedrošinās teikt – pārskatīt kaut ko un samazināt.

Mani kolēģi jau minēja – nekustamā īpašuma nodokļa slogs. Kāpēc es to pieminu? Tāpēc, ka arī iepriekšējā valdība solīja pat vēl vairāk – nulles procentu likmi vienīgajam mājoklim... un tā tālāk. Bet mēs visi ļoti labi zinām, ka tā ir bumba ar laika degli, kuru jūs atliekat. Jūs iebāžat galvu smiltīs kā strauss, domājot, ka tā problēma nekad nepienāks. Tā pienāks un pienāks pavisam drīz – 2025. gadā, līdz kuram ir atliktas jaunās kadastrālās vērtības, ar kurām dažam labam iedzīvotājam nekustamā īpašuma nodoklis pieaugs pat līdz 60–70 procentiem, it sevišķi Rīgā un Pierīgā. Un tieši nekustamā īpašuma nodokļa sloga mazināšana varētu būt viens no atbalsta pasākumiem iedzīvotājiem.

Noslēgumā es gribu pateikt: ja nav skaidri definētu mērķu un skaidri definētu uzdevumu (es saprotu, ka tos plāno ielikt rīcības plānā), tad arī ierēdņi, kam jūs tālāk deleģēsiet šo deklarāciju – rakstīt uzdevumus un mērķus –, nezinās, ko darīt. Es esmu strādājusi ministrijā, es zinu, kā tas tālāk notiek. Varbūt kaut kas ir mainījies, bet deklarācija nonāk ministrijā, un tālāk visi gudro, ko tad kāds politiķis zem katra punkta ir domājis, un katrs pēc intuīcijas saliek savus punktus. Varbūt nākotnē gluži vienkārši rīcības plānu vajag pielikt klāt pie deklarācijas, un tad tā situācija kļūs visiem skaidrāka.

Kolēģi, es priecājos, ka ir izveidota valdība, jo mēs vairs nevaram gaidīt. Es tiešām no visas sirds jūs apsveicu, lai jums viss izdodas, tāpēc ka mandāts jums ir dots. *(Starpsauciens.)* Jā, mēs balsosim pēc sirdsapziņas... un novēlu jaunajai valdībai, lai viss izdodas un lai tas, ko jūs solāt deklarācijā, tiktu arī izpildīts.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātei Lindai Liepiņai.

L. Liepiņa (LPV).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Kolēģi deputāti! Ir vairākas labas ziņas. Pirmā – vislabākā – ir tā, ka es nebalsošu "par" šo valdību, es neatbalstīšu Krišjāni Kariņu. Es balsošu "pret". Un tad ir vēl viena laba ziņa: šodien, visticamāk, tiks apstiprināta šī Krišjāņa Kariņa valdība un Krišjānis Kariņš ar mierīgu sirdi uz premjerēšanas laiku varēs nolikt savu mandātu, ar mums, debatētājiem, nekavēt savu laiku un doties strādāt. Viņš varēs jau no šodienas sākt darbu pie savas valdības deklarācijas, kurā ir minētas 328 prioritātes. Jā, mīļais vēlētāj, tu nepārklausījies – 328. Paslinkoju, speciāli negāju, netaisīju vaļā tās jūsu priekšvēlēšanu programmas un neskaitīju, vai 328 ir kopējais cipars, ko jūs esat solījuši savam vēlētājam, vai arī atkal ir kaut kādi brīnumi pa ceļam gadījušies, kā, piemēram, šī jūsu brīnumministra posteņa izveidošana.

Papīrs jau pacieš visu, tomēr reālie darbi būs redzami pavisam drīz. Pirmie augļi jau ir nogatavojušies. Ja vēl pirms nedēļas jūs pieņēmāt likumu par šīs jaunās brīnumministrijas izveidošanu un arī pats Krišjānis Kariņš no tribīnes teica, ka tas jau būs tikai ministrs, nebūs nekādas ministrijas, tikai postenis, tad še tev nu bija! Lēnāk pār tiltu, draugi! Vakar sabiedriskajā medijā klausos jauno klimata un enerģētikas ministru Raimondu Čudara kungu. Un Čudara kungs stāsta, ka tomēr būšot salasīti ap 50 ierēdņiem no dažādām ministrijām un tagad jau tiek meklētas telpas. Viss notiek kā vecajās labajās tradīcijās. Ministrija kā ministrija. Nu, skaidrs, tad kāpēc bija jāslēpj? Ko jūs mums te mēģinājāt iestāstīt, ka kaut kas būs ne tā – ne tā, kā būs.

Tikai atklāts paliek jautājums: kad jūs beidzot sāksiet to enerģētikas krīzi risināt, un kurš to darīs? Es saprotu, Kariņa kungs savu risinājumu ir atradis Čudara kungā, bet cilvēki jau gaida reālos risinājumus.

Izstāstīšu reālu piemēru no dzīves. Kopš pirmdienas es komunicēju ar kundzi, vārdā Jeļena Brinoroviča. Cilvēks atsūtīja visus savus rēķinus, viņa atsūtīja lūgumu. Ne jau tāpēc, lai es sūtu naudu vai kaut kā palīdzu, bet viņa lūdz: palīdziet man atrisināt problēmas! Ar kādu gribu parunāt! Kurš man var pateikt, ko reāli darīt? Šai kundzei novembrī saņemtais rēķins ir 138,97 eiro, bet decembrī tie jau ir 547,24 eiro – 547,24 eiro! Es saprotu, ka tiem, kuriem ir lielās algas, ir pilnīgi nospļauties. Prezidenta pils ir labāk apkurinātā ēka, kurā es esmu bijusi beidzamajā laikā. Bet kam šai kundzei lūgt padomu, kurš palīdzēs ar padomu noorientēties visā tajā tarifu un piedāvājumu jūrā?

Ir milzīgs skaits cilvēku, kuri šobrīd ir bezpalīdzīgi. Čudara kungs, palīdzēt šiem cilvēkiem – no šodienas šī atbildība gulsies tieši uz jūsu pleciem. Atrodiet veidu, kā viņiem palīdzēt un kā pastāstīt, ko viņiem darīt.

Manuprāt, labā ziņa ir tā, ka šajā valdībā strādās sešas sievietes. Tieši sievietes šodien ir tās, kas var saglabāt veselo saprātu trakajā pasaulē starp kariem, ieročiem, naidu un naudu pāri visam. Aiz cieņas pret katru sievieti, kura šodien ir gatava iekāpt Krišjāņa Kariņa vadītajā laivā, es nekritizēšu nevienu no viņām.

Īpašu ceļavēju es gribu novēlēt jaunajai veselības ministrei Līgai Meņģelsonei, kurai uz saviem pleciem būs jāiznes vislielākais smagums. Veselības sistēmas sakārtošanai ir jābūt galvenajai no jūsu valdības 328 prioritātēm. Un jāsāk būtu ar to, ka jāatļauj atgriezties darbā tiem veselības sistēmas darbiniekiem, kuri nepakļāvās piespiedu vakcinācijai un kuriem tika liegts strādāt un tiek liegts strādāt vēl joprojām.

Ja es drīkstētu sarunāties ar zāli...

Sēdes vadītājs. Diemžēl ne.

L. Liepiņa. Ja es drīkstētu sarunāties ar zāli, tad es vaicātu Didzim Šmitam: vai tad šis ir cits Krišjānis Kariņš? Tad es vaicātu: vai tad šis nav tas pats Krišjānis Kariņš, kuru mēs koleģiāli neatbalstījām kā 13. Saeimas valdības vadītāju? Vai tad šis nav tas pats Krišjānis Kariņš, kurš sarunā aci pret aci sacīja, ka nekad nelikvidēs OIK un ka OIK likvidācija nekad nenonāks dienaskārtībā? Vai tad šis nav tas pats Krišjānis Kariņš, kuram Didzis Šmits netic? Vai tad šis nav tas pats Krišjānis Kariņš? Kas ir mainījies starp to un šo Kariņu?

Jaunā VIENOTĪBA – tā pati, un vēl vairāk... Nacionālā apvienība – tā pati. Un tad es gribētu domāt, ka APVIENOTAIS SARAKSTS – un es patiešām tā gribētu domāt... ka APVIENOTAIS SARAKSTS šobrīd izspēlē daudz sarežģītāku šaha partiju nekā vienkāršu krēslu sabīdīšanu. Es no visas sirds ticu, ka tas tā ir, ka jums kaut kas labs ir padomā. Bet valdības vadīšanas uzticēšana Jaunajai VIENOTĪBAI no APVIENOTĀ SARAKSTA puses man tiešām nav saprotama – pēc visa tā ārprāta, pēc visām tām kļūdām un pēc visas tās šķiešanās ar naudu. APVIENOTAIS SARAKSTS taču tika izveidots kā alternatīva Kariņam un Jaunajai VIENOTĪBAI. Tad kāds ir jūsu plāns? Mani interesē – ko jūs sakāt saviem vēlētājiem?

Es šodien ļoti uzmanīgi klausījos Tavara kungu no tribīnes. Tavara kungs, šo gadu laikā jūs esat daudz apguvis gan retorikā, gan publiskajā runā, tomēr man pietrūkst ļoti būtiska aspekta. Man nerodas pārliecība, ka jūs pats ticat tam, ko jūs šeit, no tribīnes, sakāt. Sniegsiet roku, būsiet līdzās – izklausās pēc slīcēju glābšanas. Bet jūs ar Jauno VIENOTĪBU, slīcēju, ko jūs glābjat, taisāties skriet kopā un ķert tos, kas ir uzsākuši skriet maratonu jau pirms četriem gadiem. Nu tas ir nonsenss! Kas jums liek domāt, ka tas kleperis, kurš pirms četriem gadiem knapi izvilka dzīvību, tagad pēkšņi ir kļuvis par Trojas zirgu, ar kuru jūs kopā taisāties gāzt kalnus? Vēl jo vairāk – jūs šī iedomātā Trojas zirga grožus iedodat rokās Kariņam, tam pašam Kariņam, pret kura realizēto politiku jūs esat bijuši tik ļoti, ka šī iemesla dēļ viena liela daļa no jums ir nākusi darboties aktīvajā politikā, manuprāt.

Es būšu godīga gan pret sevi, gan pret jums un pateikšu, ka es jūsu valdībai nevēlēšu veiksmi, kā to dara lielākā daļa šeit, no tribīnes. Es katru mīļu dienu gaidīšu kā dienu, kad kritīs Kariņa valdība... un ka tādi cilvēki kā Krišjānis Kariņš nekad vairs neatgriezīsies uz Latvijas politiskās skatuves. Tikpat godīgi es vēlos pateikt, ka es atbalstīšu šīs valdības lēmumus, kuri būs vērsti uz Latvijas ilgtermiņa attīstību, cilvēku labklājību un uzņēmējdarbības vides sakārtošanu līdz tādam līmenim, lai mūsu uzņēmēji varētu nevis izdzīvot, bet dzīvot, līdz tādam līmenim, lai mēs kļūtu interesanti ārvalstu lielajām kompānijām un investoriem.

Arī šodien Krišjāņa Kariņa uzruna no tribīnes bija kā priekšlasījums no zinātniskās fantastikas, bet, ja vēlaties, – kā no grāmatas "Nezinītis uz Mēness", kurš ķer bezmaksas vēju. Atkal un atkal valdības vadītājs vislielāko akcentu liek uz karu Ukrainā un Ukrainu. Atveriet acis, Kariņa kungs! Paldies dievam, mums Latvijā nav kara, bet mums ir cilvēki bez ēdiena, bez drēbēm un bez aprūpes.

Lidmašīnās ārkārtas situācijās pirmais noteikums ir parūpēties pašam par savu drošību, lai pēc tam parūpētos par apkārtējo drošību. Jūsu vadītajā karaļvalstī viss ir otrādi. Jūs spītīgi negribat redzēt, kādos apstākļos dzīvo mūsu pašu, Latvijas, iedzīvotāji. Kā jums šķiet, cik droši ir dzīvot valstī, kur liela daļa cilvēku dzīvo reālā nabadzībā? Cik droši ir dzīvot valstī, kur cilvēkiem trūkst naudas, lai izglītotu savus bērnus? Jūs šodien runājāt arī par izglītību. Par kādu? Par to bagāto cilvēku izglītību, kuri var atļauties sūtīt savus bērnus mācīties uz ārzemēm?

Es zinu Jēkabpils novadā vienu kundzi, kura 12 stundas iet mežā griezt krūmus, lai varētu samaksāt savai meitai par ārstniecības... izglītību, jo viņa domā par sava bērna nākotni. Par ko jūs no šīs tribīnes runājat, es īsti nesaprotu.

Aizvakar es palīdzēju kādai septiņgadīga puikas mammai nopirkt ziemas zābakus un ziemas jaku, lai viņš varētu tikt līdz skolai. Un, ja es drīkstētu sarunāties ar zāli, tad es sacītu: "Krišjāni Kariņ, kad jūsu laiva grims (un tas būs drīz), pirmās izglābiet dāmas, un jūs pats kā īstens kapteinis un vadonis – drosmīgs, gudrs, vieds – uz grimstošās laivas palieciet pēdējais un turpiniet airēt."

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Andrim Bērziņam.

A. Bērziņš (ZZS).

Saeimas priekšsēdētāja kungs! Dāmas un kungi! Tas mirklis ir pienācis, divarpus mēneši ir pagājuši, un beidzot, beidzot mēs esam uz tā sliekšņa, kad ir jāveidojas valdībai. Esat tikušies, šķīrušies, runājušies, zīmējuši, rakstījuši, un beigās, divarpus mēnešu laikā, jūs esat nonākuši šeit. Katrā gadījumā manī tas vieš cerību, ka to, ko jūs esat uzrakstījuši, jūs esat riktīgi pārdomājuši, jums ir ļoti konkrēts mērķis, uz kurieni doties, jo sākotnēji, kad beidzās vēlēšanas, jūs pateicāt: problēmu nav – divas nedēļas, un valdība būs gatava, viss. Bet tad jūs apsēdāties un teicāt: nevar strēbt karstu, cītīgi ir jāizdomā katrs solis. Jūs divarpus mēnešus kārtīgi esat domājuši un nonākuši līdz šodienai.

Es tiešām gribētu... Saprotiet, opozīcija nav tā, kas vēlētu pozīcijai kaut ko sliktu, jo mēs visi dzīvojam šajā valstī, un no tā, kā šī valdība (un šodien šī valdība tiks apstiprināta) darbosies, mums visiem būs vai nu labi, vai slikti, it sevišķi iedzīvotājiem... mēs runājam kopā. Man gribētos tomēr, lai šī tiešām būtu... Mēs visu laiku runājam par krīzi, it kā tā vēl būtu kaut kur tālu projām. Mēs esam krīzes pašā centrā, epicentrā, tāpēc tiem lēmumiem, ko jūs pieņemsiet, ir jābūt nevis tādā mierīgā stilā, bet tiem ir jābūt trīsreiz ātrāk, un rezultātiem ir jābūt uztaisītiem trīsreiz ātrāk.

Es sevišķi gribētu... iepriekšējie runātāji to jau teica, viņi izņēma man vārdus no mutes... es sevišķi gribētu pateikties daiļā dzimuma pārstāvēm, kuras ir gatavas stāties ministru amatos, it sevišķi tām dāmām, kuras ir gatavas pirmo reizi stāties ministra amatā. Man gribētos... it sevišķi sociālo... un veselību, jo mēs sanāksim kopā Sociālo un darba lietu komisijā. Tur daudz ir uzrakstīts, vēlētos tomēr, lai Sociālo un darba lietu... lai ministrija vairāk paskatītos pensionāru jautājumus, konkretizētu jautājumus, kas saistīti ar pensijām. Jūs esat arī savās deklarācijās... iepriekš, kad tikāties ar vēlētājiem, teicāt, ka būs bāzes pensijas, viens otrs teica, ka indeksācija būs divreiz, un tā tālāk. Es domāju, ka mēs pie tā noteikti atgriezīsimies, un vajadzētu šo jautājumu arī jums kaut kā attaisnot, lai jums būtu visam rezultāti.

Veselības ministrei man sevišķi gribas novēlēt – veselību, veselību, veselību un veselību! Ja jums būs veselība, tad jūs ilgi strādāsiet. Jūs esat godīgs, labs cilvēks, un es ticu, ka mēs jūs nesabojāsim. Tad jūs varēsiet strādāt un nest labumu. Es tiešām lieku cerību, ka jūs varēsiet izdarīt daudzas, daudzas labas lietas.

Es nebalsošu "par" jūsu valdību, bet es gribu teikt tā, ka es gribu paskatīties ar tādu cerību pēc kādiem trijiem mēnešiem – kas būs pēc trijiem mēnešiem –, tāpēc ka šodien jums ir tikai tāds starts. Trīs mēneši – priekš viena jau ir ļoti daudz skaidrs, priekš cita – nav skaidrs. Tāpēc es gribētu paskatīties pēc trijiem mēnešiem, kādi jums būs rezultāti. Es tiešām nenovēlu jums neko

sliktu, es vēlreiz atkārtoju: novēlu, lai izdotos, tas nozīmē, lai kopumā valstī kaut kas iet uz priekšu.

Kariņa kungs, telefonā noteikti atradāt kaut ko interesantu... Es gribēju griezties pie jums, tāpēc ka jūs savā uzrunā tā piesaucāt sauli... lietu nepiesaucāt, bet es gribētu arī sauli... lietus te mums ir, vējš. Man ļoti gribētos, lai šos dabas brīnumus, par kuriem mēs bieži sakām: ai, kā vējš pūš, vai dieniņ, vai dieniņ, viss iet pa gaisu!... Tagad mēs sakām: vējš, vējš – tas mums nesīs enerģiju, saule – tā mums dos siltumu, ne tikai saules dūrienu, un lietus nebūs tikai tas, kas mūs applūdinās... Nu nedariet tā... kuriem tika uzsaukta... jūsu valdība, jūs uzsaucāt: "Cienītie, lieciet paneļus, cienītie, dariet kaut ko!" Nepagāja ne... kāds mirklis, un jūs teicāt: "Tagad mēs jūs gribam par to sodīt – par to, ka jūs esat to izdarījuši." Nedariet tā, nevajag tā darīt, tāpēc ka cilvēki ir noticējuši un to izdarījuši. Jūs pats savā uzrunā to arī teicāt. Bet es ticu, Kariņa kungs, ka jūs tā nedarīsiet, jūs darīsiet visu, lai šajā valstī būtu labi, bet es tomēr balsošu "pret".

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Harijam Rokpelnim.

H. Rokpelnis (ZZS).

Saeimas priekšsēdētāja kungs! Cienījamie kolēģi! Topošais premjera kungs aicināja skatīties plašāk, bet velns tomēr slēpjas detaļās, mūsu jaunās valdības deklarācijas gadījumā – 328. punktā.

Es gribu apskatīt vienu no topošās valdības darba pīlāriem, kura vārdā valdības galdam tika piespēlēta vēl viena kāja, un tā ir enerģētika. Deklarācijā nav minēts neviens vārds par to, ka jaunā valdība gatavojas apturēt topošo energopārvades tarifu kāpumu. Šo tarifu kāpumu virzīja līdzšinējā Ekonomikas ministrija un Finanšu ministrija. Manuprāt, tas ir aplams solis un to vajadzētu labot. Tas, kas ir minēts jaunajā deklarācijā, – izveidot tādu regulācijas vidi, kas nodrošinās elektroapgādes sistēmas darbību, mazinot nepieciešamību pēc papildu investīcijām. Cik es spēju starp rindām izlasīt, tas nozīmē, ka tarifu kāpums būs un mūsu iedzīvotāji un mūsu uzņēmumi šo smagumu iznesīs. Tā ir kļūda.

Vēl starp visiem "pilnveidot, veicināt, attīstīt" enerģētikā bija tāds interesants punkts: "Ieviesīsim [..] atjaunojamo energoresursu elektrostaciju, ražošanas iekārtu nojaukšanas un utilizācijas regulējumu [..]." Jaukt nav būvēt. Un starp visām nekonkrētībām bija arī viena konkrēta lieta: izveidot Skultes dabasgāzes termināli – terminālī, par kuru publiski īsti nav diskutēts, kura pamatojums ir noslepenots un kur šobrīd, ņemot vērā to, ka dabasgāzes pārvades caurules starp Lietuvu un Latviju tiek rekonstruētas... ja mēs cītīgi sadarbojamies ar Lietuvu, Igauniju un Somiju, mēs mierīgi bez sava termināļa varam iztikt. Tas bez skaidra aprēķina un pamatojuma tiek ielikts kā darāmais darbs.

Bez enerģētikas jomas arī citās jomās kļūdu šajā dokumentā netrūkst, bet tās vēl ir iespējams labot, tās jūs vēl varēsiet labot rīcības plānā, tās jūs varēsiet labot Ministru kabineta darbā. Un arī šeit, no Saeimas, mēs sniegsim palīdzīgu roku, atbalstošu plecu un raudzīsim ar vērīgu aci.

Lai jums veicas!

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Edmundam Cepurītim.

E. Cepurītis (PRO).

Cienījamie kolēģi! Man liekas, ka šīsdienas debates par uzticību valdībai nes arī dažas jaunas lietas, piemēram, to, ka pa vidu starp uzstāšanās reizēm fonā – es nerunāju par sarunām fonā –, bet fonā starp runām reizēm notiek tāda kā saruna par dažādām plašākām tēmām, tādām pārnozaru misijām vai lietām, kas ir pāri par dažādu politisko partiju jomām. Un es labprāt gribētu paturpināt šo sarunu.

Pirmā sadaļa, kam es gribētu pievērsties, ir Raivja Dzintara minētais par to, ka neviena no partijām šajās vēlēšanās nav tikusi pāri, ja to varētu tā nosaukt, 20 procentu robežai. Un es gribētu paturpināt, ka īstenībā jau ir vēl trakāk – arī valdību šobrīd veidojošo spēku pārstāvjiem kopā nav izdevies tikt pāri 40 procentu atbalstam... no tiem vēlētājiem, kas šajās vēlēšanās piedalījās. Un man liekas, ka situācijā, kad par šīm partijām kopā balsis ir atdevuši tikai 39,36 procenti vēlētāju, droši vien ir divi ceļi, kurus izvēlēties.

Pirmais ceļš būtu plašāks un iekļaujošāks (tas arī mums runās šur tur izskanēja), ka mēs mēģinātu neizlikties, ka neredzam to problēmu ar pārstāvniecību, ko šī situācija rada, – mēs mēģinām pārstāvēt plašākas sabiedrības grupas, ar darbiem mēģinām iesaistīt sabiedrības grupas deklarācijas rakstīšanā un tā tālāk.

Otrais ceļš, protams, ir šaurāks un ērtāks. Mēs varam saskaitīt, ka... skaitļu pietiek, balsu pietiek. Šeit par tādu plašāku kontekstu demokrātijai domāt nedaudz mazāk, un, godīgi sakot, neskatoties uz šodienas runām, manuprāt, deklarācija tomēr iezīmē šo otro ceļu – deklarācija un tas veids, kā tā ir veidota. Un tas man rada bažas, ka šī būs ne tikai valdība bez vairākuma atbalsta, bet tā varētu būt arī valdība mazākumam.

Man izteikti labāk patīk Krišjāņa Kariņa runa šeit nekā precīzās atsauces deklarācijā un tā analīze, ko var veikt saistībā ar konkrētiem darbiem. Man liekas, tā ir tāda viena iezīme, ka runās tomēr ir vieglāk iztikt bez kompromisiem, vieglāk apiet dažādas neērtas lietas, bet man liekas – svarīgas ir tās detaļas, un svarīgas ir tās atsauces, kur mēs varam pie kādiem punktiem pieturēties. Piemēram, tika minēta nepieciešamība strādāt kopā un koncentrēties uz to, kas vieno, bet ir diezgan skaidrs, ka deklarācijas tapšanas laikā, ko mēs šobrīd arī dzirdam medijos, šauro grupu interesēm bija vieglāks ceļš uz pārstāvniecību šajos deklarācijas punktos nekā visas sabiedrības pārstāvju interesēm.

Deklarācija ir ļoti plaša, ļoti grūti izvilkt kādu esenci, tāpēc var pielietot nedaudz teksta analīzes. Deklarācijā vārds "kūdra" dažādos locījumos ir minēts trīs punktos, kas nav nekas slikts, būtiska joma, varbūt ne tā plašākā, bet kontekstam – vārds "Latgale" dažādos locījumos arī ir minēts trīs reizes –nevienu reizi tas nav minēts saistībā ar ekonomisko iespēju paplašināšanu, nevienu reizi – saistībā ar plašākiem ieguldījumiem cilvēkos vai infrastruktūrā.

Deklarācijā vienu reizi ir minēts vārds "azartspēles", bet nevienu reizi tas nav minēts saistībā ar spēļu zāļu slēgšanu; tas šeit ir minēts veselības sadaļā pie atkarības mazināšanas programmu izveides. Deklarācijā nekas nav minēts par procentu likmju pieaugumu, kas šobrīd skar arvien vairāk mājsaimniecību, kas pastiprina cenu krīzi, pastiprina to spriedzi, ko šobrīd cilvēki jūt. Tas, kas ir minēts, – principā turpināt esošo sociālo atbalstu bez jaunu apstākļu ņemšanas vērā... kas ir minēts tikai vienā vietā.

Kas man likās interesanti – kopumā deklarācijā 16 vietās ir minēti vārdi "meži" un "mežsaimniecība" dažādos locījumos, bet nevienā vietā nav minēta problēma saistībā ar Latvijas valsts mežu pārvaldību. Līdz ar to šī sadaļa mums regulāri atkārtojas tikai ziņu virsrakstos un skandālos, negatīvi ietekmējot to, ko, piemēram, ārvalstu investori domā par Latvijas ekonomisko vidi, bet deklarācijā par to nekas daudz nav minēts.

Šie ir tikai daži piemēri. Kā jau teicu, droši vien realitāti mums vairāk parādīs tālākie soļi. Šis ir tikai pirmais reālais darbs, kur runas sasaistās ar kādiem konkrētiem veiktajiem darbiem, bet, manuprāt, tas parāda nesamērīgu šauru grupu interešu pārstāvniecību pret visas sabiedrības interesēm šajā dokumentā, un es noteikti ieteiktu turpmākajā darbā vairāk iesaistīt nevaldības organizācijas un citas plašo interešu grupas.

Situācijā, kurā šobrīd ir Latvija, man, tāpat kā daudziem šeit, neatliek nekas cits, kā vien vēlēt veiksmi, vēlēt izdošanos, jo mēs esam valsts nākotnei ļoti svarīgā brīdī, kurā ir jāpieņem lēmumi. Lai mums izdotos spēcīgi, taisnīgi, savlaicīgi, drosmīgi lēmumi, lai atbildētu uz šodienas izaicinājumiem, šī nedrīkst būt valdība mazākumam. To arī es jums novēlu vai, precīzāk, to arī es jums novēlu mainīt.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Aināram Šleseram.

A. Šlesers (LPV).

Godājamais Saeimas priekšsēdētāj! Godājamie kolēģi! Godājamais Kariņa kungs! Pirms brīža portālā *LA.lv* izlasīju, ka uzņēmējs Māris Jansons raksta, ka šoziem aizvērsies trešdaļa no visiem Latvijas restorāniem. No vienas puses, varēsim ēst mājās, nestaigāsim tik daudz pa restorāniem, bet runa ir nevis par to, kurš iet uz restorānu vai kurš neiet, runa ir par ekonomiskās situācijas raksturojumu.

Vienlaicīgi, jau izpreparējot sagatavoto valdības deklarāciju, viens no virsrakstiem skaidri pasaka: pensijas netiks palielinātas. Jā, indeksācija notiks, bet pensijas netiks palielinātas.

Tas, ko deklarācijā jūs neesat uzrakstījuši... ciparu tur nav daudz, tur nav daudz konkrētības... es ceru, ka pēc kāda laika, tad, kad budžets tiks stādīts, būs rīcības plāns... Šajā deklarācijā jūs neesat pateikuši, kāds ir iztrūkums nākamā gada budžetā. Tas, ko es esmu dzirdējis (un es domāju, ka tas tā arī ir), – tie ir vēl apmēram divi miljardi eiro, kas jums pietrūkst. Ja jūs domājat, ka jūs vienkārši aizņemsieties kādus divus miljardus, lai varētu dažādas prioritātes nodrošināt, lai tās tiek realizētas, tad attiecīgi, protams, tāds ceļš arī ir ejams, bet – jo vairāk mēs aizņemsimies, jo nabadzīgāka būs Latvija.

Tas, kas būtu vajadzīgs šodien, – lai katrs ministrs... kurš kļūs par ministru pēc tam, kad šī valdība tiks apstiprināta... varētu nevis atsaukties uz deklarāciju, sakot, ka mums ir 300 prioritātes... lai katrs ministrs no šīs tribīnes – tie, kas šodien atrodas šajā zālē – atnāktu un nosauktu trīs prioritātes, kuras tiks realizētas viņa ministrēšanas laikā, jo tad, kad ir 300 prioritātes, tad principā ir skaidri jāpasaka, ka prioritāšu nav. Es tad lūgtu šodien – jo valdības apstiprināšana, kas notiek pēc Saeimas vēlēšanām, ir liels notikums, tas nav kaut kāds birokrātisks pasākums – visus tos ministrus, kuri ir šeit, zālē, nākt un pateikt trīs lietas, kuras viņi kā ministri realizēs savā ministrēšanas laikā. Tad vismaz būtu skaidrība, kas no šīm 300 prioritātēm tiešām ir prioritātes.

Kas attiecas uz kritizēšanu – es esmu gana daudz kritizējis gan Krišjāni Kariņu, gan Krišjāņa Kariņa iepriekšējo valdību. Šodien nav jēgas atskatīties, kas ir bijis iepriekš. Vēlēšanas ir notikušas, un, neskatoties uz to, ka šajā zālē partijas sadalās, kuras būs pozīcijas partijas un kuras būs opozīcijas partijas, ārpus šī Saeimas nama cilvēki nedalās frakcijās, viņi nedalās pozīcijā un opozīcijā, viņi visi kaut ko cer sagaidīt. Un tas, ko mēs skaidri redzam, – viņi gaida aktīvu rīcību, kura šodien ir nepieciešama.

Veidojot šo valdību, Kariņa kungs teica, ka ir nepieciešama enerģētikas ministrija. Laiks rādīs, vai šāda ministrija ir vajadzīga vai nav vajadzīga. Tas būs atkarīgs no tā, kāda būs tās darbība un kāds būs rezultāts. Taču šīs ministrijas izveidošana prasīs laiku, apvienojot departamentus, jaunā vietā novietojot cilvēkus. Un tas prasīs arī izmaksas.

Bet tie cilvēki, kuri šodien gaida šo aktīvo rīcību, jautā: kā būs ar rēķiniem par elektrību, par gāzi, ar citiem komunālajiem maksājumiem? Būtu ļoti labi, ja jaunais ministrs, kurš atrodas šajā zālē, varētu atnākt un atbildēt uz šiem jautājumiem. Tas šodien būtu ļoti svarīgi, lai cilvēki uzzinātu, kas viņus gaida. Ļoti daudzi cilvēki, uzņēmēji un parastie cilvēki, gaida, viņi vaicā: "Vai es spēšu izdzīvot, vai es spēšu samaksāt šos rēķinus?" Viņiem vēl ir cerība.

Ir svarīgi, lai jaunie ministri, nosaucot šādas trīs prioritātes šodien, dod cerību, jo skaidrs – jūs nevarēsiet to realizēt rīt, parīt, aizparīt; tas prasīs drusku ilgāku laiku. Bet – lai cilvēkiem būtu šī cerība!

Ja jūs, katrs no jums, jaunie ministri, nenosauksiet šīs trīs prioritātes, tad principā situācija būs tāda – katrs medijs, katrs cilvēks, kurš soctīklos ir aktīvs, izvēlēsies kaut ko no šīs plašās deklarācijas un mēģinās kaut kādā veidā to apspriest, bet patiesībā visa Latvijas sabiedrība zinās, ka jaunajai valdībai prioritāšu nav. Un to vajadzētu kliedēt jau šodien.

Par to būtiskāko. Es teikšu tā – no šīs tribīnes šodien izskanēja, ka ir nepieciešams izdarīt to un to, un vēl kaut ko, bet, protams, tas viss ir saistīts ar naudu. Un budžetā naudas ir tik, cik ir. Un tāpēc es uzskatu, ka būtu ļoti svarīgi dot cerību, ka ir plāns, kā palielināt ieņēmumus, un vienlaikus – kādā veidā reformēt valsts pārvaldi, lai samazinātu izdevumus. Šīs ir divas lietas, kurām būtu šodien jāizskan no šīs valdības, no šīs Saeimas.

Es uzskatu, ka jums, Tavara kungs, vajadzētu atgriezties šeit, šajā tribīnē, un pateikt, kādas būs reformas, par kurām jūs esat vienojušies ar pārējām partijām, un kuras jūs atbalstīsiet. Vai jūs uzskatāt, ka 300 prioritātes – tas ir gana labi? Labi, ka prioritāšu ir daudz? Taču ļoti bieži tiek teikts: ja ir vairāk nekā trīs prioritātes – piecas, desmit –, tad prioritāšu nav.

Tā ka es ceru, ka notiks tas, ko teica Uldis Pīlēns, – ka vismaz kāds, ja ne jūs, no šīs tribīnes tomēr kliedēs bažas un pateiks, ka ir šīs prioritātes un ka par to jūs iestāsieties, un ka tādā un tādā laikā tas viss tiks realizēts. Ja to nav iespējams pateikt, tad godīgi pasakiet, ka konkrēta plāna pagaidām nav.

Bet tad, kad nākamreiz no šīs tribīnes notiks debates par valdības prioritātēm, proti, tad, kad tiks apstiprināts nākamā gada budžets...

Es saprotu, ka pēc vēlēšanām nav viegli vienoties par visu, bet... Protams, tas, kas mani izbrīna, – ka valdību veidojošās partijas nesteidzas veidot nākamo budžetu. Esmu dzirdējis, ka budžetu apstiprināšot februāra beigās vai marta sākumā. Godājamie kolēģi, tas būs jau pavasaris! Tas nozīmē, ka godīgi jāpasaka cilvēkiem: brauciet prom, nekas valstī nemainīsies līdz pavasarim! Viss būs pa vecam, viss paliek uz papīra – mēs dzīvosim ar vienu divpadsmito no iepriekšējā gada budžeta.

Ja gadījumā... es nedrīkstu sarunāties ar zāli... ja manā rīcībā ir nepareiza informācija, tad būtu labi, ja šodien varētu izskanēt no šīs tribīnes arī kaut kāda datuma aprises, bet es teiktu tā – kolēģi, tas ir par ilgu, nu mēģiniet to izdarīt ātrāk! Nu, varbūt tiešām līdz gada beigām paspēt būs par smagu, bet vismaz līdz janvāra beigām – vismaz līdz janvāra beigām! – pacentieties, jo tas būtu ļoti svarīgi. Nu nevar būt tā – februāris vai marts! Ja janvāra beigās jūs varētu budžetu

piedāvāt apstiprināšanai, tas būtu jau pussolis uz priekšu, jo marts – tas būtu vienkārši kaut kas neiedomājams.

Taču, kā jau es teicu, nedz es, nedz mana partija – mēs nepiedalāmies sarunās par valdības veidošanu. Ja manā rīcībā esošā informācija ir nepareiza, tad kliedējiet bažas par to, ko mēs esam kaut kur dzirdējuši.

Par naudas pelnīšanu. Es teikšu, tas ir lielākais izaicinājums, jo, redziet, valdībā... veidojot valdību, Ministru kabinets dalās divās daļās. Vieni ir tie, kas gaida Finanšu ministrijas lēmumu, cik naudiņas tiks piešķirts gan pensiju palielināšanai, gan pensiju indeksācijai, gan skolotāju algām, gan daudziem citiem mērķiem. Bet ir ministrijas, kas ir atkarīgas... par to, lai palielinātu ieņēmumus, un tieši uz šīm ministrijām, es uzskatu, gulsies pati lielākā atbildība, jo finanšu ministrs jau nevarēs piešķirt naudu, kuras viņam nav.

Un tāpēc, kā jau es teicu, ir jābūt vai nu plānam, kā palielināt ieņēmumus, vai arī plānam, kā samazināt izdevumus. Tik vienkārši tas ir! Ja man kabatā šodien ir 10 eiro un es pārlieku tos 10 eiro otrā savā kabatā, no tā naudas vairāk nekļūst.

Tātad ir jāsaprot, ka šie ir tie divi galvenie jautājumi, kas ir svarīgi.

Par attīstīšanu. Tas, ko teica jau Vilis Krištopans, šodien debatējot no šīs tribīnes, – jums tiešām ir jāmēģina pēc iespējas vairāk realizēt lietas, kas ir realizējamas.

Attiecībā, piemēram, uz nodokļu politiku jūs pateicāt: "Nē, tagad tā netiks aiztikta." Bet mēs taču zinām, ka valstī 26 procenti cilvēku dzīvo, tā teikt, ēnu ekonomikā. Nu, tādi ir oficiālie dati, tāda ir oficiālā statistika, – ka apmēram 26 procenti ir ēnu ekonomika.

Kad tika principā iznīcināti mikrouzņēmumi, notika tas, ka ļoti daudzi cilvēki... Aizvēra šos uzņēmumus, un viņi palika vai nu pelēkajā zonā, vai aizbrauca prom no Latvijas.

Šo jautājumu ir iespējams risināt, izveidojot individuālajiem komersantiem patentmaksas, piemēram, 10 procentu apmērā. Es esmu pilnīgi pārliecināts, ka ieņēmumi valsts budžetā būtu krietni lielāki.

Otra lieta. Tas, ko šodien ļoti daudzi uzņēmēji skaidri pasaka, – nav iespējams šodien piesaistīt no komercbankām finansējumu maziem uzņēmējiem, kuri tik tikko sāk savu biznesu, nedz arī vidējam biznesam, kas mēģina paplašināt savu darbību. Komercbankas vienkārši neaizdod naudu, jo negrib uzņemties pārāk lielu atbildību.

Tātad nacionālās attīstības bankas izveide (to var veidot, piemēram, uz finanšu struktūras *Altum* bāzes, kas pieder valstij) – tas ir viens no konkrētiem priekšlikumiem, ko jūs varat, tā teikt, mēģināt izmantot, jo, ja būs viena spēcīga nacionālā attīstības banka, tad tas būs vismaz signāls biznesam, ka kaut kas pozitīvs var notikt.

Vienlaikus es gribu teikt, ka, lai mēs panāktu lielu attīstību ekonomikā, ir roku rokā jāstrādā ar uzņēmējiem, darba devējiem, jo tie ir tie, kas reāli rada darbavietas. Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera un Latvijas Darba devēju konfederācija ir tās struktūras, kuras tiešām varētu būt ļoti labi partneri valdībai. Mana rekomendācija būtu tāda: reizi nedēļā jūs organizētu atsevišķu valdības sēdi tikai par ekonomikas jautājumiem, kur jūs strādātu kopā ar šīm organizācijām, lai pieņemtu pareizus lēmumus. Tas nozīmē, ka šīs organizācijas būtu izmantojamas ne tikai kā padomdevējas, bet arī kā aktīvas partneres valdībai. Tas ir tas, ko es gribētu jums ieteikt.

Par citām idejām. Ir iespējams mūsu valstij piesaistīt ļoti daudzas investīcijas. Ir iespējams, piemēram, attīstīt kinoindustriju – kādreiz bija Rīgas Kinostudija... ir iespējams piesaistīt līdzekļus, lai Latvijā tiktu uzņemtas pasaules līmeņa filmas, kā tas notiek Igaunijā un Lietuvā, bet arī ir nepieciešams izmainīt likumdošanas aktus tā, kā tas ir citās Eiropas valstīs.

Ir daudzas lietas, ko šodien valdība varētu darīt, bet ir nepieciešams reāls plāns.

Tā kā manas runas laiks iet uz beigām un es saprotu, ka pulkstenis jau ir pustrīs, principā es beigšu šodien savu uzstāšanos un turpināšu to tad, kad šeit būs diskusijas par budžetu.

Bet es tiešām aicinu tos valdības ministrus, kuri atrodas šeit, zālē, – nāciet šodien tribīnē un pasakiet, kādas ir jūsu trīs prioritātes, kuras jūs, būdami ministri, realizēsiet kā galvenās savas prioritātes! Citādi nav skaidrs, ko darīs valdība nākamo gadu laikā, jo 300 prioritātes – tas nav saprotams.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Kolēģi, ir pienācis laiks pārtraukumam.

Lūdzu zvanu! Lūdzu reģistrācijas režīmu!

Kolēģi, pārtraukums 30 minūtes – līdz pulksten 15.00.

Bet vēl pagaidiet, kamēr Antoņina Ņenaševa, Saeimas sekretāra biedre, nolasīs reģistrācijas rezultātus!

A. Ņenaševa (14. Saeimas sekretāra biedre).

Paldies, kolēģi, par pacietību.

Ir reģistrējies 91 deputāts. Vēl mazāk...

Skaidrīte Ābrama... ir, Gundars Daudze... nav, Igors Judins... nav, Dmitrijs Kovaļenko... nav, Vilis Krištopans... Kaspars Melnis... nav, Uģis Mitrevics... ir, Viktors Pučka... nav, Jana Simanovska... nav.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Pulksten 15.00 atgriežamies savās vietās Saeimas Sēžu zālē.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs
Edvards Smiltēns.

Sēdes vadītājs. Kolēģi, lūdzu ieņemt savas vietas Saeimas Sēžu zālē. *(Pauze.)* Atsāksim Latvijas Republikas Saeimas 14. decembra ārkārtas sēdi.

Es atgādinu, ka šobrīd darba kārtībā ir lēmuma projekts "Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam".

Norisinās debates.

Nākamajam vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam.

A. Kiršteins (NA).

Godājamais priekšsēdētāj! Godājamie deputāti! Es domāju, ka valdība un valdības locekļi ir veiksmīgi izraudzīti, laiks rādīs. Taču man ir dažas piezīmes par nākamajiem trim saudzēšanas mēnešiem jeb, pareizāk sakot, par valdības pirmajām simt dienām.

Man liekas, galvenais jautājums, uz ko valdībai ir jāatbild, – kāda ir valsts nacionālā ideja? Vai tā ir labklājība? Un, ja tā ir labklājība, tad – ko tas nozīmē? Vai tas nozīmē otru automašīnu, vairāk ēdiena, lētākas un daudz vairāk izklaižu? Vai – mazāk bērnu un vairāk sieviešu, kas ir noslogotas darbā, rakstot dažādas disertācijas? Vai mēs runājam par valsti, kuras pamatšūniņa ir ģimene – vīrs, sieva un bērni (trīs vai četri bērni!)? Varbūt bērnus vajag audzināt līdz pieciem gadiem, nevis tikai vienu vai divus gadus un tad nodot bērnudārzā? Tie ir galvenie jautājumi.

Ja runājam drusciņ nopietnāk, tad... Vēsturnieks un rakstnieks Uldis Ģērmanis savulaik uzdeva jautājumu: vai latvietim obligāti ir jābūt vientiesim?

Kārlis Skalbe teica, ka latviešu galvenais uzdevums nav iepriecināt sveštautiešus, un nu mēs varētu viņa sacīto papildināt: latviešu galvenais uzdevums nav iepriecināt Eiropas Komisiju visos jautājumos.

Kā tas ir gadījies, ka 30 gadus pēc mūsu valsts neatkarības atjaunošanas Rīga ir Eiropas Savienībā vienīgā galvaspilsēta, kur valsts pamatnācijai piederīgo skaits ir mazāks par 50 procentiem? (Rīgā latviešu ir mazāk par 50 procentiem!) Jūs neatradīsiet vairāk nevienu citu tādu valsti.

Kā tas ir gadījies, ka, lai gan 1996. gada Deklarācijā par Latvijas okupāciju tika ierakstīta prasība par bijušo PSRS pilsoņu repatriāciju uz etnisko dzimteni, šī prasība netiek pildīta? Ir 180 tūkstoši – apmēram 180 tūkstoši –nepilsoņu, 22 tūkstoši bijušo virsnieku, kuriem atļāva palikt Latvijā kopā ar ģimenes locekļiem – apmēram no 50 līdz 100 tūkstošiem...

Svarīgi ir tas, ka mums ir apmēram no 200 līdz 250 tūkstošiem cilvēku, kuri nav draudzīgi mūsu valstij un kuri nav tās pilsoņi, un kuri, kā jau bijušie padomju armijas virsnieki, pat nevar būt mūsu pilsoņi pēc likuma. Un ka 1996. gada deklarācija, kurā bija ierakstīta prasība noslēgt līgumu ar Krievijas Federācijas valdību par šo cilvēku repatriāciju, faktiski netika pildīta.

Nupat, pirms dažām nedēļām, bija Pēterburgas forums (ar Krievijas valdības ministru piedalīšanos), kurā tika apspriesti jautājumi par Krievijas potenciālo pilsoņu repatriāciju no trim Baltijas valstīm. Nu atsaucās, ziniet, arī Pleskavas gubernators, kurš teica, ka ir gatavi piegādāt autobusu, maksāt finansiālu palīdzību un tā tālāk.

Es nedzirdēju iepriekšējās valdības reakciju, bet... Iepriekšējā valdība bija slikta, kā jūs zināt, bet tagad mums ir jauna valdība. Un, es domāju, mums ir trīs mēneši jeb, pareizāk sakot, simt dienas – saudzēšanas periods... Un kaut kāds lēmums tiks pieņemts.

Un, es domāju, Krievijā noteikti būs jauna valdība. Es domāju, neviens nešaubās, ka ar sabiedroto palīdzību Ukraina uzvarēs. Pat tad, ja tur tiktu noslēgts miera līgums, pašreizējā valdība Krievijā jau vairs nepastāvēs. Tā ka Latvijai būs visas iespējas noslēgt to līgumu, kuru kopš 1996. gada mēs joprojām neesam noslēguši. Es domāju, apmēram 200 līdz 250 tūkstoši nepilsoņu no Latvijas deg nepacietībā atgriezties savā etniskajā dzimtenē, kura nav Latvijai draudzīgi noskaņota.

Es domāju, tas ir galvenais jautājums. Varētu to, protams, nosaukt – kāda ir Latvijas valsts nacionālā ideoloģija? Bet nu atstāsim to jautājumu uz citām sēdēm.

Ir vēl viens ļoti būtisks jautājums, ko mums vajadzētu paskatīties. Es domāju... kā jau es teicu, pagaidām ministriem, kas sevi ir pierādījuši... un varbūt jaunie, kas vēl nav pierādījuši... viņiem ir saudzēšanas laiks. Mēs ticam, ka šī valdība noteikti būs labāka par iepriekšējo, tāpēc teikšu dažus vārdus un novēlējumus – ceļamaizei – attiecībā uz programmu. Ceru, ka mani vārdi pārliecinās arī opozīciju atbalstīt šo valdību trīs mēnešus vai varbūt simt dienas. Tātad drusciņ vairāk dienu – simt dienas – dosim.

Tātad – kāda ir mūsu valsts ideoloģija? Vai ideoloģija ir labklājība? Ja tā ir labklājība, tad – ko tas nozīmē? Vai tas nozīmē nopirkt otru automobili, drusciņ lielāku dzīvokli, garšīgākus vīnus? Un to, ka sievietes būtu vairāk noslogotas, rakstot maģistra... un doktora disertācijas? Un to, ka dzimtu mazāk bērnu?

Vai tomēr mums viena no problēmām ir demogrāfija? Ja viena no problēmām ir demogrāfija, varbūt mums ir jāpadomā par to, ka bērnus piecus gadus vajadzētu audzināt mājās, nevis aizgrūst bērnudārzos, jo mums ir katastrofāla situācija. Ja vien mēs nevēlamies nākamo 20 gadu laikā nomainīt savus iedzīvotājus ar iebraucējiem no Ziemeļāfrikas, kā tas notiek Eiropas Savienībā...

Daži vārdi par vidi un enerģiju. Te daudz mēs runājam par bezizmešu ekonomiku un visu pārējo, lai gan, kā jau es teicu, pirmais jautājums varbūt būtu šis – nacionālā ideja. Un otrs jautājums – nacionālā ideja, protams, ir nesamazināt bērnu skaitu un iedzīvotāju skaitu.

Tātad par vidi. Latvija ir vienīgā (es paskatījos) valsts Eiropas Savienībā, kas savas trīs galvenās lašupes ir piecūkojusi ar dažādiem... bez zivju ceļiem... aizdambēts ar aizsprostiem. Vai jūs zināt, godājamie deputāti, ka mums ir vairāk nekā 134 šķēršļi uz mazajām Latvijas upēm? Katra spēkstacija, šis mazais HES, sagandē apmēram 10 līdz 12 kilometrus no katras upes. Mēs rakstām, ka mums būs bioloģiskā daudzveidība. Tātad tie, kas bieži iet upes augštecē, redz, ka kādreizējās foreļu un alatu vietas pārvērstas par netīriem dīķiem. Es te nerunāju par kaut kādām senām spēkstaciju ūdenskrātuvēm, kuras izmanto tūrismam, es runāju par HES, kas ir uzbūvētas mantkārīgākā nolūkā un ražo no 1 līdz 1,5 procentiem no Latvijas patērētās enerģijas.

Nu, teiksim, ja mums... mēs rēķinājām gāzi kādas 10 vai 12 teravatstundas, un mēs rēķinājām, ka mūsu jaudas varētu būt kādas divas gigavatstundas; ap 800 līdz tūkstotim megavatu Daugavas HES, un tikpat daudz – TEC. Visi šie brīnumainie HES, kas piecūko Latvijas ainavu, arī Gaujā un Salacā, un citās mazajās upēs, ražo no 1 līdz 1,5 procentiem enerģijas, tie būtu varbūt kaut kādi 20–25 megavati. Tie būtu septiņi astoņi moderni vēja torņi, ja mēs rēķinām 33 megavatstundu spēkstaciju...

Trīsdesmit gadus šis jautājums tiek risināts. Salaca ir klasisks piemērs. Viena no lielākajām, varbūt viena no labākajām lašupēm Eiropā ir aizdambēta ar dambi, kurš neko neražo, tur sen jau nav nekādas elektrības ražotnes. Bet tur ir privāts muzejs – papīrfabrika –, kura īpašnieks prasa piecus miljonus, un 30 gadus valsts nevar šo jautājumu atrisināt nekādā veidā. Tas ir tikai piemērs, kas valdībai būtu jāatrisina. Paldies dievam, tagad "Bior" ir piešķirti divi miljoni, lai izstrādātu pirmo 70 šķēršļu novākšanas programmu. Valdības deklarācijā pat nav ierakstīts – attīrīt upes no šiem šķēršļiem.

Otrs. Ārkārtīgi interesanti, ka nesenā konferencē par enerģētiku viens no "Latvijas Finiera" īpašniekiem Juris Biķis teica, ka mums ir 60 miljoni neizmantotas koksnes. Tie ir ar kārkliem aizauguši ezeri, aizsargjoslas, elektrolīnijas, ceļmalas un tā tālāk. Pirms kara Latvijā bija septiņi procenti... 35 procenti pļavu, tagad ir kādi 0,7 procenti. Tātad tie visi čūskulāji, kurus var

izmantot koksnei un uzbūvēt vēl vienu, teiksim, termoelektrocentrāli ar nevis 800 megavatiem, kā savā laikā bija TEC-2, kas ar kūdru darbojās, bet ar kādu tūkstoti... un visu šo šķeldu sadedzināt... Mums tur būtu enerģija 50 gadiem.

Mēs tagad runājam par brīnumainām enerģijām, kas nav slikti, bet ir viens mīnuss. Tikko ir iznākusi lieliska grāmata – Bila Geitsa "Klimats. Kā novērst katastrofu. Esošie risinājumi un nākotnes redzējums", un tur ir pagājušā – 2021. – gada dati par Amerikas Savienotajām Valstīm. Vai jūs zināt, ka visnetīrākā ir saules paneļu enerģija? Amerikāņu aprēķins: uz vienu teravatstundu (Latvija patērē 12, varbūt 10 teravatstundas, tātad tie ir 10 procenti no tās enerģijas, ko Latvija patērē) ir vajadzīgs apmēram 16 tūkstoši tonnu dzelzsbetona un metāla. Lai šos 16 tūkstošus tonnu – šo brīnumenerģiju! – saražotu, ir vajadzīgi milzu – simttonnīgi un vairāktonnīgi – pašizgāzēji (kurus ražo Dienvidkorejā) ar četru metru lielām riepām. Tur ir milzīgs fosilās enerģijas patēriņš, lai tos saražotu: dzelzsrūda, kausēšanas krāsnis, viss pārējais... Tātad pirmajā vietā netīrības un piesārņojuma ziņā ir saules enerģija – 16 tūkstoši tonnu tikai uz vienu teravatstundu. Uz Latvijas 10 teravatstundām tie būs 160 tūkstoši tonnu... piecūkotas vides. Otrajā vietā būtu hidroenerģija, tā mums ir. Trešajā vietā ir vējš – 10 līdz 11 tūkstoši tonnu. Un vistīrākā? Kā jūs domājat – kas? Dabasgāze, kas ir 30 reižu tīrāka, dabai labāka un patērē apmēram 500 līdz 700 tonnu... Un atomenerģija.

Tagad par atomenerģiju. Atomenerģija daudzās vietās tiek aizliegta, piemēram, Austrālijā, jo viņiem nav dzeramā ūdens... nevis dzeramais, bet, kā mēs zinām, jā, ir skaidrais ūdens, teiksim, un sālsūdens. Mums ir trīs procenti šī ūdens, ko varētu lietot, bet Austrālijā nav, un viņiem ir ar likumu aizliegtas atomelektrostacijas. Bet, kas ir interesanti, es izlasīju, ka "Latvenergo" plāno... Kopā ar igauņiem ir paredzēts 20 gados iztērēt apmēram piecus miljardus vēja parku būvniecībai. Paskatīsimies statistiku 20 gados. Skatos: poļi ir pasūtījuši četras atomelektrostacijas, divas – Dienvidkorejai, divas – Amerikas uzņēmumam *Westinghouse*, un tās ir no četriem līdz pieciem miljardiem...

Kas ir interesanti? Atomelektrostacija strādā un ražo 100 procentus dienu un nakti, bet brīnumainā vēja enerģija ražo tikai 35 procentus no tā, ko uzrāda, jo pārējo laiku tā vai nu nedarbojas bezvējā, vai nestrādā ļoti stiprā vējā. Un ar saules paneļiem – tieši tas pats.

Tātad, ja mums kāds stāsta, ka mums būs tūkstotis megavatu vēja parki, tad faktiski tie ir 350 megavati. Tad jautājums – vai pareizāk valdībai nebūtu būvēt atomelektrostaciju?

Savā laikā "Gazprom" lobijs ar dažādām demonstrācijām lieliski... novadīja, ka šīs atomelektrostacijas nav vajadzīgas. Nu tad varu pateikt dažus faktus par mirstību enerģijas jomā uz vienu teravatstundu. Akmeņoglēm tas ir... 24 cilvēki iet bojā, naftai – 18, biomasai – 4,6, atomelektrostacijām – 0,07.

Mēs rakstām, ka pētīsim jautājumu. Ko mēs pētīsim jautājumu, ja poļi ir pasūtījuši jau četras atomelektrostacijas? Nekas nav tīrāks un vienkāršāks. Ja kāds saka, ka tagad mums būs tā jaunā veida atomenerģija, tā būs pēc 30 gadiem, varbūt pēc 50 gadiem. Visi redzēja, kā tā tiek izstrādāta. Tas ir tas, kas ir jāpadomā par enerģiju.

Pēdējais, ko es gribētu piemetināt. Mums vajadzētu padomāt par dzimstību. Esam diezgan daudz līdzekļu iztērējuši. Mums, protams, ir dažādas atbalsta programmas, bet, ja skatāmies patiesībai acīs, dzimstību palielina tikai divas lietas – lauku apdzīvotība kā Polijā vai reliģija kā Afganistānā vai Izraēlā, kur tiek uzturēta, teiksim, šī ortodoksālā grupa. Mēs redzam, ka, valstīs ceļoties labklājībai, dzimstība krīt, tā ka mēs šo jautājumu tādā veidā nevaram atrisināt.

Tajā pašā laikā Latvijas ideoloģija stāsta, ka mums esot visu veidu ģimenes. Mums bija... Iepriekšējā Satversmes tiesas priekšsēdētāja un pat tieslietu ministrs reklamēja visu veidu ģimenes, lai gan mēs skatāmies, ka Civillikumā ir tikai trīs veidi, kāda var būt ģimene, – laulību ceļā, radinieku adopcijas ceļā... Nu jā, laulības un adopcija...

Sēdes vadītājs. Kiršteina kungs, vai jūs vēlaties apvienot laikus? *(Dep. A. Kiršteins kaut ko bilst.)*

Vai deputāti neiebilst? Deputāti neiebilst.

Kiršteina kungs, jums vēl ir piecas minūtes debatēs.

A. Kiršteins. Tātad mums ir jāizstrādā... Šīs nāves ideoloģijas vietā mums jāizstrādā nacionāla ideoloģija dzimstības palielināšanai, un tur daudz kas ir jāmaina, bet tas ir kaut kas tāds, kas būs jāizstrādā jau nākamajā laikā. Mēs varbūt runāsim pēc simt dienām.

Pēdējais, ar ko es arī beigšu, es neizmantošu tās četras minūtes. Tātad simt dienas šai valdībai... Mīļie deputāti, dosim simt dienas un, ja šī nacionālā ideja netiks atrasta un atražota... Pirmais, kas mums ir vajadzīgs, lai mums nevajadzētu ievest no Āfrikas... un palielināt savu iedzīvotāju skaitu... Tad skatīsimies tālāk, ko darīt.

Tāpēc es arī aicinu opozīciju dot šai valdībai... parādīt šajās simt dienās, kādā veidā nacionālā ideja tiek atrasta – nacionālā ideja, kā Ukrainai tā ir, Polijai. Nacionālā ideja ir mazajām valstīm – Islandei, Lihtenšteinai un tā tālāk. Kādu ceļu izvēlēsies Latvija... Es ceru, ka šī valdība noteikti atradīs pareizo izvēli.

Aicinu atbalstīt.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds debatēs – deputātei Antoņinai Ņenaševai.

A. Ņenaševa (PRO).

Augsti godājamais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Godājamais Kariņa kungs! Cienījamās deputātes, godājamie deputāti! Lai nepaliktu pavisam skumji, noliksim malā ilgo valdības veidošanas procesu un ķersimies klāt pie procesa rezultāta – deklarācijas. Deklarācijas, kurā ir atrunātas prioritātes (te jau vairākkārt izskanēja) – 328 prioritātes. Vai nav ērti? Ja netiek izpildīta kāda no prioritātēm, nu, kas ir viena no 328? Tā sanāca! Savukārt, ja būtu 5, 10, nu labi, kaut 20 skaidras prioritātes, tad tur jau var daudz labāk pamanīt, ja ir novirze no kursa.

Tas, kas raksturo deklarāciju un trīs partiju panākto vienošanos, noteikti ir neizlēmība un nespēja vienoties par skaidrām prioritātēm. Deklarācijā ir arī apkopotas reformas, kas tāpat notiktu – ar šo valdību vai bez tās –, arī ļoti daudz labu lietu sarakstīts, protams. Pozitīvais, ko es noteikti gribu izcelt, ir bērnu atbalsta politika un vardarbības mazināšana. Manuprāt, šī ir ļoti pozitīva lieta, un es novēlu veiksmi jaunajai labklājības ministrei šajos jautājumos, jo es ticu, ka viņai sirds ir pareizajā vietā.

Bet es ķeršos pie izglītības, protams. "Vienoti norēķini", "vienota digitālā politika", pat "vienota informatīvā vide" – visi šie vārdi ir deklarācijā, bet kā jūs to visu varat iedomāties bez vienotas skolas? Kolēģi, atslēgas reforma, kas šobrīd notiek, ir pāreja uz mācībām latviešu valodā, tā noteikti ir atslēgas reforma šobrīd. Bet, skatoties deklarāciju, izskatās, ka izpratne par šīs reformas svarīgumu un detaļām ir tādā virsrakstu līmenī. Diemžēl nav ambīcijas un vīzijas, lai tā

tiešām būtu izglītība vienotā skolā, vienā valodā un vienā skolā, nevis vienā valodā un divās skolās. Kā mēs panāksim to, ka vecāki izvēlas sev tuvāko un labāko skolu, nevis vērtē to pēc – bijusi mazākumtautību skolas statusā. Mums ir jāpanāk tas, ka vēl pēc 30 gadiem mēs nenonāksim situācijā, ka mācāmies vienā valodā, bet divās skolās, ka mēs varam runāt vienā valodā, bet dzīvojam divās informatīvajās telpās.

PROGRESĪVIE uzskata, ka no šīs reformas veiksmīga izpildījuma ir atkarīga mūsu drošība ilgtermiņā un tas ir saliedētas, iekļaujošas sabiedrības pamats. Tāpēc es ļoti vēlētos redzēt rīcību, kā konkrēti mēs panāksim to, ka mēs mācīsimies un mūsu bērni, mazbērni mācīsies vienā valodā un vienotā skolā.

Otra lieta, kas izglītībai noteikti ir svarīgāka, ir pedagogu atalgojums. Par pedagogu atalgojumu runā jau 30 gadu. Bet, ziniet, ko es izlasu deklarācijā? Diemžēl – pēc kā te tā kā ož? Pēc kārtējās manipulācijas ar pedagogu nākotni, jo, ja mēs paskatāmies Kariņa kunga pirmās valdības pieņemtajās Izglītības un zinātnes pamatnostādnēs 2021.–2027. gadam, atskaites punkts atalgojumam ir algas sabiedriskajā sektorā (ar augstāko izglītību). Tie šobrīd ir 1527 eiro uz papīra.

Savukārt valdības deklarācijā izvēlēts pavisam cits rādītājs – algas sabiedriskajā sektorā kopumā. Viltīgi. Šobrīd tie ir 1372 eiro uz papīra. Tā ir 150 eiro starpība, ko zaudēs pedagogi. Tā ir 150 eiro starpība, kas ir pretrunā ar paša Ministru kabineta pieņemtajām pamatnostādnēm. Tā ir 150 eiro starpība, ko plāno ietaupīt uz mūsu bērnu, jauniešu un valsts nākotnes rēķina.

Un kā mēs ar to varēsim atrisināt vienu no smagākajām problēmām izglītībā? Noteikti – veiksmi izglītības ministrei... Tas ir katastrofāls pedagogu trūkums. Kā mēs piesaistīsim jaunus pedagogus un noturēsim esošos? Tā arī nav skaidrs, vai šī shēma ar atskaites punktiem – 120 procentiem no sabiedriskajā sektorā strādājošo atalgojuma (savukārt bez augstākās izglītības, bet visiem pedagogiem ir augstākā izglītība) – būs vienīgā motivācija? Es ceru, ka ne.

Es pilnīgi piekrītu Kariņa kunga šodien teiktajam, ka mums ir jārod apstākļi, lai ģimenes vēlētos radīt bērnus, un diemžēl to nevar bez cieņpilna atalgojuma pedagogiem un valdības solījumu pildīšanas. Un nemēģināsim, tā teikt, ieviest kārtējās *Excel* viltības, lai tikai atrastu iemeslu, kāpēc nemaksāt pedagogiem vairāk! Lūdzu, sadarbosimies un meklēsim iespēju, kā atbalstīt pedagogus! Veiksmīga ekonomikas transformācija paredz ieguldījumus izglītībā un tieši ieguldījumus izglītībā redz kā investīcijas, nevis tēriņus.

PROGRESĪVIE turpinās atbalstīt investīcijas cilvēkos kā ieguldījumus, nevis tēriņus. PROGRESĪVIE liks ieraudzīt dzīvus cilvēkus aiz skaitļiem arī turpmāk.

Paldies. Veiksmi! *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds debatēs deputātam Jurim Viļumam.

J. Viļums (AS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Topošie ministri! Dāmas un kungi! Šodien jau ir izskanējušas daudzas nākamās valdības prioritātes, par to bijis arī gana daudz kritikas. Mans uzdevums ir iezīmēt topošās valdības, manuprāt, galveno darba uzdevumu – Latvijas reģionu līdzsvarotu attīstību.

Tāpēc vēlos jums dot valdības deklarācijas vērtējumu no Latgales skatpunkta. Te uzreiz jāsāk ar faktu, ka par visām līdzšinējās valdības partijām Latgalē nobalsoja mazāk par 20 procentiem

aktīvo vēlētāju. Pēc būtības arī topošā valdība Latgales griezumā ir tāda mazākuma valdība. Tātad, manuprāt, viens svarīgs uzdevums jaunajai valdībai – ar pamatotiem lēmumiem atbalstu Latgalei nākamajos gados vismaz dubultot. Vai tas izdosies jaunajam un reizē iepriekšējās valdības vadītājam? Teikšu godīgi, vismaz Latgalē cilvēkiem par to ir šaubas.

Kariņa kungs, es patiešām ceru, ka jums izdosies šo valdību vadīt labāk nekā iepriekšējo. Lielā mērā tieši no jums ir atkarīgs, vai šī valdība patiešām spēs sadarboties, īstenot valdības deklarāciju, strādāt kā vienota komanda un pārvarēt gaidāmos nopietnos pārbaudījumus, jo atkāpties vairs īsti nav kur.

Latgalē mēs to jau gadiem zinām, situācija reģionā ar katru gadu paliek sliktāka, jo iedzīvotāju skaits mūsu reģionā samazinās vidēji par pieciem tūkstošiem cilvēku ik gadu, iekšzemes kopprodukts aizvien vairāk atpaliek no vidējiem Rīgas, Pierīgas un Eiropas rādītājiem. Bet valdības deklarācijā ir vērtīgi punkti, kuri to varētu mainīt un kuri ir īpaši svarīgi reģioniem, tāpēc vēlos dažus punktus izcelt, lai jums ir priekšstats, kā šo dokumentu lasa un saprot cilvēki Latgalē.

"Cilvēks ir galvenā Latvijas vērtība, tāpēc šobrīd mums visiem jāmobilizējas tādai tautsaimniecības izaugsmei, kas uzlabos dzīvi pašiem un nākamajām paaudzēm," tā ir rakstīts valdības deklarācijā. Apsveicams mērķis. Atgādinu, ka arī Latgale ir neatņemama Latvijas valsts sastāvdaļa. *(Sēdes vadītājs noklaudzina ar āmuru.)*

Sēdes vadītājs. Es atvainojos, Viļuma kungs.

Kolēģi, lūdzu, respektējiet runātāju, un, ja ir sarunas, tad tās droši var veikt tikai ārpus zāles. Paldies.

J. Viļums. Man šķiet, ka jūs esat gana klusi. Paldies jums, ka ieklausāties.

Tātad šis mērķis, protams, ir svarīgs, bet es atgādinu, ka mēs katru gadu Latgalē zaudējam piecus tūkstošus iedzīvotāju un Latgale tomēr ir neatņemama Latvijas valsts sastāvdaļa, tātad šai valdībai arī Latgalē dzīvojošs cilvēks ir galvenā vērtība. Tāpēc valdība jau šobrīd, es ceru, mobilizēs visus savus spēkus tādai tautsaimniecības transformācijai, kas uzlabos dzīvi arī Latgalē dzīvojošajiem ļaudīm un viņu nākamajām paaudzēm, kuras, es ļoti ceru, patiešām izvēlēsies palikt Latvijā, Latgalē, un nemeklēs savas dzīves uzlabojumus ārpus reģiona robežām.

Visas Latvijas, tai skaitā Latgales, ekonomikas transformācijas pamats ir droša vide. Īpaši nozīmīga šī joma ir laikā, kad uzreiz aiz Latgales robežām esošā Krievijas Federācija īsteno agresīvu karadarbību pret savu kaimiņvalsti, drošības risku palielināšanā aktīvi mēģinot piesaistīt arī Baltkrievijas diktatoru. Tātad katram Latgales iedzīvotājam, jebkuram investoram Daugavpilī, Rēzeknē, Balvos vai Krāslavā ir jābūt pārliecībai, ka Latvija ir un būs droša valsts, kur dzīvot un attīstīt savu uzņēmējdarbību.

Valdības deklarācijā precīzi norādīts, ka "drošības joma aptver ne tikai ārējo militāro drošību un ārpolitiku, bet arī iekšējo drošību", tātad ietver gan robežsardzes spēku, gan fizisku policijas un ugunsdzēsēju klātesamību arī lauku teritorijās.

Ir jāturpina, protams, attīstīt mūsu pelnošās nozares – kā lauksaimniecība un mežsaimniecības sektors, taču ir svarīgi atcerēties: lai iekšzemes kopprodukts pieaugtu visā Latvijā un mazinātos plaisa starp Rīgu un attālākajiem reģioniem... Tāpēc atbilstoši deklarācijā rakstītajam "ir jāiedzīvina jauno novadu centru ekonomiskā attīstība, kas ietver mājokļu pieejamību, izglītības,

veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu attīstību un fizisko savienojamību ar tuvāko apkārtni un citiem novadu centriem". Tā ka to visu ņemsim kā ceļamaizi un atcerēsimies.

Kariņa kungs jau šodien pieminēja, ka dzīves kvalitāte ir svarīga visā Latvijā, tātad tai skaitā arī reģionos, un valdībai ir jāstrādā, lai katrs Latgales un pārējās Latvijas cilvēks izjustu šīs dzīves kvalitātes uzlabojumus. Tas ir pamats katra cilvēka izvēlei par labu savai zemei Latvijai un par labu vai sliktu arī izvēlei savu dzīvi veidot konkrētajā reģionā. Tas mums visiem patiešām ir jāpatur prātā.

Valsts aizsardzības virsmērķis ir nodrošināt Latvijas valsts un īpaši tās vājāk aizsargāto teritoriju aizsardzību pret mūsdienu apdraudējumiem. Deklarācijā ir uzsvērts, ka tiks paplašināts Zemessardzes vienību izvietojums reģionos, ka mums jāīsteno visaptverošas valsts aizsardzības princips, sekmējot arī Rīgas iedzīvotāju gatavību aizstāvēt Latvijas robežas un mūsu valsts kopējās nacionālās vērtības.

Īpaši svarīgi ir stiprināt pie Eiropas Savienības ārējās robežas esošo pašvaldību sadarbību ar valsts institūcijām un sabiedrību kopumā, lai esam gatavi krīzes un nopietna apdraudējuma situācijām. Šobrīd, manuprāt, neesam vis. Ir jāstiprina pierobežas iedzīvotāju psiholoģiskā noturība, un nedrīkstam pieļaut dezinformācijas nekritisku izplatību, arī – sociālajos tīklos. Valsts drošība – patiešām tā nav tikai žoga uzlikšana uz robežām, nebūt ne.

Nākotnes Latvija tiek radīta tagadnes skolām, arī pierobežas skolām. Izglītības sistēmas pamats ir katra bērna, valsts un vietējās sabiedrības interešu harmoniska savienošana. Ikvienam Latvijas bērnam ir jānodrošina iespēja iegūt kvalitatīvu izglītību neatkarīgi no viņa dzīvesvietas, neatkarīgi no bērna vecāku varbūt dažreiz pat aklās izvēles tomēr palikt vecvecāku mājās, palikt reģionā, kurā ienākumu līmenis uz vienu cilvēku ir viens no zemākajiem, ja ne pats zemākais visā Eiropas Savienībā.

Tāpēc šī valdība vismaz deklarācijā ierakstījusi, ka īpaši vērtēs Eiropas Savienības ārējās robežas skolu tīkla vajadzības.

Izglītības un zinātnes ministre, kā arī kultūras ministrs noteikti zina un izprot Valsts valodas likumā ierakstīto normu, ka arī Latgales latviešu valoda jeb latgaliešu valoda ir valsts valodas daļa, tāpēc paredzētajā ikgadējā ziņojumā par valsts valodas attīstību noteikti iekļaus... savos šajos dokumentos iekļaus informāciju arī par latgaliešu, Latgales latviešu, valodas saglabāšanu, aizsargāšanu un attīstību, jo tā ir ierakstīts Valsts valodas likumā. Un arī deklarācijā ir punkts, ka Latvijas lingvistiskās bagātības saglabāsim, "attīstot un nostiprinot latgaliešu rakstu valodu un veicinot lībiešu valodas vitalitāti, tai skaitā nodrošinot latgaliešu valodas un novadmācības [..] apguvi kā Latgalē, tā arī ārpus tās".

Svarīgs punkts, ko gribu uzsvērt, ir deklarācijā minētais, ka, izmantojot nodokļu politikas instrumentus un stiprinot sociālo politiku, tiks samazināta ienākumu nevienlīdzība un nabadzība Latvijā.

Te man jums vēlreiz un vēlreiz jāatgādina, ka lielākā nevienlīdzība ir tieši starp Latgales reģiona un Pierīgas cilvēkiem. Pēc 2020. gada datiem (tātad – vēl pašā pandēmijas sākumā), 36 procenti Latgales iedzīvotāju bija pakļauti nabadzības riskam. Man nav jaunāku datu, taču, ņemot vērā iepriekšējās valdības darba rezultātus un lielo inflāciju, pat augstais mirstības līmenis Latgalē šo attiecību nav samazinājis. Skarbi, vai ne? Tāpēc, sniedzot mērķētu atbalstu sociāli mazāk aizsargātajām grupām reģionos, ir jāpilnveido līdzšinējās valsts atbalsta programmas. Un te jāatzīmē, ka nepietiek tikai palielināt atvieglojumus par apgādībā esošiem bērniem, jo, piemēram, pat divu bērnu tēvs Latgalē, saņemot vidējo atalgojumu reģionā, nemaz nespēj šos atvieglojumus

pilnvērtīgi apgūt, tā teikt. Vai tas ir godīgi, vai tas ir – veicināt cilvēku palikšanu reģionos? Manuprāt, nē.

Patiešām jāveic mērķtiecīga un efektīva Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmā iekļauto investīciju ieguldīšana Latvijas tautsaimniecībā, lai beidzot panāktu reģionālās nevienlīdzības mazināšanu valsts iekšienē.

Valdības deklarācijā ir daudz dažādu vērtīgu punktu attiecībā uz reģionu izaugsmi. Tikšot veicināta industriālo zonu attīstība reģionos; tikšot veicināta tūrisma atjaunošana, tūrisma jomā nodrošinot liela mēroga enkurprojektu īstenošanu reģionos.

Valdība apņemas palielināt mājokļu pieejamību, arī reģionos ieviešot īres mājokļu programmas ar izpirkuma tiesībām. Te minēts, ka tieši pierobežas teritorijās arī.

Valdība izstrādās un īstenos datos balstītu nacionālā cilvēkkapitāla attīstības stratēģiju, īpaši veicinot tautiešu reemigrāciju.

Un te atkal man jāatgādina, ka gadā mēs zaudējam vidēji piecus tūkstošus iedzīvotāju Latgalē. Tas nozīmē, ka pēdējo 30 gadu laikā esam zaudējuši gandrīz pusi Latgales iedzīvotāju. Tas ir, manuprāt, kliedzoši.

Protams, deklarācijā ir uzskaitīti vēl daudzi citi labi un skaisti mērķi. Piemēram, satiksmes infrastruktūras sakārtošana, lai katrs iedzīvotājs – neatkarīgi no tā, kur viņš dzīvo, – justos patiešām Latvijai piederīgs; lai viņš justu, ka līdz galvaspilsētai var nokļūt pietiekoši samērīgā laikā.

Fiskāli atbildīgi nodrošināt reģionā, pašvaldībās stabilu, līdzsvarotu finanšu resursu pieejamību – tas noteikti būs viens ļoti smags, bet svarīgs jautājums, kas jaunajai valdībai būs jārisina.

Valdība apņemas izveidot efektīvu Latvijas teritorijas attīstības pārvaldības sistēmu – Latvijas reģionu izaugsmei, policentriskai attīstībai un kohēzijai. Izvērtēs sabiedrībai nozīmīgu valsts funkciju nodošanu reģioniem un pašvaldībām, lai nodrošinātu koordinētu nozaru pakalpojumu organizāciju Latvijas reģionos. (Skaists punkts, un man ir prieks to nolasīt skaļi arī jums.) Un arī – "Izmantojot valsts un pašvaldību, Eiropas Savienības un citas ārvalstu finanšu palīdzības resursus, valdība sagatavos un realizēs mērķētas pakalpojumu pieejamības un attīstības programmas Latvijas pierobežas reģionos".

Dažus punktus es izlaidīšu, tos jūs paši varat apskatīt valdības deklarācijā.

Vēl viens svarīgs punkts ir tas, ka valdības stratēģiskās vadības un koordinācijas kapacitāte tiks stiprināta, ieviešot elastīgu pieeju starpnozaru jautājumu risināšanai. Kariņa kungs, Latgales reģiona samilzušo problēmu risināšanā īpaši svarīga ir sadarbība starp nozarēm, ministrijām, institūcijām. Tātad valdības kopīga atbildība ir Latgales reģiona ekonomikas transformācija un katra Latgales cilvēka dzīves kvalitāte.

Pēc tam kad tiksim pāri krīzei, droši vien mēs visi priecāsimies par kultūras infrastruktūras sakārtošanu visā Latvijā, ne tikai Rīgā, jo svarīga arī koncertzāļu, teātru darbība reģionos, tā tiešām veicina dzīves kvalitāti un cilvēku vēlmi, gatavību savā reģionā palikt un veidot dzīvi tālāk.

Par latgaliešu valodu. Jāpiemin arī punkts, kas ir ielikts deklarācijā, – ka tiks veicināta šīs valodas apguves nodrošināšana, kā arī lietojums publiskos pasākumos, kultūrvidē Latgalē un

informatīvajā telpā, tātad arī attiecīgu raidījumu apjoma pieaugums sabiedrisko un komerciālo mediju saturā. Jāstiprina Mediju atbalsta fonda darbība, atbalstot nacionālos medijus un sniedzot mērķētu atbalstu reģionālajiem medijiem, it īpaši Latgales reģionā, kā arī diasporas medijiem, un rosinot mediju kritiku.

Droši vien palūgšu vēl dažas... apvienot laikus...

Sēdes vadītājs. Vai deputātiem ir iebildumi pret to, ka deputāts Juris Viļums apvienotu savus debašu laikus? Deputātiem iebildumu nav.

Viļuma kungs, jums ir klāt vēl piecas minūtes.

J. Viļums. Paldies, kolēģi.

Valdība taču tiek apstiprināta tikai reizi četros gados, vai ne? To mēs atceramies no iepriekšējās pieredzes. Tātad – kad tad, ja ne šobrīd, dot ceļavārdus mūsu ministriem un valdības vadītājam? Un kad tad, ja ne tagad, viņiem mūsos ieklausīties?

Valdībai joprojām ir jāpatur prātā Latvijas mediju uztveramība visā Latvijā, ir jāveicina interneta pieejamība un signālu jaudīgums Krievijas un Baltkrievijas pierobežā. (Starp citu, es gaidu savu interneta ierīkotāju jau mēnesi. Iespējams, ka ieradīsies šo piektdien. Skatīsimies, vai tas viņam izdosies.) Un vēl kas ir svarīgi – jāveicina Latvijas iedzīvotāju mediju lietošanas paradumu maiņa par labu Latvijas medijiem, par labu Latvijā veidotam, radītam saturam latviešu valodā un varbūt arī mazākumtautību valodās (te nav tikai krievu valoda, te var būt arī poļu valoda un citas valodas). Galvenais, lai cilvēki patiešām vairāk lieto vietējos, nevis pārrobežu plašsaziņas līdzekļus.

Tā es redzu šīs valdības deklarāciju. Un apmēram tā to tulko Latgales cilvēki.

Valdības vadītāj un topošie ministri! Sabiedrība no jums gaida šīs deklarācijas godīgu izpildi, un tāpēc es balsošu "par" šīs valdības apstiprināšanu un turpināšu sekot, lai katrs deklarācijas punkts tiktu sīkāk atrunāts valdības rīcības plānā un patiešām arī tiktu īstenots. Novēlu jaunajai valdībai veiksmi, izturību un godaprātu visu šo deklarācijā uzskaitīto punktu īstenošanai visā Latvijā, tātad arī katrā Latgales reģiona pašvaldībā, katrā Latgales cilvēka ģimenē.

Nākamais gads nebūs viegls. Arvien vairāk datu apstiprina to, par ko mēs, APVIENOTAIS SARAKSTS, runājām jau pirms vēlēšanām. Valsts konkurētspēja samazinās, iekšzemes kopprodukts krīt, inflācija ir viena no augstākajām Eiropas Savienībā. Aizņemšanās valstij kļūst dārgāka, savukārt uzņēmēji patiešām tuvinās lēmumiem samazināt vai pārtraukt savu darbību vai pārcelt to uz citām valstīm. Jaunajai valdībai jādara viss, lai šīs tendences beidzot apturētu.

Cilvēks ir galvenā Latvijas vērtība, tāpēc šobrīd mums visiem jāmobilizējas tādai tautsaimniecības izaugsmei, kas uzlabos dzīvi katram Latvijas cilvēkam neatkarīgi no viņa dzīvesvietas. Lūdzu, patiešām neaizmirsīsim par tām nākamajām paaudzēm, kas dzīvos Latvijas reģionos un iesaistīsies Latvijas izaugsmes veicināšanā, un veidos Latvijas valsts nākamās valdības!

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Nākamajam vārds deputātam Armandam Krauzem.

A. Krauze (ZZS).

Labdien, kolēģi! Cienījamais priekšsēdētāja kungs! Es klausījos, ka Kariņa kungs, uzrunājot Saeimu, aicināja atbalstīt savu otro Ministru kabinetu. Es domāju, ka, ja mēs individuāli vērtējam, tad mēs daļu no topošās valdības ministriem varētu atbalstīt – tie ir profesionāļi, pieredzējuši cilvēki. Bet Saeima diemžēl balso par visu Ministru kabinetu. Un diemžēl Kariņa otro valdību es nevaru atbalstīt, jo Kariņa kungam jau bija doti četri gadi – četri gadi! –, lai viņš izdarītu... un lai pierādītu to, ka viņš ir labs valdības vadītājs.

Un tagad ir jautājums – vai Kariņš ir labs valdības vadītājs, un vai viņš bija labs valdības vadītājs?

Man Kariņa kungs patīk, viņš ir interesants, jautrs; ļoti feini ir šeit aprunāties ar viņu pārtraukumos, bet tie nav rādītāji labam valdības vadītājam. Protams, labu valdības vadītāju vērtēju citādāk. Un daudzus iepriekšējās valdības lēmumus kritizē sabiedrība, uzņēmēji, skolotāji.

Un es gribu atgādināt, ka arī Valsts prezidents savā ziņā ir stipri kritizējis tos. Jāsaka gan, ka 13. Saeimas laikā Latvijas Valsts prezidents Levits teica, ka Kariņa valdība ir labākā no iespējamām. Tad pienāca 14. Saeima un Levita kungs teica tās pirmajā sēdē runu... Un te nu es gribētu citēt vairākas lietas no Valsts prezidenta teiktā, tāpēc ka Valsts prezidents faktiski Saeimas pirmajā sēdē pateica to, ka Kariņa valdība nav daudz ko izdarījusi, un runāja par vairākām jomām.

Pirmais, ko es minēšu... un es tiešām citēšu, ko teica Valsts prezidents. "Jau 30 gadus izglītība un zinātne kā prioritāte pārceļo no vienām partiju priekšvēlēšanu programmām uz nākamajām, bet vezums uz priekšu kust grīļīgi un lēni."

Sēdes vadītājs. Es atvainojos, Krauzes kungs.

Kolēģi, par daudz skatienu, manuprāt, ir vērsts pilnīgi pretējā virzienā šajā zālē, par skaļu ir sarunas! Es tiešām lūgtu respektēt runātāju un ieklausīties debatēs. Paldies.

A. Krauze. Jā, šis vezums kust uz priekšu grīļīgi un lēni. Un man jāsaka tā – bet, Kariņa kungs, jums taču bija četri gadi, lai stabilizētu to vezumu, lai tas ietu... atbilstoši... tā, kā Valsts prezidents saka.

Vēl ko Valsts prezidents, starp citu, norādīja – ka nākamajos... viņš saka... nākamajos četros gados zinātnes un pētniecības finansējums ir jāpalielina līdz 1,5 procentiem... no 0,7... Tad man ir jautājums: kāpēc jau iepriekšējos četros gados nevarēja valdība, Kariņa valdība, kaut ko darīt un palielināt...?

Vēl interesantāk bija dzirdēt, ko Valsts prezidents saka par darbaspēku. Viņš norādīja (es citēšu): "Mums nav koordinācijas starp valsts attīstības plāniem un darbaspēka politiku, nav politiskās atbildības par galarezultātu. Latvijai nepieciešami darbinieki digitālai, inovatīvai, zaļai ekonomikai. Tas nav labklājības, bet gan ekonomikas politikas uzdevums. Tas ir saistīts ar demogrāfijas, ģimenes un bērnu politiku."

Kariņa kungs, "nav politiskās atbildības par galarezultātu"! Tas ir teikts par iepriekšējo periodu – par tiem četriem gadiem. Tātad faktiski tā bija jūsu atbildība – rīkoties kā premjeram, lai būtu tā politiskā atbildība. Bet Valsts prezidents kritizē.

Vēl es gribētu teikt, ka Valsts prezidents runāja arī par civilo aizsardzību. Šinī krīzes laikā faktiski jau vairākas reizes parādījās, ka ar civilo aizsardzību ir milzīgas problēmas. Un ko prezidents teica? Mums pastāv sistēma, kurā daudzi piedalās, bet nav skaidras atbildības; to labi

redzējām Covid-19 krīzes laikā. Sistēma nevar būt efektīva bez centrālās koordinācijas. Te es atgādināšu, ka tika izveidota, man liekas, 70 cilvēku sastāvā... kādas tur jums krīzes padomes un kas... Nu, bet atkal... Tā bija jūsu atbildība, un Valsts prezidents faktiski savā pirmajā runā pateica, ka jūs esat slikti strādājis.

Un vēl tad... Es gribētu vairāk necitēt Valsts prezidentu, bet par deklarāciju... Jo galu galā jums jau bija četri gadi, lai to visu izdarītu, ko... Valsts prezidents ir norādījis milzīgus trūkumus.

Jūsu deklarācijā ir dažas interesantas lietas, kurām es pievērstu visas sabiedrības uzmanību. Lūk, tāds ļoti skaists punkts – 125. punkts (citēšu): "Turpināsim attīstīt ar kaimiņvalstīm konkurētspējīgu kapitāla tirgu, paplašinot uzņēmumu pieeju finansējumam un investīciju iespējas ieguldījumiem Latvijas tautsaimniecībā. Valsts stratēģiskos aktīvus un kritisko infrastruktūru paturēsim valsts kontrolē. Atsevišķos gadījumos, ja tas nepieciešams kapitāla piesaistei un uzņēmuma attīstības nodrošināšanai, izmantosim tādus finanšu instrumentus, kas sekmē tautsaimniecības attīstību."

Izklausās ļoti smuki, bet te es atgādināšu, ka 2. decembra versijā jums tā pēdējā rinda bija šāda: "Atsevišķos gadījumos, ja tas nepieciešams kapitāla piesaistei un uzņēmuma attīstības nodrošināšanai, vērtēsim valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību iespējas kotēt biržā mazākuma akciju daļas līdz 20 procentiem."

Ko tagad esošais 125. punkts jums pasaka? Faktiski tas pasaka, ka jūs esat gatavi pārdot daļu no Latvijas valsts uzņēmumiem, kotēt biržā vai arī, kā te tagad ir teikts, izmantot "tādus finanšu instrumentus, kas sekmē tautsaimniecības attīstību". Tātad jūs esat paslēpuši zem šīm frāzēm... faktiski tā ir slēpta privatizācija – pārdot, piemēram, vienu miljardu vērtu uzņēmumu, un budžets iegūs 200 miljonus.

Es saprotu, ka... Kariņa kungs, laikam koalīcijas partneri tā riktīgi nepiekrita tai pirmajai jūsu versijai un tas teksts ir paprecizēts, jo ne jau visi vēlas iztirgot Latvijas valsts uzņēmumus.

97. punkts – par sašķidrinātās dabasgāzes termināli Skultē. Nu te es atgādināšu gan, ka šis terminālis... šā termināļa sāga faktiski ir ļoti sena, tā ir savā ziņā sākusies ar Jaunās konservatīvās partijas (toreiz vēl Jaunās konservatīvās partijas) sponsoriem, kuri ziedoja naudu un kuri vēlējās, lai šis terminālis... lai jautājums par šo termināli tiktu virzīts. Un tā ir tīri politiskā korupcija, ja jau konkrēts uzņēmējs ziedo naudu ar mērķi, lai attīstītu savu biznesu. Vēl jo vairāk tāpēc, ka tie attīstītāji, to skaitā arī šis uzņēmējs, publiski Latvijas Televīzijā teica, ka viņiem ir obligāti vajadzīgs līgums ar "Latvenergo".

Nu es teiktu, ka, protams, 97. punktā tagad vismaz tas teksts ir iestrādāts tāds, ka tas līgums ar "Latvenergo" nevar būt, jo, ja būtu līgums ar "Latvenergo" un terminālis, kurš... Vai tas ir vajadzīgs vai nav vajadzīgs? Es nedomāju, ka tas ir vajadzīgs.

Es domāju, ka pareizāka bija tāda iniciatīva, kāda bija Zaļo un Zemnieku savienības iniciatīva jau 2011. gadā (ja es nemaldos), kad mēs teicām: jābūvē terminālis Ventspilī. To varētu būvēt Liepājā, tas būtu daudz prātīgāk. Ventspils vai Liepāja – izvēlēties, nevis uzbūvēt, atsavinot – atsavinot! – simtiem cilvēku zemes īpašumus vai arī apgrūtinot viņus un izbūvējot trasi, lai gan, būvējot Liepājā un Ventspilī, tur neko nevajadzētu atsavināt un, tā teikt, radīt grūtības Latvijas iedzīvotājiem.

Vēl viena lieta, ko gribu piezīmēt, – jūsu valdības laiks ir pagājis kovida zīmē. Protams, par to var strīdēties un atcerēties visu, kas bija, arī interesantos gadījumus, kur var ar smaidu tagad atcerēties, lai gan toreiz cilvēki nesmaidīja. Bet viena lieta gan. Jums sēž blakus Čakšas kundze.

Es klausījos šorīt no rīta ziņās mediķus, un viņi teica, ka kovida laiks ir atstājis būtisku iespaidu uz bērnu imunitāti, bet jums jau, Kariņa kungs, valdībā taču arī bija mediķi. Vai tad toreiz jūs nevarējāt ieklausīties, ko teica opozīcija un citādi domājošie – ka tā izolēšana un tas, kas notika, kad cilvēki, tai skaitā bērni, netika pie ārstiem... ka būs sekas. Tagad profesionāļi atzīst, ka tās ir sekas un bērnu imunitāte ir traumēta. Ko mēs paglābām, es nezinu, bet bērni un acīmredzot atsevišķas sabiedrības grupas ir cietušas no kovida ierobežojumiem un jūsu valdības politikas.

Šodien jūs savā runā pieminējāt arī tādu lietu kā emigrācija un aicinājāt domāt plašāk. Noslēdzot es gribētu teikt, ka mums tiešām ir jādomā plašāk, un, ja mēs tā plaši domājam, tad nav neviena argumenta, lai mēs varētu balsot "par" Kariņa valdību.

Aicinu domāt plaši un balsot "pret" Kariņa valdību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātei Skaidrītei Ābramai.

S. Ābrama (PRO).

Priekšsēdētāj! Cienījamās deputātes un deputāti! Sākšu ar iepriecinošu ziņu. Izrādās, Spīdolas tēls joprojām ir dzīvs ne tikai latviešu folklorā, bet arī Latvijas politikā – beidzot mūsu ievēlētie lāčplēši ir tikuši vaļā no Veselības ministrijas, kas, izrādās, ir ļoti toksiska, jo var riskēt ar netikšanu nākamajā Saeimā. Spīdola ir pierunāta un uzņemas vadību. Visu cieņu Spīdolai!

Es saprotu, ka ar to brīdi arī punkts ir pielikts amatu dalīšanai, ministriju dalīšanai. Viss ir noticis, viss ir beidzies, un mēs varam teikt, ka šodien sākas jauna, daudzsološa, skaista dzīve. Bet vai tiešām tā mūsu nākotne būs tik daudzsološa? Te mans iepriecinājums, priecīgās sajūtas beidzas un parādās tāda zināma skepse. Diemžēl tā tas ir, un man uzreiz ir jāpasaka, ka tas iepriecinājums ir labs, bet tomēr es balsošu "pret" jauno valdību. Un kāpēc to es darīšu?

Pirmām kārtām, vērojot visu to koalīcijas veidošanas gaitu, visas tās zināmā mērā negācijas, kas bija arī pret jaunpienācējiem no politikas ilgdzīvotājiem, man ir grūti noticēt, ka jaunajai valdībai būs pa spēkam tādi ļoti sarežģīti uzdevumi kā nevienlīdzības mazināšana, korupcijas izskaušana, valsts pārvaldības procesa efektivizēšana un galu galā ekonomikas transformēšana no ugunsgrēka režīma uz pelnošo režīmu. Par to jau ļoti daudz kas šeit tika runāts, un es mēģināšu koncentrēties uz tām lietām, par ko vēl netika runāts.

Kāpēc šī mana skepse? Man liekas, ka tā lielākā nelaime mūsu Latvijas politikā ir (man atkal jāsaka šie vārdi) politikas ilgdzīvotāju nespēja uzdrošināties kaut ko pamanīt, izanalizēt savas kļūdas, saprast, vai viņi ir spējīgi mainīties, kaut kā sākt dzīvot citādi un vai vispār šīs spējas atbilst tam, ko uzņemas darīt.

Es arī sāku vērtēt, analizēt jauno deklarāciju. Es pat nezinu, kurš tas bija eksemplārs. Kaut kāds vakardien klejojis... vai otrais, vai trešais, vai ceturtais, jo diemžēl koalīcija neuzskatīja par vajadzīgu atsūtīt to arī opozīcijai, lai mēs šeit tiešām jau būtu iepazinušies ar galavariantu. Pieļauju, ka tas bija kaut kas ļoti tuvs galavariantam. Lasīju tās tēmas, kuras man ir zināmas un kuras saprotu... Esmu arī kādreiz piedalījusies valdības deklarāciju papildināšanā. Es saprotu, ka tas ir... Nu, kā lai saka, jā, viss ir skaisti uzrakstīts, bet mēs zinām, kā top deklarācijas, un mēs zinām, kā pēc tam top rezultāti un vai tā deklarācija dzīvo savu dzīvi un rezultāti (tas, kas notiek) atkal dzīvo citu dzīvi. Diemžēl tas ļoti bieži notiek valsts pārvaldībā. Tās ir divas dažādas lietas, kas kaut kā nespēj satikties.

Tad es sapratu tā – jāpaskatās... Ir tāds teiciens: "Neklausies manos vārdos, skaties uz maniem darbiem!" Nu, kur ir tie darbi? Šodien bija ļoti skaistas runas. Tiešām Kariņa kungs visu pareizi

pateica, visu tā, kā arī mums ir bijis mūsu programmā – darīsim to un to, un to. Es atceros: arī iepriekšējās valdības noteikti to bija runājušas. Bet paskatīsimies uz tiem darbiem, nevis tikai uz runām.

Es atvēru 2018. gada valdības deklarāciju, kur, atceros, arī mēs bijām rīcības plānā likuši daudzus punktus, un paskatījos uz tām tēmām, par ko es jau teicu, kas varbūt šodien nav izskanējušas un kur es arī kaut kādā veidā piedalījos ar mūsu iestādi ar saviem ieteikumiem.

Pirmām kārtām deklarācija bijusi, bet es neatradu nekādu deklarācijas izvērtējumu, valdības rīcības plāna izvērtējumu. Es domāju – katra nopietna organizācija, kas sāk rakstīt savu darbības stratēģiju (šajā gadījumā mēs varam teikt politiskajā valodā – valdības deklarāciju), pirms ķeras pie jaunā dokumenta, tomēr izvērtē, kas ir bijis iepriekš: ko mēs esam darījuši, kur mēs esam palikuši, apstājušies, un kāpēc tas nav noticis? Kā es jau teicu, es nekur neatradu šādu izvērtējumu. Deklarācija iepriekš arī bijusi tikpat apjomīga – 247 punkti ar entajiem apakšpunktiem, 180 lappuses, un tie jau bija beigās... Jāmeklē darbi, ne tikai vārdi, kas skaisti skanējuši.

Es atradu Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa ikgadējo ziņojumu Saeimai par Ministru kabineta paveikto līdz 2022. gada februārim. Nu, laikam jāuzskata, ka tas ir 13. Saeimas... deklarācijas un rīcības plāna izvērtējums. Kāpēc es par to runāju? Jo ļoti daudzas lietas, kas bija tur, es redzu arī deklarācijā, varbūt citādi pārformulētas, citi autori bijuši klāt. Un šie 247 punkti ar entajiem apakšpunktiem, kas ir vērtēts jau kā rezultāts, ir ļoti detalizēta, ierēdnieciska atskaite, bet es neredzu rezultātus, kas tad ir izdarīts.

Ļoti daudz punktos ir rakstīts: "izvērtēsim", "ierosinājām", "piedāvājām", "uzsākām"; bet rezultāti ir minimums. Kur ir kopbilde? Kur būs kopbilde no šiem pieciem blokiem, ko jūs piedāvājat šobrīd? Kur ir bijusi tā kopbilde no tiem blokiem, kas tika piedāvāti 2018. gadā?

Atsevišķas tēmas jūsu uzmanībai. Un tad droši vien mēs varam vilkt... veidot tiltu no iepriekšējās valdības uz tagadējo, kur ir ļoti daudz pārstāvju arī no iepriekšējās valdības, tā ka atbildība droši vien ir jāuzņemas arī šai jaunajai valdībai par to, kas ir izdarīts vai nav izdarīts iepriekš.

Dažas tēmas, kas man ir vairāk zināmas: moderna valsts pārvaldība, valsts aktīvu pārvaldība, cīņa ar korupciju. Bija rakstīts: reformēsim valsts pārvaldi, lai samazinātu korupcijas risku, turpināsim valsts pārvaldes reformu plāna īstenošanu, nodrošināsim, ka publiskā pārvalde ir efektīvākā Baltijas valstīs. Tagadējā deklarācijā mēs to vairs nelasām, jo saprotam, ka laikam tā bija pārāk augsta latiņa un to neviens nav spējis sasniegt un izpildīt.

Kas ir izdarīts šajā blokā? Šobrīd no 160 valsts iestādēm ir... Nekāda centralizācija īsti nav notikusi, ir dažāda grāmatvedība, nekādas funkciju centralizācijas, dažādas IT sistēmas, nav vienotu datu lēmumu pieņemšanai, neattīstīta datu tālāka izmantošana, nekāda biznesa inteliģence nav attīstīta, mākslīgā inteliģence, zema elektronizācijas pakāpe. Kas bija tiešām... Kovids bija tas, kas traucēja to darīt, ka mēs atkal esam kā pie sasistas siles un nekas nav darīts, un turpinām atkal tādā pašā veidā rakstīt: darīsim to un to?

Vai vēl labāks jautājums – par labas korporatīvās pārvaldības principu ieviešanu valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībās. Es brīnos, ka šajā starpposmā, kad ir bijusi iepriekšējā valdība un jaunā... Kāpēc no politiķiem mēs nedzirdam nekādu izvērtējumu par to, ko savos darījumos diezgan apšaubāmi ir darījuši "Latvijas valsts meži", par to, ko ir darījis "Latvenergo", iegādājoties Kaigu purvā vēja parka projektu, par to, kā "Sadales tīkls", "Augstsprieguma tīkls" uztaisa kaut kādu tarifu projektu, iesniedz cerībā, ka tie tiks apstiprināti, bet sabiedrības un dažu

iestāžu iejaukšanās rezultātā tomēr tos atmet atpakaļ, un mēs gaidām korekciju pat līdz 20 procentiem?

Kāpēc politiķi klusē? Kāpēc pat šajā ziņā tā labā korporatīvā pārvaldība nav nostiprināta – tas, kas bija jau iepriekšējā valdības deklarācijā? Viss process turpinās, vienaldzība un absolūta neieinteresētība kaut kur paskatīties plašāk.

Vēl labāk ir par korupcijas risku mazināšanu. Šī deklarācija arī pasaka to pašu, ko iepriekš rakstīja, – stiprināsim kapacitāti un tā tālāk, un tā tālāk. Vai ar to ir pietiekami? Cienījamie politiķi, kur ir jūsu publiskais viedoklis? Man liekas, mums katru nedēļu jārunā no tribīnēm sabiedrībai par mūsu lielo korupcijas risku, kas ir.

Tavara kungs, jūsu partijas biedrs Gatis Truksnis... Jums ir pieņemami tas, ko viņš dara? Tas ir arī partijas spogulis. Viņš taču ir jūsu partijā? *(Starpsauciens.)* Nav vairs. Nu, tā aizdomu ēna... Es saprotu, ka sarunāties nedrīkst... Pēc tam aizdomu ēna, kas bija par Jūrmalas darījumu... starp viesnīcu un dzīvojamo namu, visas šīs lietas, kur politiķi nereaģēja, kur nekas nenotiek. Tas sabiedrībā rada pārliecību, ka mūsu valstī korupcija ir pieļaujama, ka tā ir norma. Diemžēl. Šādus piemērus var atrast ļoti daudz – jaunajā deklarācijā saistībā ar veco deklarāciju.

Ko es ar to visu gribēju pateikt. Jā, es negāju analīzē par to, kas ir jaunajā deklarācijā, jo apzinos un zinu – papīrs pacieš visu un šobrīd mums ir "Klausies manos vārdos, bet neskaties uz maniem darbiem!", jo darbu vēl nav. Bet darbi ir bijuši iepriekš. Tāpēc es domāju, ka mums politikā joprojām ir aktuāls jautājums – vai tie, kas raksta deklarācijas, apzinās, ka tas, kas tur ir rakstīts, ir arī jāpilda un, ja tas netiks pildīts, par to būs atbildība?

Es saprotu, mums nav bijusi tāda tradīcija kādam šo atbildību uzlikt un meklēt, ko mēs darām. Kā jau sākumā teicu, deklarācijas tiek uzrakstītas, tās dzīvo savu dzīvi, bet valstī notiek tā, kā notiek, un tāpēc mēs esam tur, kur esam.

Tāpēc, es domāju, man ir šī skepse, bet es katrā ziņā novēlu, lai tā neattaisnotos jaunās valdības darbības laikā. Es domāju, ka tā ir ļoti vajadzīga ne tikai politiķiem, lai attaisnotu savu esību, bet arī mūsu sabiedrībai.

Tāpēc, lai arī balsošu "pret", es novēlu, lai jums tomēr izdodas kaut daļu no tiem 300 plus punktiem izpildīt un parādīt rezultātus! *(Starpsauciens.)* Jūs cerat, ka visi punkti tiks izpildīti? *(Starpsauciens.)* Es esmu reāliste, es esmu pārāk ilgi strādājusi...

Sēdes vadītājs. Ābramas kundze, atbilstoši Saeimas kārtības rullim sarunāties ar zāli nedrīkst. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Tātad, kolēģi, nākamais debatēs – deputāts Edmunds Zivtiņš.

E. Zivtiņš (LPV).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Ministru prezidenta kungs! Godātie deputāti, cienījamās deputātes! Dāmas un kungi! Latvijas tauta! Nedaudz sarkasma un varbūt nedaudz arī humora, tāpēc ka bez humora prātā var sajukt no visa tā. "Krišjāņa Kariņa valdības mērķis: Latvijas ekonomikas transformācija labākai dzīvei Latvijā." Vēlreiz. Valdības mērķis – labākai dzīvei Latvijā!

Es gribu, liekot roku uz sirds, lai visai Latvijai, visiem iedzīvotājiem – pensionāriem un tā tālāk, ne tikai valdībai –, būtu labi, bet, kā jau teicu, tas tāds īss... sarkasms, nedaudz humora.

Kopumā es šeit, kolēģi, esmu nācis, lai strādātu, nevis bikses deldētu, tāpēc nākšu ar konkrētiem piedāvājumiem, jo saprotu, ka tikai un vienīgi kopā mēs varam kaut ko izveidot un sasniegt.

Un, runājot par to iepriekšējo, Kariņa kungs, mēs jums piedodam, bet neko neaizmirsīsim. Tā būs!

Bet, runājot konkrēti. Man ir trīs tiešām tādas sirds tēmas, pie kā es gribētu pieskarties un uzrunāt... Tās ir iekšlietas. Uzrunāt tātad iekšlietu ministru Kučinska kungu, satiksmes ministru... šobrīd vēl, bet... tātad Vitenberga kungu, zemkopības ministru Šmita kungu un nedaudz arī Čudara kungu un pieskarties pie šīm tēmām. Un kāds ir mans piedāvājums? Es šobrīd redzu, ka mēs nevaram vairs domāt pa vecam, absolūti nevaram. Valdības deklarācija atspoguļo tādu naftalīnu, izstaro tādu... nu, tur nav nekas tāds. Pie tam pirmajā versijā, ko es lasīju, bija dažas labas domas, es pat tās sev atzīmēju, pieņemsim, par automašīnu tehniskās apskates periodiskumu (tā pēc tam pazuda) un Iekšlietu ministrijas dienestu telpu jautājumu. Jaunajā deklarācijā, kas tagad bija no rīta dabūjama, vairs nebija šie jautājumi. Es varbūt palaidu garām, tad es atvainojos.

Bet konkrēti. Šobrīd Iekšlietu ministrijā ir ļoti labas formas, automašīnas, aprīkojums, tiešām daudz kas ir labs, bet, kā es to redzu, tad šobrīd tās naudiņas ir tik, cik ir, vairāk nebūs. Iekšlietu ministrijai pieder 240 nekustamie īpašumi, un tikai 9 no tiem ir vai nu restaurēti, vai uzbūvēti no jauna. Tad faktiski sanāk tā: nepieciešami 300 miljoni eiro, lai to visu uzlabotu. Tās naudiņas, visticamāk, nebūs. Tāpēc mans piedāvājums ir konkrēts – nekustamie īpašumi ir pilnīgi jāizsvītro no Iekšlietu ministrijas, lai ar to nenodarbotos Iekšlietu ministrija, un īsā laikā. Tātad sanāk tā: ja mums ir deviņas jaunas telpas, tad, šādos tempos virzoties, mēs pēc apmēram 200 vai 300 gadiem varēsim sakārtot visus šos telpu jautājumus. Tad mans piedāvājums ir konkrēts – atdot to privātajiem uzņēmējiem ar ilgtermiņa līgumiem, pasūtīt, lai uzņēmējs atnāk un paprasa policijai: "Kādas telpas jums vajag – kopā ar ugunsdzēsējiem vai vēl ar kādu?" Uzbūvē šīs telpas četros gados, un pēc četriem gadiem mums visiem ir smukas un jaukas telpas, un policisti, ugunsdzēsēji un visi pārējie ir pateicīgi.

Jāpārskata pēc būtības šībrīža likumdošana. Mēs nodarbojamies ar daudzām lietām, kas mums nav vajadzīgas. Jādeleģē uzdevumi. Piemēram, brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrībām ir nepieciešami četri miljoni. Un, Kučinska kungs, jūs aizmirsīsiet jebkādas problēmas ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, ar viņu reaģēšanas laiku un visu to specifiku, kas ir, jo tie ir cilvēki, ļoti azartiski cilvēki, kas pilda šos pienākumus, neraugoties ne uz ko.

Varu pastāstīt kādu gadījumu par šiem cilvēkiem, kas viņus raksturo. Tātad deg malkas šķūnis, izbrauc brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība. Viņi sazvanās, saskrien visi kopā. Viens atskrien bez drēbēm, apakšbiksēs. Viņam saka: "Tu – malā, tu mums nederi," un aizbrauc uz notikuma vietu visi tie, kas atskrēja drēbēs. Tad, kad viņi ierodas tur, tas tanīs apakšbiksēs ir priekšā un jau regulē satiksmi. Tātad viņi visi – brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības – ir savas lietas profesionāļi un ar sirdi un dvēseli par to deg. Ir jāattīsta arī policistu palīgu dienests, tur ir resurss apakšā. Tiešām to var izdarīt.

Runājot par masu pasākumiem – vajag atdot apsardzei. Tātad privātiem komersantiem vajag atdot konvoju un masu pasākumus, lai ar to nenodarbojas policija, jo tas ir pārāk dārgi valstij. Un pašvaldības policijai – deleģēt sabiedriskās kārtības nodrošināšanu, ar ko jau viņi šobrīd nodarbojas, tur var arī nepilngadīgo lietas... ar ko viņi nodarbojas, un tieši tāpat ar ceļu satiksmes noteikumu uzraudzību – ar tehniskiem līdzekļiem. No policijas to vajag ņemt nost.

Šobrīd mums ir 11 operatīvās darbības subjekti, tikai pateicoties Raimonda Paula kreatīvām idejām un risinājumiem nav 12. – kultūras policijas. Tātad tās funkcijas visas ir vajadzīgas, tās visas ir jāpilda, bet šeit ir jāskatās, vai tiešām mums vajag 11 atsevišķas karaļvalstis.

Iekšējās drošības akadēmija deklarācijā ir ļoti laba lieta, to vajag darīt. Un es piebildīšu vēl vienu lietu – policistiem nav poligona; ir nepieciešams poligons policistiem. Šobrīd Rīgā policijai trūkst 40 procenti personālsastāva. Ja esat ievērojuši, Ceļu policijas vispār ir gaužām maz, un es jums pateikšu, ar ko tas lielā mērā ir saistīts. Ne tikai ar to, ka trūkst naudiņas algām vai ar vēl kaut ko, jo viņi visi arī ir savas nozares profesionāļi un jūt... tā teikt, deg par darbu. Ļoti liela nozīme šībrīža Iekšlietu ministrijā ir Iekšējās drošības birojam, ļoti liela nozīme. Daudzi to nesaprot, bet viņiem ir viena problēma – Iekšējās drošības birojam galvenais rezultatīvais rādītājs ir kriminālvajāšanai nodotie procesi. Tā nedrīkst būt. Tātad viņiem ir jānodarbojas ar prevenciju un jāizskaidro būtība. Viņiem ir jāpalīdz policistiem, ugunsdzēsējiem un visiem pārējiem darbiniekiem strādāt, nevis jābūt kā bubuļiem. Cilvēki uztraucas, baidās pat izteikt vadītājam brīdinājumu, jo pēc tam viņus IDB paņems pie dziesmas. Ļoti nopietna lieta. Tā ka faktiski es piedāvāju kreatīvus tādus... un pilnīgi pa jaunam domāt. Paldies.

Vēl. Par satiksmes nozari ļoti īsi pateikšu. Tātad jebkuru labu lietu var kapitāli sačakarēt. Un šeit es runāju par stabiņiem. Tā tiešām ir progresīva lieta, bet, tā kā tos bieži vien piemēroja Rīgas pilsētā... nu ļoti neprofesionāli, es teikšu tā. Un vēl viena lieta, kā es to redzu un ko mēs noteikti izdarītu, un es ieteiktu arī jums izdarīt, un mēs to lietu atbalstīsim, ja tā būs, – autoceļu fonda izveidošana. Nopietni. Autoceļu fonda izveidošana. Šobrīd autovadītāji nomaksā dažādās nodevās un nodokļos 800 miljonus eiro. Es domāju, ka šogad ar tām degvielas cenām tas būs jau miljards. Autoceļi saņem atpakaļ 320 miljonus. Nav godīgi. Tātad tai naudai, ko autovadītājs maksā (vai viņš maksā to sodos vai ceļa nodoklī, vai jebkurā citā nodevā), ir jānāk atpakaļ, ir jānāk atpakaļ uz ceļa: pie autovadītāja, pie gājēja, pie sabiedriskā transporta, pie attīstības.

Viena no svarīgākajām, ko es sev uztveru arī... Mana pirmā izglītība ir mežsaimniecība. Jūsu deklarācijā ir runāts par mežsaimniecību, bet nav ne vārda par meža rūpniecību. Ir meža saimniecība un meža rūpniecība.

Nedaudz par skaitļiem. Šobrīd mūsu valsti 52 procentu apmērā sedz meži. Pirmās Latvijas laikos, ko mēs uzskatām par tādiem tiešām labiem laikiem, kad mums bija izaugsme un pacēlums, bija 1,5 miljoni hektāru meža, šobrīd ir 3,4 miljoni hektāru meža, un koksne mums ik gadu pieaug. Tātad tās pieaugums ir lielāks, nekā mēs spējam nozāģēt, un šeit ir resursi apakšā. Mēs jau runājām ar jūsu kolēģi. Tātad koksne, dedzināmā kūdra un pat atkritumi, bet, nu, atkritumi citi. Ir iespējams iegūt 700 tūkstošus tonnu kūdras, kas ir divi miljoni megavatstundu enerģijas gadā. Kūdru jau tāpat nededzina, to proporcijā 30 uz 70 jauc, un tad veidojas degmasa. Pieci miljardi eiro mums šobrīd sapūst mežos, kurus mēs varētu izmantot un ieguldīt savā attīstībā.

Modelējot prognozēto Eiropas Savienības normu aktus (to secinājuši mūsu zinātnieki no "Silavas" institūta, nevis es), mežizstrāde samazināsies par 3,4 miljoniem kubikmetru. Ja mēs palielināsim aizsargājamās platības no šībrīža 18 uz 30 procentiem – tā būs diezgan liela katastrofa. Eksports samazināsies par 1,5 miljardiem, un kopā zaudēsim 14 tūkstošus darba vietu. Šobrīd mums, tā teikt, koksne uzkrājas zaļajā noliktavā, mežā, un tur arī tā sapūst.

Kolēģi, paldies, ka noklausījāties mani. Tiešām ceru uz konstruktīvu sadarbību un, lai arī kā būtu, vēlu jums veiksmi, lai Latvija augtu, izaugtu un mums visiem būtu labāk dzīvot – ne tikai ministriem un deputātiem, bet pilnīgi visiem.

Paldies. Veiksmi jums! *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Kolēģi, pirms turpinām debates, es jūs informēju, ka ir saņemts deputātu Raivja Dzintara, Ainara Latkovska, Edgara Tavara, Viktora Valaiņa un Kaspara Briškena iesniegums ar lūgumu turpināt Saeimas šī gada 14. decembra sēdi bez pārtraukuma līdz visu darba kārtības jautājumu izskatīšanai. Kolēģi, vai ir iebildumi? Ja iebildumu nav, strādājam līdz visu darba kārtības jautājumu izskatīšanai.

Nākamajam vārds debatēs deputātam Andrim Sprūdam.

A. Sprūds (PRO).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāja kungs! Cienījamās deputātes, godātie deputāti! Dažus vārdus vai dažus akcentus par to, kas ir valdības deklarācijas pirmajā sadaļā – par drošību un ārpolitiku. Ne velti tā ir valdības deklarācijā pirmā sadaļa, jo tiešām tas, kas ir noticis pēc 24. februāra, ir mainījis drošības situāciju gan globāli, gan Eiropā, gan, protams, tam ir tieša ietekme uz Latviju. Tāpēc šī saruna vai šie akcenti arī no PROGRESĪVAJIEM zināmai ceļamaizei valdībai ir ļoti svarīgi.

Tas, ko mēs šobrīd redzam, ir impēriskā revanšisma domāšana sazobē ar modernajiem karadarbības līdzekļiem, kas rada tiešus izaicinājumus arī mūsu sabiedrībai. Protams, Latvijai šajā kontekstā ir jāveic aktivitātes ārpolitiskajā laukā un jāīsteno mājasdarbi. Ja vēlies mieru, gatavojies karam. Šajā kontekstā principā nekas nav mainījies. Lai mēs būtu drošībā, tiešām ir jāgatavojas.

Pirmais lielais bloks – par ārlietām. Protams, jāgatavojas kopīgi ar sabiedrotajiem. Šeit transatlantiskā kolektīvā aizsardzība ir mūsu drošības stūrakmens, ir bijis un vienmēr būs. Protams, ASV ir mūsu drošības atslēgas sabiedrotais. Šīs attiecības ir jākultivē, un te sava loma noteikti ir arī parlamentam, jo, kā mēs redzam arī attiecībā uz ASV, daudzas lietas vairs nav pašsaprotamas. Tāpēc arī šeit Latvijai sava loma ir spēlējama.

Tomēr karš notiek Eiropā, un tāpēc arvien lielāku stratēģisko, aizsardzības un arī atbildības nozīmi iegūst Eiropas Savienība. Vairāk Eiropas nenozīmē mazāk transatlantisko attiecību, tieši otrādi – Eiropai ir jāuzņemas lielāka loma aizsardzības stiprināšanā, kopīgas aizsardzības stiprināšanā mijiedarbībā ar kaimiņiem, un Latvijai noteikti šeit ir sava loma. Latvijai ir jāstiprina uztvere un nedrīkst atslābt šīs uztveres stiprināšanā. Krievijas agresija ir eksistenciāls apdraudējums mums visiem, jo Eiropa ir atšķirīga, un te, protams, mums, esot uz frontes līnijas, ir jāspēlē šī atbildīgā, nozīmīgā loma.

Ir arī jāatgādina, ka konsekvents atbalsts Ukrainai ir ļoti svarīgs, lai Ukraina uzvarētu šo karu un beigās arī mēs visi būtu drošībā. Latvijai jāiestājas par to, ka Eiropas Savienība stiprina aizsardzības spējas. Militāro un tehnoloģiju industriju koordinēšana, lai pilnvērtīgi nodrošinātu bruņojuma piegādes, militārā savietojamība un mobilitāte, kiberdrošības stiprināšana – šeit ir virkne instrumentu gan pašai Eiropai, gan reģionālajām iniciatīvām. Un, nenoliedzami, mums ir jāstiprina arī aktīva dalība kaimiņu politikā, tā ir gan morāla atbildība, gan reāla politiskā nepieciešamība.

Bet stratēģisko izaicinājumu ēnā neaizmirsīsim par tiesiskumu. Šajā deklarācijā ir pieminēts starptautiskais tiesiskums, bet tas netiek attiecināts uz to kopienu, ko mēs paši definējam kā līdzīgi domājošu un vērtībās balstītu kopienu. Tiesiskums nedrīkst kļūt par kolaterālo kritušo kopienā, kas uzņemas it kā lielāku ģeopolitisko atbildību, bet var zaudēt savu vērtību pamatu, kurā, protams, tiesiskums spēlē nozīmīgu lomu. Mums nav jākautrējas atgādināt arī dalībvalstīm, kas šo tiesiskumu neievēro, ka tas ir viens no Eiropas Savienības fundamentālajiem principiem un pamatiem.

Tagad pie mājasdarbiem. Visaptverošā valsts aizsardzība. Tiks palielināts finansējums aizsardzības izdevumiem un ieviests valsts aizsardzības dienests. Mēs, PROGRESĪVIE, atbalstām gan aizsardzības izdevumu pieaugumu, gan arī valsts aizsardzības dienesta ieviešanu. Taču, pieaugot aizsardzības finansējumam, jāpieaug arī atbildībai par šā finansējuma izlietojumu. Varam sākt ar Valsts kontroles rekomendāciju ieviešanu. Diemžēl valdības deklarācijā nav ne vārda par Valsts kontroli. Valsts kontrole kā institūcija šeit mums nav principā... vismaz ne šeit, šajā konkrētajā dokumentā.

Runājot par valsts aizsardzības dienestu, būtu jāievieš arī skaidrība, par kādu konkrētu modeli mēs runājam. Informācija ir pretrunīga, un valdības deklarācija nekādu skaidrību šajā jautājumā nesniedz.

Šobrīd esam pārņēmuši nekvalitatīvi izstrādātu likumprojektu, ko kritizējis arī Saeimas Juridiskais birojs. Šeit būs ļoti daudz darāmā, lai beigās mēs nonāktu pie kvalitatīva likumprojekta un arī pie kvalitatīva valsts aizsardzības dienesta. Ir jāpieņem tāds likums, kas nesabojātu šo dienestu pašos tā pirmsākumos.

Lieliski, ka valdībā strādās sešas sievietes – un visu cieņu viņām, protams! –, bet dzimumu līdztiesība nav pieminēta ne ar vārdu deklarācijas 328 prioritātēs. Protams, acīmredzami – dzimumu līdztiesība diemžēl nav starp valdības prioritātēm, arī ieviešot valsts aizsardzības dienestu, un šo aspektu jau iepriekš ir kritizējis tiesībsargs.

Sabiedrība daudz aktīvāk būtu jāiesaista efektīvākā, visaptverošā valsts aizsardzībā un, protams, arī civilajā aizsardzībā. Sabiedrības informēšana, informācijas saskaņošana, uzraudzība ir tikai daļa no instrumentiem. Būtu svarīgi, lai katrs cilvēks apzinātos savu vietu krīzes situācijā. Un, protams, arī koordinēšana starp valsts un pašvaldību institūcijām ir ļoti svarīga, lai civilā aizsardzība veiksmīgi darbotos.

Un visbeidzot vēlos uzsvērt: pilnveidojot valsts drošību un aizsardzību, neaizmirsīsim par svarīgu konceptu, svarīgu aspektu, – cilvēka drošību. Cilvēka drošība ir brīvība no bailēm un trūkuma.

Un sabiedrības noturībspēja, sabiedrības saliedētība, arī cilvēka drošība ir tā mūsu drošības klints, uz kā mēs varam bāzēt arī mūsu ilgtspējību, noturībspēju... un drošāku valsti.

Tāpēc mēs neatbalstīsim valdību konkrētajā balsojumā, bet... Protams, lai mums visiem kopīgi izdodas veidot šo – ilgtspējīgāku, saliedētāku un drošāku valsti!

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Debatēs vārds otro reizi deputātam Aināram Šleseram.

A. Šlesers (LPV).

Godājamais priekšsēdētāja kungs! Godājamie kolēģi! Pirms kāda laika premjers Kariņš teica: "Draugi, nav labi!" *(Starpsauciens.)* Es nevaru sarunāties ar zāli.

Bet tas, kas nav labi, – ka no šīs tribīnes šodien pārsvarā runā opozīcija. Un te varētu vēl spoguli nolikt – tā, lai katram opozīcijas pārstāvim būtu iespēja paskatīties, kā viņš runā, jo te jau sēž tā kā koalīciju veidojošās partijas... Nē, atsevišķi cilvēki ir izteikušies...

Bet kopumā tas mans aicinājums netika saklausīts... Un tiešām būtu ļoti patīkami, ja, kamēr vēl šī sēde notiek, cilvēki, kuri jau pēc kāda neilga brīža tiks apstiprināti par ministriem, varētu atnākt uz tribīni un tiešām izklāstīt šīs trīs prioritātes, ko viņi grib izdarīt.

Es saprotu, ka ir pagājis pusotrs mēnesis, sastādot valdības deklarāciju, – visi ir strādājuši, ir bijušas dažādas darba grupas (kā tas ir izskanējis). Bet izmantojiet šo iespēju, jo dialogs kaut kur kuluāros, kaut kur... kafejnīcā te, lejā, ēdnīcā vai kur citur – tā ir viena lieta, bet ir ārkārtīgi svarīgi, lai nākamo četru gadu laikā no šīs tribīnes būtu dialogs starp pozīciju un opozīciju. Ne jau tāpēc, ka opozīcija uzzinās uzreiz kaut ko jaunu, bet tāpēc, ka ir svarīgi (ņemot vērā to, ka zālē ir apmēram 50 jauni deputāti, kas nekad nav bijuši politikā, 75 – tie, kas nav strādājuši 13. Saeimā), lai tomēr varētu notikt domu apmaiņa; lai varētu notikt dialogs, diskusija un arī kritizēšana, jo, ja kāds baidās no kritikas, tad nekas labs tur nav gaidāms.

Man šķiet, ka... Ja jūs šodien neesat gatavi šīs trīs prioritātes nosaukt, es ceru, ka jūs nāksiet uz šo tribīni tad, kad tiks apstiprināts budžets, un varēsiet tiešām aizstāvēt tās prioritātes, kuras būs budžetā iekļautas, un varēsiet paskaidrot, kāpēc jūs esat atteikušies no citām prioritātēm. Jo negribētos, lai būtu tā, ka tagad cilvēki šīs vairāk nekā 300 prioritātes izlasa un beigās, tad, kad būs pagājuši četri gadi, konstatē, ka lielākā daļa šo prioritāšu ir palikušas uz papīra. Es domāju, ka tas nebūtu pareizi.

Tā ka, godājamie topošie ministri, es aicinu: nospiediet podziņu, ka jūs gribat debatēt, un jums ir iespēja. Šī tribīne ir jūsu rīcībā.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Naurim Puntulim.

N. Puntulis (NA).

Godātais Saeimas priekšsēdētāj! Premjer! Kolēģi! Es atvainojos tiem, kam varbūt tas šķiet nelaikā, taču es esmu vīrs, kas tur doto vārdu. Iepriekšējā sēdē es – kā Nacionālās apvienības deleģēts kultūras ministrs – solīju argumentēti reaģēt uz vēstuli, ko parakstījuši vairāk nekā 400 kultūras un sabiedriskie darbinieki, kas, kā loģiski secināms no vēstules satura un tajā uzdotā jautājuma, vēlēšanās nav balsojuši par Nacionālo apvienību.

Šī ir absolūti politiska vēstule, kurā ir analizēts tikai un vienīgi mans politiskais balsojums Saeimā. Vēstule ir veidota no pozīcijas un uzsverot – "mūsuprāt". Ikvienam demokrātiskas sabiedrības pārstāvim ir tiesības izteikties no pozīcijas – "manuprāt". Un tad, atrodot domubiedrus, apvienoties vēstulēs, organizācijās vai politiskajos spēkos un tad jau kopā teikt – "mūsuprāt"...

Arī Nacionālajai apvienībai ir tiesības uz jebkuru jautājumu vai tā iespējamo risinājumu raudzīties no skatpunkta "mūsuprāt" (piemēram, vienojoties un atbalstot jaunās valdības deklarācijā ietverto punktu, kas skan šādi: nodrošināsim vienā mājsaimniecībā dzīvojošu cilvēku tiesību un interešu aizsardzību neatkarīgi no dzimuma un vecuma). Un, pēc Nacionālās apvienības domām, ir iespējami dažādi veidi – nevis viens vienīgs veids –, kā to nodrošināt.

Tiesības uz "mūsuprāt" ir jebkuram politiskajam spēkam šajā Saeimas zālē, bet visu izšķir demokrātiskais vairākums, demokrātiski ievēlētas Saeimas vairākuma balsojums.

Kādēļ šāda politiska vai ideoloģiska satura vēstule ir tapusi? Pirms četriem gadiem, stājoties kultūras ministra amatā, savās pirmajās intervijās es minēju, ka beidzamajos gados sabiedrības

polarizēšanās divās atšķirīgās ideoloģijās ir ļoti saasinājusies Rietumu sabiedrībā un tātad arī Latvijā. Es vienmēr esmu uzsvēris, ka abām šīm ideoloģijām ir vieta mūsu un jebkurā demokrātiskā sabiedrībā. Un Saeimas Sēžu zālē politisko spēku tradicionālais izvietojums ļoti precīzi ilustrē šo situāciju: vienā flanga galā mēs redzam konservatīvas idejas pārstāvošo Nacionālo apvienību, pretējā – liberālas vērtības pārstāvošo partiju "Progresīvie". Bet pats svarīgākais un pats vērtīgākais ir tas, ka tribīne ir viena. Tā ir šeit, centrā, un tā pilda savu galveno uzdevumu – nodrošina abiem flangiem jeb visiem vienādas tiesības cieņpilni paust un cieņpilni aizstāvēt tās vērtības, ko katram no šiem spēkiem uzticējuši aizstāvēt tūkstošiem vēlētāju.

Nesen šo divu ideoloģiju pretstāvi, kas šobrīd piedzīvo pieaugošu saasinājumu plašā sabiedrībā, lieliskā izrādē "Žižeks. Pītersons. Gadsimta duelis" aktualizēja režisors Alvis Hermanis, bet, manuprāt, šai diskusijai jābūt daudz plašākai nekā no teātra skatuves vai pat no Saeimas tribīnes, tai jābūt plašai un publiskai, iesaistot un dodot vienādu iespēju aizstāvēt savus uzskatus tajā viedokļu līderiem no abām šīm ideoloģijām vai abiem flangiem – gan no liberālā, gan no konservatīvā. Un lieliska platforma šādam diskusiju ciklam, manuprāt, būtu tieši sabiedriskais medijs. Es esmu gatavs iesaistīties tajā un aicināt tajā iesaistīties visplašāko sabiedrību.

Un visbeidzot. Ja vēstules autori mani aicina iespējamo nākamo periodu aizvadīt atbilstoši Satversmē noteiktajām pamatvērtībām, tad... Uzskatu, ka jau iepriekšējā periodā esmu to godam veicis. Un tieši šādi – atbilstoši Satversmē noteiktajām pamatvērtībām – esmu gatavs to turpināt.

Paldies par uzmanību. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Jānim Vucānam.

J. Vucāns (ZZS).

Augsti godātais Saeimas priekšsēdētāj! Esošie ministri un ministra amata kandidāti! Kolēģi! Šodien vairākkārt ir izskanējuši vārdi "ceļa karte", "ceļamaize". Un pēc būtības tas, ko mēs šeit šobrīd darām, – mēs tiešām, ļoti labi apzinādamies, kāds būs šīs sēdes iznākums, galarezultāts balsojumā, cenšamies nākamajai valdībai gan iezīmēt ceļa karti, gan dot ceļamaizi.

No tiem 327 punktiem, kas ir iezīmēti valdības deklarācijā, acīmredzot jebkurš no mums var izvēlēties kādus, par kuriem runāt, kādus, kas viņam un viņa paša darbībai Saeimā šķiet visbūtiskākie.

Tas, kas arī jau iepriekš tika pieminēts un kas arī man, runājot par šo valdības veidoto ceļa karti, šķiet... nu, neteikšu, ka dīvaini, bet – es gribētu kaut ko citu tā vietā redzēt... Bet tas nav izņēmums attiecībā uz šo valdību; tas tā tiešām ir bijis arī iepriekšējās valdībās – ka tā ceļa karte, kā jau šodien tika minēts, ir visai... plakana. Plakana tajā ziņā, ka... nevis tajā ziņā, ka tur norādīts nav daudz un ļoti atbalstāmu darbu (tādi tur ir!), bet ka tur nav... tur nedod izpratni par to, kādā secībā mēs tos darbus darīsim.

Protams, jūs uzreiz varat teikt, ka būs valdības rīcības plāns un tajā tad visu saliks pa plauktiņiem. Taču jebkurā gadījumā mēs uz šo valdības deklarāciju droši vien skatāmies tādā veidā, ka jebkurai no tām lietām, kas tur iezīmēta, arī tajā valdības rīcības plānā ir jāparādās – vai nu tādā, vai citādākā termiņā.

Katram no mums, kas esam nākuši politikā, ir savs redzējums par to, kā darboties, kā veidot šādus plānus, un to savu redzējumu mēs katrs savā dzīvē kaut kādā veidā iegūstam un droši vien arī mēģinām... atjaunot. Atjaunot šo savu izpratni, kā darboties.

Es pieļauju iespēju, ka cilvēki citos Latvijas reģionos – Latgalē, Vidzemē, Sēlijā, Zemgalē, Rīgā – to dara citādāk, bet tie, kas dzīvo Kurzemes piekrastē... tad, kad viņiem kaut kas nav skaidrs, viņi aiziet pie jūras un tad paskatās: ir liedags, ir piekrastes ūdeņi, ir selga jeb dziļūdeņi; ir tas, kas ir pirms horizonta, un tas, kas ir aiz horizonta, – tas, ko mēs nemaz neredzam.

Un arī šajā valdības deklarācijā, manā skatījumā, ir visas šīs piecas manis nosauktās kategorijas. Un rīcības plānā tad, es ceru, tās arī tiks saliktas... tajās lietās, kas ir liedagā... Līdzībās runājot, tas, kas ir liedagā... Es saprotu, ka tas ir tas, ko jūra ir izskalojusi, ko jūrai vairs nevajag. Bet acīmredzot tādas lietas mums ir palikušas – gan saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu, gan saistībā ar ostu lietām, gan saistībā, es domāju, arī ar augstskolu reformu, jo mēs redzam, ka tās pašas augstskolu padomes, kuras tagad ir izveidotas, īsti varbūt nepilda tās funkcijas, ko mēs komisijā tad, kad lēmām... ko mēs tām devām un ar kādu mērķi devām. Un tad tās ir tās "liedaga lietas".

Bet ir arī tās lietas, kas ir aiz horizonta. Un šeit, es teikšu godīgi, mani šodien ļoti, ļoti uzrunāja jaunā (nevis gados jaunā, bet Saeimā jaunā) kolēģa Briškena kunga teiktais par to, kā viņš redzēja mūsu darbību Baltijas un Ziemeļvalstu reģionā. Un šis redzējums man ir ļoti tuvs.

Un, manuprāt, tā ir viena no tām caurviju tēmām, par kurām šajā valdības deklarācijā ir tātad viens konkrēts punkts – 46. punkts. Tur ir runa par to, ka mums būtu jāsadarbojas Baltijas valstu un *NB8* formātā, bet tā vairāk ir tāda politiskā un militārā sadarbība tajā brīdī domāta, vismaz tā, kā es to izlasīju.

Taču es ļoti lielā mērā redzu šīs sadarbības nepieciešamību veselības aprūpē – teiksim, domājot par reto slimību ārstēšanu un daudzām citām lietām, arī par medikamentu iegādi (tur mums tā platforma ir izstrādāta, bet nepietiekami tiek izmantota).

Es to redzu arī augstākās izglītības telpas un zinātnes telpas attīstīšanā. Mēs pašreiz ļoti iekapsulējamies attiecībā uz to, ka mēs savā valstī veidojam šo zinātnes universitāšu sistēmu, lai gan tajā pašā laikā, es domāju, mēs būtu daudz stiprāki, ja mēs tādu kopīgu sistēmu veidotu visās trijās Baltijas valstīs. Un Tartu un Viļņa ir tie atbalsta centri, galvenie atbalsta centri, kurus vajadzētu izmantot sadarbībai. Vajadzētu par to vairāk domāt.

Un tā es varētu skaitīt praktiski ļoti daudzas jomas, kurās... Energosistēmu... Tur mēs, visas trīs Baltijas valstis, esam kopā, un tur mums ir ļoti, ļoti nepieciešama sadarbība. Un, manuprāt, arī tas aspekts šajā valdības deklarācijā nepietiekami ir iezīmēts. Es par to runāju tāpēc, ka tā ir tā joma, pie kuras, manuprāt, vajadzēs piedomāt. Es par to runāju arī tāpēc, ka tās tēmas man ir ļoti tuvas, kopš 2014. gada vadot Latvijas delegāciju Baltijas Asamblejā. Tātad labprāt šajās jomās... vismaz to, ko es zinu, un to, ko es protu, es labprāt atbalstītu.

Tajā pašā laikā... protams, skatoties uz šo valdības deklarāciju, ir redzams, ka tur ir arī tādas visai kuriozas lietas, kuras vismaz cilvēkiem, kas ir strādājuši pašvaldībās un kas šobrīd uztur sakarus ar pašvaldībām, liekas pašas par sevi saprotamas. Nav īsti saprotams, kāpēc to vispār vajadzēja rakstīt valdības rīcības plānā. Jo, ja es izlasu 215. punktā, ka ekonomisko un sociālo krīžu novēršanā iesaistīsim pašvaldības un sabiedrību, tad... Draugi mīļie, kas vēl dziļāk ir iesaistīts jau šobrīd un kas šobrīd visdziļāk iznes šīs problēmas, kas ir saistītas gan ar kovidkrīzi, gan arī ar šo energokrīzi, kāda mums ir radusies, kāda šobrīd ir?!

Rakstot šādus dokumentus, droši vien kritiski vajag izvērtēt, vai tiešām visas tās pašsaprotamās lietas, kuras jau ir notikušas, vajag likt tur iekšā. Jo tagad jums vajadzēs kaut ko jaunu mēģināt ielikt, kas attiecas tieši uz šiem uzrakstītajiem vārdiem.

Un noslēgumā... Man jau te kolēģi rāda, ka laikam iznāk tā, ka es esmu šobrīd tiešām iznācis kā pēdējais debatētājs, ja kāds vēl nepieteiksies... Ja kāds no ministriem, kas tika aicināts, nepieteiksies, tad es tiešām novēlu – pirms jūs, jaunā valdība, sākat... pirms sākat rakstīt valdības rīcības plānu, aizejiet pie Baltijas jūras, paskatieties liedagā, paskatieties tālienē, sakārtojiet domas, un tad viss notiks.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Debates slēdzu.

Kariņa kungs, vai jums būtu noslēgumā kādas finmāla remarkas šai diskusijai?

A. K. Kariņš (Ministru prezidenta amata kandidāts).

Paldies. Saeimas priekšsēdētāja kungs! Kolēģi! Paldies par debatēm gan topošās pozīcijas, gan arī topošās opozīcijas deputātiem.

Mums visiem ir jāorientējas uz kopīgu mērķi – uz to, ko es saucu par ekonomikas transformāciju. Visi, kas ir runājuši, ir runājuši tieši par šo. Bet atcerēsimies – šādas pārmaiņas nevar panākt viens cilvēks vai 15 cilvēki, vai 54 cilvēki, vai pat 100 cilvēki!

Mēs panāksim to, ka mēs visi – valdība, Saeima, pozīcija, opozīcija, kā arī plašā sabiedrība – tajā iesaistāmies. Kad pirms vairāk nekā simt gadiem tapa mūsu valsts, tas nebija viena vai piecu, vai 10, vai 100 cilvēku darbs; tas bija desmitiem tūkstošu cilvēku darbs, pat simtiem tūkstošu cilvēku darbs. Turpināsim šādā garā arī šobrīd!

Mums ir sava valsts, mums ir sava brīvība, demokrātija, bet tagad panāksim kopīgiem spēkiem šo nepieciešamo ekonomikas transformāciju.

Es aicinu jūs atbalstīt manis piedāvāto valdību.

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Paldies, Kariņa kungs.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 54, pret - 37, atturas - nav. *(Aplausi.)* Lēmums "Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam" ir pieņemts.

Kolēģi, tieši ar šo brīdi beidzas pilnvaras līdzšinējai valdībai, tāpēc Latvijas Republikas Saeimas vārdā es vēlos pateikties līdzšinējai valdībai par darbu un pateikties arī tās ministriem par ieguldījumu, un arī tiem, kas neturpina darbu, vēlēt veiksmi un izdošanos turpmākajās gaitās.

Godātais Kariņa kungs! Cienījamie ministri un jaunā valdība! Es apsveicu jūs, jums uzņemoties šos atbildīgos pienākumus. Jūs pilnīgi noteikti varat rēķināties ar aktīvu Saeimas iesaisti valdības darbā, gan racionāli uzlabojot, gan, cerams, arī konstruktīvi kritizējot tās lēmumus.

Es novēlu ciešu valdības un Saeimas sadarbību, kopā risinot mūsu valstij tik ļoti svarīgos jautājumus.

Es domāju, ka lielisks un simbolisks Saeimas lomas un mūsu sadarbības apliecinājums būtu koalīcijas partiju sadarbības sanāksmju atgriešanās Saeimas namā.

Vēlu izdošanos un kopīgu mērķu sasniegšanu! *(Aplausi.)*

Kolēģi, līdz ar to visi sēdes darba kārtības jautājumi ir izskatīti.

Lūdzu zvanu! Lūdzu reģistrācijas režīmu!

Lūdzu Saeimas sekretāra biedri nolasīt reģistrācijas rezultātus.

Kamēr tiek gatavoti reģistrācijas rezultāti, kolēģi, lūdzu, mirkli uzmanības **paziņojumam**!

Jānis Vucāns informēs par Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas darbu.

J. Vucāns (ZZS).

Kolēģi no Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas! Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas sēde – šovakar pulksten 17.15.

Paldies.

A. Ņenaševa (14. Saeimas sekretāra biedre).

Kolēģi! Reģistrējušies ir 89 deputāti. Nav reģistrējušies 11: Gundars Daudze, Igors Judins, Irma Kalniņa... bija *(Dep. Irma Kalniņa: "Ir!")*, Dmitrijs Kovaļenko, Agnese Krasta *(Dep. A. Krasta: "Ir!")*, Ingmārs Līdaka *(Dep. I. Līdaka: "Šeit!")*, Kaspars Melnis, Viktors Pučka, Jana Simanovska, Atis Švinka, Edgars Zelderis... nav.

Sēdes vadītājs. Paldies Ņenaševas kundzei.

Līdz ar to Saeimas šā gada 14. decembra sēdi es pasludinu par slēgtu.

SATURA RĀDĪTĀJS
14. Saeimas rudens sesijas 10. (ārkārtas) sēde
2022. gada 14. decembrī

Lēmuma projekts **"Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam"** *(Nr. 37/Lm14)*
(Dok. Nr. 171)

- Ziņo	- Ministru prezidenta amata kandidāts A. K. Kariņš
- Debates	- Saeimas priekšsēdētājs E. Smiltēns
	- dep. K. Briškens
	- dep. V. Valainis
	- dep. R. Dzintars
	- dep. E. Tavars
	- dep. V. Krištopans
	- dep. A. Rosļikovs
	- dep. A. Vilks
Paziņojums	
	- dep. J. Vucāns
Reģistrācijas rezultāti	
- Nolasa	- Saeimas sekretāra biedre A. Ņenaševa
- Debašu turpinājums	- dep. R. Petraviča

- dep. M. Jencītis
- dep. A. Kulbergs
- dep. A. Šuvajevs
- dep. D. Mieriņa
- dep. L. Liepiņa
- dep. A. Bērziņš
- dep. H. Rokpelnis
- dep. E. Cepurītis
- dep. A. Šlesers

Reģistrācijas rezultāti

- Nolasa — Saeimas sekretāra biedre A. Ņenaševa
- Debašu turpinājums
  - dep. A. Kiršteins
  - dep. A. Ņenaševa
  - dep. J. Viļums
  - dep. A. Krauze
  - dep. S. Ābrama
  - dep. E. Zivtiņš
  - dep. A. Sprūds
  - dep. A. Šlesers
  - dep. N. Puntulis
  - dep. J. Vucāns
  - Ministru prezidenta amata kandidāts A. K. Kariņš

Paziņojums

- dep. J. Vucāns

Reģistrācijas rezultāti

- Nolasa — Saeimas sekretāra biedre A. Ņenaševa

Balsojumi

Datums: 14.12.2022 12:01:21 bal001
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 14.12.2022 14:31:06 bal002
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 14.12.2022 16:42:42 bal003
Par - 54, pret - 37, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Uzticības izteikšana Ministru kabinetam

Datums: 14.12.2022 16:45:18 bal004
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

---

* * * *

Sēdes videotranslācija

ENG - https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20221214121901_saeima.lv.1_01_0
pl. 10:30 - https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20221214122102_saeima.lv.1_0_0
pl. 13:00 - https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20221214145101_saeima.lv.1_01_0
pl. 15:00 - https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20221214171701_saeima.lv.1_0

14.12.2022	10.30	13.00	15.00

Sēdes video translācija 14.12.2022 10.30 13.00 15.00

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2427
https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=ce801915-e590-43f4-9b0b-c7baeae213d1

14.12.2022. 14.Saeima desmitā sēde, rudens sesija, ārkārtas Ministru kabinets *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Edvards Smiltēns*

2022.gada 8. decembra sēde sākas pl. 10:30
sēde slēgta pl. 16:46, sēdes ilgums- 6 h 16 minūtes

Latvijas Republikas Saeimas
2022.gada 14.decembra
ārkārtas sēdes darba kārtība 10:30

		I. Amatpersonu ievēlēšana, apstiprināšana, iecelšana, atbrīvošana vai atlaišana no amata, uzticības vai neuzticības izteikšana	
	1.	1. Lēmuma projekts **Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam** *(37/Lm14)* (Dok. Nr. 171)Balsojums: par 54, pret 37, atturas 0 **Paziņojums** Ministru prezidenta amata kandidāts Arturs Krišjānis Kariņš ↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	Sēde beigusies 14.12.2022 16:46		
